

ДАВАР

ГОДИНА 2011.

БРОЈ 44

ЧАСОПИС МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

С
Д
В
Е
С
Т
Међу људима нема ни једног тако будног судије, као што је наша савест. Спољашње судије могу се и новцем поткупити, и ласкањем умекшати, и страхом за-

плашити, а постоје и многа друга средства, која изопачавају правду њиховог суда. А суд савести ничему таквом се не потчињава... (Златоуст).

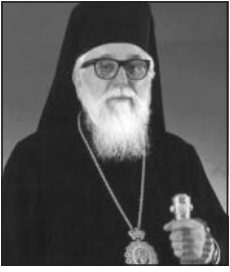

Храм Свeйшx АѲосѲола ПeѲра и Пaвлa, Рудo, 1912. гoд.

Издавачка установа Митрополије дабробосанске „ДАБАР“ прославила своју Крсну славу, Светог апостола и јеванђелисту Матеја, и обиљежила јубилеј – 15 година рада.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Јун

2. На празник Спасовдан служио Св. Литургију у храму Св. Петра Дабробосанског у Војковићима и обавио славски обред поводом славе Мјесне заједнице Војковићи.
12. На празник Силаска Св. Духа на Апостоле, поводом храмовне славе, служио Св. Литургију у храму Св. Тројице у Рогатици и освештао нови иконостас у цркви.
16. Поводом Дана одбране сарајевско-романијске регије служио Св. Литургију у манастиру Св. Георгија на Равној Романији, одржао помен погинулима у претходном рату, те присуствовао академији у манастирској порти.
19. Присуствовао Св. Литургији коју је у Старој цркви св. Архангела у Сарајеву служио Епископ захумско-херцеговачки Григорије.
28. На празник Видовдан, а поводом крсне славе Војске Републике Српске, у Манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну служио Св. Литургију и помен војсковођама и војницима српским, те обавио славски обред.

Јул

3. У недељу по Видовдану, у Романијској Лазарици - храму Св. Пророка Илије у Со-

коцу, поводом 19. Видовданског сабора на Романијском Косову, служио Св. Литургију и обавио славски обред.

5. Поводом заједничке исповијести и причешћа свих свештеника Митрополије дабробосанске служио Св. Литургију у манастиру Св. Георгија на Равној Романији, а потом бесједио на братском састанку свештеника.

12. На празник Св. Апостола Петра и Павла, поводом храмовне славе, служио Св. Литургију у Рудом и обавио славски обред.

30. На празник Св. великомученице Марине ю Огњене Марије, поводом храмовне славе, у Закому код Рогатице служио Св. Литургију и обавио славски обред.

Септембар

3. Служио Св. Литургију у капели Св. Јоаникија Девичког у Сокоцу и у чин ђакона рукоположио Василија Цвјетковића из Рогатице.
4. У храму Св. Тројице у Рогатици служио Св. Литургију у чин свештеника рукоположио ђакона Василија Цвјетковића из Рогатице, а у чин ђакона Срђана Пијевца из Рудог.
15. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио потпредсједника Федерације БиХ г. Светозара Пударића.
21. Поводом храмовне славе, празника Рођења Пресвете Богородице, служио Св. Литургију у Саборној цркви у Сарајеву и обавио славски обред.
23. У Манастиру Св. Саве у Горњој Лијесци код Вишеграда служио заупокојену Св. Литургију и опело преминулом сабрату овог манастира је-

ромонаху Стефану Милошевићу.

Октобар

7. На празник Св. Текле, присуствовао Св. Литургији у Манастиру Милешеву коју је уз саслужење више архијереја служио Патријарх српски Иринеј, и примио орден Епархије милешевске УБели Анђеолов.
14. На празник Покрова Пресвете Богородице, поводом храмовне славе, служио Св. Литургију у храму Св. Пророка Илије у Сокоцу и у чин ђакон рукоположио Дарка Даниловића из Сарајева.
23. Поводом празника Иконе јерусалимске Пресвете Богородице, служио Св. Литургију у храму Св. Тројице у Озерковићима код Сокоца

на којој је у чин свештеника рукоположио ђакон Немању Манџића из Фоче, а у чин ђакон Велимира Дивљановића из Власенице, те након Литургије обавио славски обред.

27. На празник Св. Петке-Параскеве, поводом храмовне славе, у Сокоцу на војничком гробљу служио Св. Литургију и обавио славски обред.

Новембар

6. Присуствовао Св. Литургији коју је у Манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну служио Митрополит загребачко-љубљански Јован.
14. У Палати Републике у Бањалуци, присуствовао Првој сједници Одбора за прославу 9. јануара - Дана Републике Српске и Крсне славе Републике Српске, Светог архијакон Стефана.
21. На празник Сабора Св. Архангела Михаила, поводом храмовне славе, у Старој цркви у Сарајеву служио Св. Литургију и обавио славски обред.

Децембар

4. На празник Ваведeња Пресвете Богородице, служио Св. Литургију у храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи, те причестио студенте Факултета и ученике Богословије.

11. Служио Св. Литургију у храму Св. Петра Дабробосанског у Војковићима.

19. На празник Св. Николаја Мирликијског Чудотворца, у храму Св. пророка Илије у Сокоцу служио Св. Литургију.

- У митрополитској кући у Сокоцу, прославио своју Крсну славу Св. Николаја Мирликијског Чудотворца.

20. У митрополитској резиденцији у Сарајеву прославио други дан своје Крсне славе Св. Николаја Мирликијског Чудотворца.

*Пријрема
јерођакон Миџар
Танасић*

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живог Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

НАД ТАЈНОМ МЛАДЕНЦА ИСУСА

Младенац Исус је не мање чудо од Исуса васкрслог и прослављеног. Његово рађање на свет засуто је необичним појавама. Рађајући се на свет, Он је пробудио све тајне, и оне су се слегле око Њега као рој око матице. Свака је нашла своје место у Њему; свака је нашла своју храну у Њему. Вековима се човечанство мучило проклетим Јововским питањем: зашто се човек рађа на свет? И проклето питање расипало се у безброј питања; са њим се расипала и јадна душа човечанства. Вековима је Соломоновски очај ломио и душу и тело човечанства и ригао анатеме на човека, на живот, на тајне живота. Очај се извијао у бунцање; на страшно повишеној температури очајања човечанство је бунцало, и бунцањем одговарало на проклето питање. И није одговорило. Пред проклетим питањем банкротирао је сав човек. Опседнут ужасима живота замирао је у инерцији немоћи, и непомично и резигнирано примао страхоте живота. И када су људи од очајања и ужаса не стајали већ „седели у тами и сени смртној“ (Мт. 4, 16), родио се Исус на свет. Рађањем својим на свет Исус је одговорио на проклето питање: зашто се човек рађа на свет? Одговорио је и одговором доказао да је не човек већ Богочовек. Човек је питање; Богочовек је одговор; Богочовек са свима својим божанским и човечанским својствима, мислима, осећањима, делима. Рађајући се на свет, Богочовек је чудесном личношћу Својом одговорио, за-

што се човек рађа на свет. „Бог се рађа као човек, да би човек постао Бог“.

Христос се оваплотио, да би човек у толико постао Бог, у колико је Бог постао човек. Обожење људске природе природна је последица Божјег оваплоћења. Да је Бог постао човек, то се изражава речју: оваплоћење. Но ако је

Бог постао човек, онда је и човек постао Бог. Та чињеница се изражава речју: обожење. Оваплоћење Бога је средство којим се објављује циљ и смисао човечјег бића: обожење, и дају средства за његово остварење. То је смисао боговаплоћења; то и циљ. Богочовек Христос га је дао и остварио. Поставши човек - дао је циљ човеку, ушавши у тело - дао је циљ телу; ушавши у материју - дао је циљ материји. Поставши човек - осмислио је све што је човечје: и рађање и живот и смрт. До Њега - све је било бесмислено, од Њега - све је осмислено. До Њега - људи су

били слепорођени и мртворођени за смисао рађања, живота и смрти; наша јадна планета била је критичњак; од Њега - људи су прогледали и васкрсли за смисао живота и смрти. До Њега - око је било слепо; од Њега - оно је прогледало; до Њега - уво је било глуво да Бога чује; од Њега - оно је прочуло; до Њега - ум је био без-уман; од Њега - он је уразумљен; до Њега - човек је грехом био откинут од Бога: непремостива провалија зјапила је између њих: људи нису могли да до-мисле Бога, да до-осете Бога, да до-гледају Бога; од Њега - провалија је премошћена: Бог је ушао у тело, и оспособио га да може до-мислити и сагледати Бога; време се ородило с вечношћу; човек се ородио с Богом; Бог је постао учесник у људској природи, да би човек постао учесник у Божјој природи (2 Петр. 1, 4). Боговаплоћењем човек надраста себе: од коначног постаје - бесконачан, од временог - вечан, од сићушног - огроман. „Човек превазилази своју сопствену природу: од смртног постаје - бесмртан, од пролазног - непролазан, од временог - вечан; једном речју: од човека - Бог.

Као Богочовек Христос је не само савршено открио Бога већ и човека. Богочовештвом Његовим решен је коначно и завршно и проблем Бога и проблем човека. Зато је Богочовештво Христово крајеугаони камен Хришћанства. Спасење је у Богочовеку, не у човеку. Човек је нешто од чега се треба спасавати - Богочовеком. Рођење Богочовека на свет - то је

прва чињењица, од које се мора поћи да би се ушло у тајну бића Божјег и бића човечјег. Ко њу обиђе - не може ући у мистерију Хришћанства и личности Христа. Христос је Богочовек - то је полазна тачка Хришћанства; од ње мора поћи сваки, сваки без изузетка. Од ње полазе Еванђелисти и Апостоли, Мученици и Исповедници, Св. Оци и Чудотворци. То је основна догма Хришћанства: из ње се изводе све остале догме и сва остала факта.

Христос је истинити човек, - то је закључак до кога се мора доћи испитивањем Његовог родослова по телу (Мт. 1, 1-17) и Његовог живота у телу. Но какав је Његов духовни родослов? - Дух Свети сачињава сав Његов духовни родослов, - то је одговор Еванђелиста на постављено питање (Мт. 1, 18; Лк. 1, 35). Мати Исусова Марија нађе се да је трудна од Духа Светога (Мт. 1, 18). „Не иди даље, не тражи више од реченога, не питај: како је Дух Свети то учинио у Деви? Јер када је немогуће објаснити начин на који се врши зачеће и развиће детета при природним условима, како можемо онда објаснити, када оно бива чудесним дејством Духа? Да не би узнемиравао Еванђелиста и досађивао му честим питањем о томе, он је себе ослободио тога, наименовавши Онога Који је учинио то чудо. Ништа више не знам, вели он, осим да је то учињено од Духа Светог. Нека се постиде они који желе да објасне узвишено рођење... Јер нити је арханђео Гаврил нити Матеј могао нешто више рећи осим да је рођење од Духа Светог; но како и на који начин је то

учинио Дух Свети, нико од њих није могао објаснити, јер није било могуће“.

Христос је истинити Богочовек - то је факт на који непрестано указују Еванђелисти. У самом богосланом имену: Исус (Мт. 1, 21) садржи се сав обим и сва садржина Христове мисије на земљи. Спасити људе од греха - то је циљ Христовог доласка. Он је Своје име оправдао Својим животом, Својом смрћу и васкрсењем. Он се безгрешно зачео, да би могао очистити људе од греха, учинити их безгрешнима. Он се зачео од Духа Светог, да би спасао људе од духова несветих, од духова злих и грешних. У томе је новина и Његовог имена и Његовог дела; у томе и доказ Његовог Божанства, јер само Бог може опраштати грехе; у томе је срж Његовог благовешћа, јер једино тиме може облаговестити загорчену грехом природу људску.

Исус се зачео од Духа Светог - то сведоче и Арханђео и Еванђелист, али да ће се родити од девојке - то сведочи сам Бог устима пророка Исаије. Родити се од девојке није мање чудно и тајанствено од зачећа Духом Светим. И једно и друго је надприродно, надљудско; и за једно и за друго неопходно је непосредно Божје учешће и дејство. Једно објављује Бог преко ангела, друго преко пророка; учествују и бестелесна и телесна бића. Устима Исаије Господ говори: „Гле, девојка ће затруднети и родине сина, и наденуће му име Емануил, које значи: с нама је Бог (Ис. 7, 14 Мт. 1, 23). - Изучавајући личност Христову, човек мора говорити себи: ваи-

стину, с нама је Бог, Бог је са нашим телом и у нашем телу, Бог је са нашим духом, са нашим срцем, са целокупном природом нашом; ваистину, Бог се оваплотио у човека, у целог човека, не у његово парче, не у његов ум само, или душу, или тело. С нама је Бог = с нама је Христос, јер је у богочовечанској личности Својој најинтимније зближио, најприсније здружио, најчудесније сјединио Бога са човеком. До Христа - људи су имали мало разлога да говоре: с нама је Бог; но имали су много разлога да говоре: с нама је ђаво. Грехопад је интимизирао човека с ђаволом. Бог је био дирка на кругу људског живота, а ђаво - центар. Зато је реално и оригинално богопознање било немогуће у старом свету. Бог је био с људима кроз камене таблице, кроз закон, кроз пророке. Мојсеј и Јов, Исаија и Језекиљ имали су виђења Бога, виђења у вихору и олуји, у облаку и симболима. Платон је учио да је с људима не Бог, већ копије Бога. Он је био у праву; кроз ту његову исповест исповеда себе цео пагански свет.

Тако до Христа; но од Христа: с нама је Бог у телу, - зборе људи; с нама је Бог - зборе животиње и биље; с нама је Бог - зборе сва бића; с нама је Бог - зборе минерали. С нама је Бог, но не привремено, већ на сву вечност. Бог „Реч постаде тело“ (Јн. 1, 14), да би телу показала и открила Бога; постаде тело, да би телу вратила бесмртност изгубљену грехом. Главни је да Реч постаде тело. Када је то могуће, онда нема ничег немогућег у томе да тело постане бесмртно, да људи постану синови

Божји. Христос је Спаситељ зато што је Богочовек. То је основна Благовест, која синтезира сав Нови Завет. Она је ушла у свет на дан Рођења Христовог. Њу човек мора увек носити уза се и преда се на целом духовном путу кроз Еванђеља. Њу непрекидно себи носи и њоме живи Богочовечанско Тело Цркве. Но Божић је нарочито време када Црква особито силно и моћно славослови ту благу вест. Днес Бог на земљу прииде, и человјек на небеса взиде. Слава и хвала на земли рожденному, и обожившему земно-родниим сушчество. Рађајући се, Христос доноси богатство обожен доноси неисказану радост, зато Црква призива не само људе, већ сву твар да се радује. Христос се јавио *йаче ума, сузуб јесїе-сївом боџочеловјек*.

Божић је по преимућству дан радости, дан у који се родила Вечност на измученој планети нашој, дан у који се родио Богочовек, дан у који је циљ живота пренесен из твари у Творца, из човека у Бога. У богомудром Божићњем поздраву: Христос се роди, и отпоздраву: Ваистину се роди! садржи се кратко изражена сва теологија. У том поздраву је формула спасења и лозинка спасења. Над слатком тајном сладчајшег младенца Исуса, који пружа ручице и зове нас к себи, ми приклањамо главе своје, и Молитивно и радосно поздрављамо *всјех и всја*.

Христос се роди!

Ваистину, ваистину се роди!

*Преїодобни Јустїин
Белијски*

ПОРОК

Порок је лукава и противна Христовој заповести употреба онога што нам је дато од Бога ради доброг циља (Василије Велики).

Није урођен људској природи. Сваки човек по својој вољи постаје добар или зао, порочан или добродетелјан.

*Анђео чувар
(србска икона)*

Порок је највећи непријатељ наше природе. Ништа јој није тако противно, као порок (Златоуст).

Не настаје одједном него понављањем греха, прелази у навику и постаје друга природа човекова (ава Доротеј).

Порок - болест света, а свет не зна за њу

Свет страда од болести порока, и то не зна. Постоји нечисти огањ, који запаљује срце и проструји кроз све удове и побуђује људе на непотребно и на хиљаде злих дела... (Макарије Велики).

Порок нагриза човека, као рђа гвожђе. Нема ничег слабијег од порочног човека: он бива побеђен од сопственог оружја. Он се још пре Божје казне свети ономе који га чини (Златоуст).

За порочног човека боље је да умре и да се тако ослободи овог најтежег недуга (Григорије Богослов).

Порок може да се разгори у човеку и после дужег мировања

Дешавало се да се порок разгоревао и код оних који су сматрали да су се од њега давно ослободили. Зато нико не сме да сматра и да говори да је услед присутне у њему благодати слободан од греха и порока. Јер нико од њега није слободан, докле год је у телу (Макарије Велики).

Лакше је пороку се одупрети у почетку него касније

Лакше је не подати се пороку у почетку и избећи, га, када је он само близу нас, него га пресећи и надвладати онда, кад је он у нама већ постигао успех. Као што је и камен лакше подупрети и задржати у почетку, него у току његовог падања (Григорије Богослов).

Азбука сїасења

САВЕСТ

**Њу је Бог усадио
у природу човека**

Човекољубиви Бог приликом стварања човека усадио је у њега савест, као неуморног и неућуљивог обличитеља, који не може бити обманут или преварен. Ма који грех човек учини и успео да се сакрије од људи, од овог судије не може да се сакрије, напротив, увек у себи носи тога обличитеља, који га узнемирава, мучи, кара и никад се не утишава, него га напада и код куће, и на улици, и у скуповима, и за столом, и за време сна, и при буђењу, захтева рачун за преступе и износи пред очи тежину престапа, и казну која му прети и, као усрдни лекар, не престаје да примењује своје лекове, мада и види да је не слушају, она не одступа него продужава да постојано брине ...

Међу људима нема ни једног тако будног судије, као што је наша савест. Спољашње судије могу се и новцем поткупити, и ласкањем умекшати, и страхом заплашити, а постоје и многа друга средства, која изопачавају правду њиховог суда. А суд савести ничему таквом се не потчињава... Он доноси праведну пресуду против грешних помисли и дела, и грешник сам себе осуђује, ма га нико други не окривљавао. При том савест то не чини једном и не двапут, него много пута и у току целог живота ...

Она доказује постојање Бога и Његову љубав према роду људском. Она помаже човеку да разликује добро од зла и тиме га чува

од вечне погибије и доприноси спасењу. Прекор савести је као нека света котва, која нам не допушта да сасвим потонемо у бездан греха (Златоуст).

Савест се назива супарником

Савест се назива супарником зато што се противи нашој злој вољи и напомиње нам шта ми треба да чинимо, и осуђује нас ако што радимо што не треба да чинимо. Зато је Господ савест и назвао супарником и заповедио нам: Мири се са супарником својим док си на путу с њим (Мт. 5,25), то јест док си на овом свету (ава Доротеј).

**Боље умрети него
против савести згрешити**

Из примера Јудиног видимо колико је љуто и тешко мучење савести. Јуда није издржао мучење своје савести и због тога се обе-
сио

Хришћанине, чувај се да не раздражујеш савест своју, да не би пострадао слично Јуди? Чувај своју савест тако као што чуваш свој живот. Нема љућег мучитеља од савести. Чувај се да је не раниш и не узнемириш, а такво узнемирење од грехова долази. Изабери боље да умреш, него да згрешиш против савести. То и хришћанска дужност од тебе захтева.

Ако овде савест тако мучи човека, да је боље изабрати умрети него живети; како ће она већ мучити у будућем животу осуђене, када им се покажу сви њихови греси, и гњев Божји и вечно очајање. Они ће пожелети да умру, али никад неће умрети. И то је друга смрт и смрт вечна (Тихон Задонски).

Мирна савест највеће благо

Ко има чисту и мирну савест, ма био одевен у рите и трпео глад, тај је расположенији у души од оних који живе у раскоши, а немају чисту савест. Онај кога савест прекоревала за грех, ма располагао највећим богатством света, несрећнији је од највећег сиромаша који има чисту савест ... (Златоуст).

Азбука сјасења

ШТА ЈЕ ГЛАВНИ УЗРОК НЕВОЉА НАШИХ И НА КОЈИ СЕ НА ЧИН НАЈБРЖЕ МОЖЕМО ОД ЊИХ ИЗБАВИТИ

Докле Адам и Ева живљаху ду Рају, пре свога греховног пада, они нису знали нити за болести, нити за какве било невоље и напасти, те су у благовању дане своје проводили. Али чим сагрешише, снађоше их и болести, и невоље, и напасти сваковрсне. Имам утисак да бисмо се из овога морали уверити да се главни узрок невоља наших крије у греховности нашој и да бисмо стога, чим се нађемо у искушењу, требали пре свега да помишљамо на грехе своје и на исправљење живота нашега. На жалост, на делу ми поступамо потпуно супротно. Када нас сустигне каква недаћа, ми не размишљамо о гресима својим, него се бацамо на све стране, очајавамо или најзад иштемо помоћ од разних људи. А последица оваквог нашег поступања је та да нас искушења не напуштају, да је туга наша све већа, и мучимо се све више и више. Када бисмо се, међутим, разумели у време невоља наших, када бисмо их приписали пре свега својим гресима, када бисмо их доживели као заслужену казну за те грехе, када бисмо се постарали за исправљење свога живота, било би другачије. Тада бисмо се са Богом помирили, и невоље би нас напустиле.

Једном неки родитељи доведоше преподобном Амону свога сина, кога беше изуједало побеснело псето. Дете већ показиваше знаке беснила: оно само себи ране угризањем наносаше и веома

се мучаше. Отац и мати падоше пред ноге Свечеве и стадоше га молити да исцели немоћ синовљево. Но Амон каза: „Зашто ме оптерећујете тиме, узалуд ме моли-

„Госїоде, сїаси ме“
„Зашїо си їосумњао, маловјерни“
(ѣрчка икона)

те да учиним оно што превазилази снаге моје? Болест и исцељење нашега сина су у вашим рукама! Реците, зашто сте оној убогој удовици вола украли, у тајности га заклали и појели? Вратите јој, дакле, другог живог вола, и син ће ваш оздравити“. Чувши то, родитељи оболелог детета се уплашише, исповедише пред Светим своје зло дело и заклеше се да ће удовици надокнадити оно што су украли. Тада се преподобни по-

моли, исцели дете и отпусти их да иду с миром. Они се с радошћу вратише дому своме и одмах дадоше удовици свога живог вола уместо оног што су га украли.

Из овог казивања схватамо да нас несреће углавном спопадају као казна за грехе наше; открива нам се и истина да, ради избављења од несрећа, треба пре свега да размислимо о својим гресима и о исправљењу нашега живота. Шта је, наиме, казао Амон родитељима овог несрећног детета? - „У вашим је рукама и болест и исцељење дечаково. Добрим загладите зло дело које бесте учинили, и исцелиће се ваш син“. И како се све завршило? Чим родитељи чистосрдечно признаше свој грех, истога трена оздрави њихово дете. И зато ћемо и ми у невољама поступати онако како су се понели ови родитељи. Припишимо пре свега недаћу која нас је снашла казни за грехе наше, покајмо се због њих, замолимо Господа да нам подари опроштај, загладимо их, колико год можемо, делима добрим, и тада ће нам, нема сумње, Господ показати милост Своју, те ће нас или сасвим избавити од зала која наилазе на нас, или ће нам макар дати снагу да их добродушно и са сваким трпљењем поднесемо, што ће такође за нас бити велика милост Господња. Амин.

Свешћеник
Викѣор Гурјев,
Минеји за чїшање
у їоукама

УЗРАСТАЊЕ ДУШЕ

Драгоцени сасуд душе обитава у великој дубини, као што је негде речено: Он испитује бездан и срце (Прем. Сир. 42, 18). Након што се човек удаљио од заповести и био подвргнут осуди гнева, грех га је учинио својим подаником и сам је, као неки бездан горчине, и истанчан и дубок, ступио унутра и овладао просторима душе, све до њених најтананијих делова. На тај начин се и душа и грех, који се са њом помешао, уподобљују великом дрвету, које има много грана, а корење му је у дубини земље. Тако се и грех, који је ушао у душу и овладао њеним просторима до најдубљих тајних одаја, претворио у навiku и предубеђење, нарастајући у свакоме још од детињства, васпитавајући га и поучавајући у ономе што је зло.

И зато, када дејствовање божанске благодати осени душу (а то се догађа по мери вере сваког човека), и када душа прими помоћ одозго, благодат је осењује још само делимично. Немој мислити да се неком озарила васцела душа; унутар ње остаје велики простор за порок и човеку су потребни велики труд и напор, усаглашени са благодаћу која дејствује у њему. Због тога божанска благодат, која би у једном тренутку могла да очисти човека и да га учини савршеним, почиње да посећује душу постепено, како би испитала човекову слободну вољу и да ли је он сачувао целовиту љубав према Богу, ни у чему се не спајајући са нечастивим, него се у потпуности предајући благо-

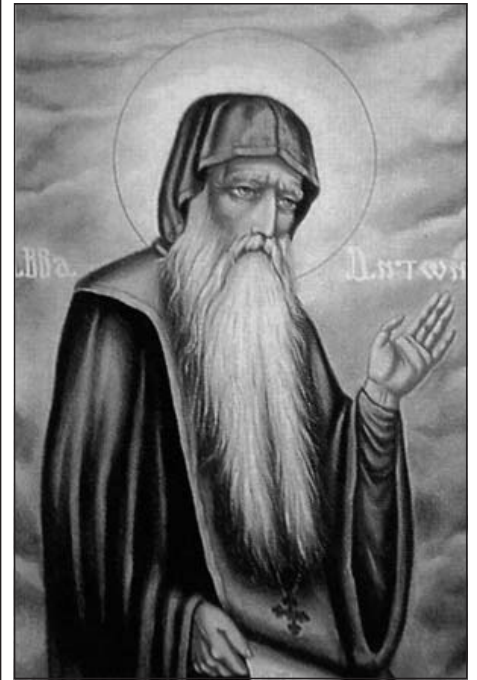
дати. На тај начин, душа, која током времена и много година стиче добро искуство, ничим не огорчујући и не жалостећи благодат, налази помоћ у самој овој постепености. И сама благодат почиње да осваја душевне просторе и, сразмерно томе колико душа током многих година стиче искуство и постаје сагласна са благодаћу, она (благодат) пушта корење до њених најдубљих делова и помисли док сва душа не буде обухваћена небеском благодаћу, која сада већ царује у том сасуду.

Ако неко не сачува велико смиреноумље, предаје се сатани и бива обнажен од божанске благодати која му је дата; тада се пројављује његова надменост, јер је заправо наг и убог. Из тог разлога, онај који се обогаћује Божијом благодаћу треба да живи у великом смиреноумљу и скрушености срца, мора себе сматрати убогим и оним који ништа своје не поседује. Другим речима, он треба да размишља на следећи начин: „Оно што имам код себе - све је туђе, други ми је то дао, и када буде, хтео, може ми то и одузети.“ Ко се тако смирује пред Богом и људима, моћи ће да сачува благодат која му је дата, као што је речено: Који се понизи, узвисиће се (Мт. 23, 12). Будући Божији избраник, нека осуђује самога себе, и будући веран, нека себе сматра недостојним. Такве душе ће угодити Богу и Христос ће их оживети.

*Св. Макарије Велики
Духовне љоуке*

СПОЉАШЊЕ И УНУТРАШЊЕ

Ако су велики град, након Арушења његових зидина, непријатељи заузели и опустошили, онда нема никакве користи од његове пространости. Он, због величине, мора имати и чврсте зидине, да непријатељи не би ушли у њега. Тако се и душе, украшене знањем, поимањем и најоштријим умом, уподобљују великим градовима. Поставља се, међутим, једно питање: да ли су

Авва Анџоније

оне укрепљене силом Духа, да у њих не би ушли непријатељи и опустошили их? Наиме, мудраци овога света, Аристотел, Платон или Сократ, који беху разборити у (световном) знању, уподобљују се великим градовима, али су их непријатељи опустошили, јер нису имали Духа Божијега.

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНИХ ОТАЦА НАШИХ ЕВТИХИЈА И ФЛОРЕНТИЈА

Неуки људи, међутим, који су постали причасници благодати, слични су малим градовима, укрепљеним крсном силом. Они, се, пак, лишавају благодати и пропадају из два разлога: или зато што не подносе трпеливо недаће које их сустигну, или зато што, насладивши се греховним задовољствима, почињу да им робују. Они не могу да пређу свој пут без искушења. Приликом порођаја, и најсиромашним жена и царица осећају подједнаке болове; исто тако, ни земља богатога ни земља сиромашнога не може да донесе добре плодове ако није обрађена како је потребно. У душевном делању, ни мудри ни богати неће се зацарити благодаћу другачије него трпљењем, недаћама и великим трудом, јер такав треба да буде живот хришћана. Као што мед, будући да је слadak, не прима у себе ништа горко или отровно, тако је и са хришћанима: ма шта да им се догоди, било да је добро или лоше, они остају благи, као што је речено Будите благи, као што је Отац ваш небески (Лк. 6, 36). Оно, пак, што је шткодљиво и што скрнави човека, налази се унутар њега: Из срца излазе зле помисли (Мт. 15, 19), као што каже Господ. Човека, дакле, скрнави оно што је унутар њега.

Из тог разлога унутра, у души, пузи и хода дух зла, онај умни покретач, односно копрена таме, стари човек којег морају свући сви они што притичу, Богу, да би се обукли у небеског и новог човека, односно у Христа. Зато човеку не може да нашкоди ништа спољашње, може да му нашкоди само живи и делатни дух таме који обитава у срцу. Због тога је сваки дужан да води борбу у помислима, да би у његовом срцу заблестао Христос. Њему слава у векове! Амин.

*Св. Макарије Велики
Духовне поуке*

У Нурсијској области живљаху заједно у пустињачкој усамљености два мужа у светом монашком лику; једном беше име Евтихије а другогме Флорентије. Евтихије, загреван топлотом духовне ревности, стараше се не само о своме спасењу него се брињаше и о спасењу других, и труђаше се да својим душекорисним поукама и саветима многе душе приведе к Богу; а Флорентије, у простоти својој, гледаше само себе, проводећи живот свој у молитвама.

Монах на молитви

Недалеко од обиталишта ових преподобних отаца налажаше се манастир. Догоди се да у том манастиру умре ава, и монаси скупа дођоше к Евтихију и умолише га да им буде ава у њиховом манастиру. Одазвавши се њиховим молбама Евтихије оде к њима и прими управу манастира, а друга свог Флорентија остави да се сам подвизава на том усамљеничком месту, да не би опустела мала црква која они онде имађаху.

Оставши сам Флорентије се стаде молити свемоћном Богу да му помогне, да се може несметано подвизавати на том усамљеном месту. И једнога дана излазећи из цркве по обављеним уобичајеним молитвама, Флорентије угледа пред вратима медведа који стајаше погнуте главе к земљи и ничим не испољаваше своју зверску нарав, него напротив кротошћу својом показиваше да је послан од Бога к њему да му служи и ради. Разумевши то слуга Божји Флорентије захвали Богу што му је послао таквог сажитеља. И пошто преподобни имађаше крај своје келије пет оваца и не беше никога да му их пасе и чува, то он нареди медведу рекавши му: Иди, и стерај ове овце на пашу, и паси их; а у дванаест сати врати се заједно с њима.

И стаде звер свагда радити то, пошто му беше наложено да се стара о овцама и да чобанује; и он, који је био навикао да се храни месом раскидајући лов, гладан пасијаше овце савлађујући своју зверску природу. А када је човек Божји хтео да се пости до три сата по подне, он је наређивао медведу да се врати са овцама у тај сат; и звер је тако поступао. Када пак није имао намеру да се пости до три сата по подне него је желео да узме храну у дванаест сати у подне, медвед се онда враћао у тај сат у подне. Једном речју, звер се повињаваше сваком наређењу човека Божјег, и ни у чему не погреша; јер никада не дође у три сата када му беше наређено да дође у дванаест, нити дође у дванаест када му беше наређено да дође у три. Јер тога звера кога потчини угоднику Своме, сам Бог уразуми и научи да разуме старчево наре-

ђење и да извршује вољу његову. И пошто тај звер дуго време тако служаше старцу, стаде се по целој земљи тој ширити слава о човеку Божјем Флорентију, јер се сви дивљаху томе чуду: да звер пасе овце служећи старцу.

Међутим древни враг ђаво подстаче неке на завист; јер ђаво када види да добри људи сијају славом, тада он уловљује завишћу оне који су покарвени по нарави и животу и вуче их у погибао. Тако, натуткани ђаволом, четири монаха блаженог Евтихија веома позавидеше Флорентију, пошто учитељ њихов не чињаше чудеса, док се Флорентије, остављен њиховим учитељем сам у пустињској келији, толико слави због чудотворства. И ови завидљивци, ухвативши заседу на месту где медвед изгоњаше овце на пашу, убише медведа. Пошто се медвед не врати к старцу у сат у који му беше наређено да се врати, старац се узнемири. Почекавши до вечера и видевши да се звер не враћа с овцама, старац стаде туговати што му се не врати медвед, кога он из простоте беше навикао називати братом.

Сутрадан изјутра преподобни Флорентије крену у поље да тражи медведа и овце; и нашавши медведа убијена, он се веома ожалошти. Но пошто марљиво испита он дознаде ко је убио медведа, и стаде плакати не толико због погибије медведа колико због душегубне злобе она четири брата; и горко ридаше старац. А када ава Евтихије сазнаде за жалост и тугу преподобног Флорентија, он га позва к себи и поче га тешити. Тада човек Божји, обузет великим болом, рече пред лицем аве: Надам се на свемогућег Бога, да ће они који су убили медведа који им није учинио никакво зло, добити још у овом животу на очиглед свих казну од Господа. - Чим то угодник Божји изрече, одмах за речима његовим

следова и само дело: јер она четири монаха бише изненада поражени од Бога страшном губом, те им иструлеше сви удови, и они умреше у тој болести.

Пошто се ово догоди, човека Божјег Флорентија спопаде велики страх што прокле ону браћу, и целог живота свог не преста кукати због те братије, а себе називаше најсвирепијим убицом њиховим. Ово пак учини свемогући Бог да се овај прост и врлински човек не би никада више усудио, када је увређен, проклети икога устима својим.

Овај богоугодни муж учини и другу чудесну ствар. Када се глас о њему пронесе свуда, к њему дође издалека један ђакон, да се удостоји његових молитава и благослова. Угледавши око келије преподобнога огромно мноштво змија и разних гмизаваца, ђакон се страховито препаде и повика рекавши: Слуго Божји, помоли се за мене! - У том часу ваздух беше чист и небо ведро, пошто сунце грејаше. Изишавши из келије, преподобни Флорентије подиже очи и руке к небу и стаде се молити, да Господ отера одатле те гадове на који хоће начин. И одмах

загрме гром и сину муња, те поби све змије што се налажаху на том месту. Угледавши побијене змије, човек Божји Флорентије опет погледа у небо и рече: Ето, Господе, побио си ове змије, али ко ће их уклонити одавде? - И одмах после ових његових речи долете онолико птица колико бејаше убијених змија; и свака птица узме по једну змију, однесе је далеко и баца, те се на тај начин очисти од змија место на коме преподобни живљаше.

Пошто све дане живота свог проведе у великом богоугодништву, свети Флорентије пређе у живот бесконачни. Такође и преподобни ава Евтихије, пошто је много година пасео поверено му стадо, и многе упутио на пут небеског царства, и многе руководио у спасењу, престави се ка Господу. И он који за живота свог није чинио чудеса, показа се чудотворац по престављењу свом, пошто Господ прослави слугу Свога: јер од одеће његове што остаде после смрти његове, даваху се исцељења болесницима који страдаху од разних болести. И када је бивало бездаждије и велика суша, тада су се људи тога краја сабирали, узимали одећу преподобног Евтихија, односили је у Цркву пред Господа, вршили молепствије, пролазили са њом кроз села, њиве и баште, и одмах је Господ давао кишу, која је богато напајала земљу. Ово јасно показује како је велику силу богоугодних врлина имала за живота на земљи унутра у себи душа онога, чија спољашња одећа, доношена пред Господа, одвраћаше гњев Господњи.

Тако се Бог у оба ова угодника Своја прослављаше тада чудесима, и сада се њих ради прославља од нас слугу Својих, и биће прослављан у бесконачне векове. Амин.

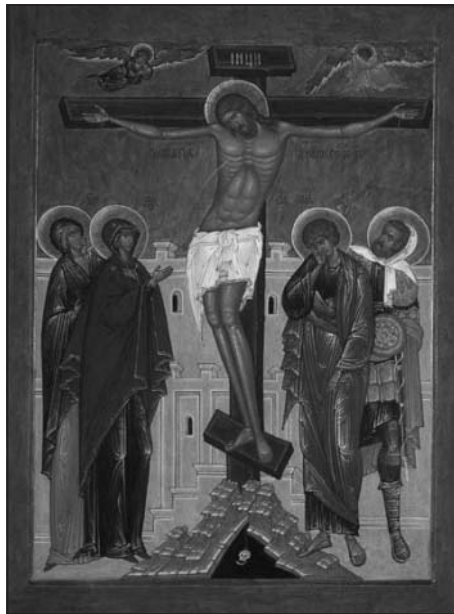
*Жиѿиѿја Свѿиѿих
за авѿусѿи*

НА ЧЕМУ ПОЧИВА ТРПЉЕЊЕ У ПАТЊАМА

Да бисмо се чешће опомињали тога да је наш живот на небесима и да бисмо се што мање везивали за земаљско, да бисмо се научили смирењу, да бисмо се на доличан начин припремили за Царство Небеско, одређено нам је да у Царство Небеско ходимо уским путем. „У свету ћете имати жалост“ (Јн. 16, 33), - учи нас Господ Исус Христос. „Сви који хоће да живе побожно у Христу Исусу биће гоњени“ (2. Тим. 3, 12), - говори апостол Павле.

Али, да би овај уски пут имао вредност у очима Божијим, неопходно је да њиме корачамо са трпљењем. А где да нађемо то трпљење? Као прво, да се угледамо на Самога Господа Исуса Христа. Познато нам је да се Он родио у скромној пећини и да Га Мати није ставила у колевку, него у јасле. Одмах после Његовог рођења појавили су се злочинци који су тражили да Га убију, тако да је Богомладенац био принуђен да бежи далеко у туђу земљу. Читавог живота свога није имао места где би главу склонио. За безбројна добротина Његова људи су Му узвраћали само злом. Исмењавали су Га, излагали Га порузи, оговарали, тукли, плували Му у лице, и најзад Га разапели између разбојника. Чешће ћемо Га замишљати у обличју слуге, оклеветаног, до дубине душе испуњеног тугом због грехова наших, прекривеног ранама, обасутог поругама, распетог, остављеног од свих, и све то због грехова наших, и тада ћемо се, увидевши сву ништавност наших патњи у поређењу са патњама Спаситељевим, мање предавати унијију и мање показивати малодушност у суочењу са страдањима, и тада ће нам се подвиг који нам предстоји чинити лаким.

Другу поуку о трпљењу могу нам пружити Свети Угодници Божији. „Једни беху мукама уморени не приставши на избављење, а други искусише поруге и шибанја, па још и окове и тамнице. Камењем побијени, престругани, измучени, од мача помреше. Потуцаше се у кожусима и козијим кожама, у оскудици, у невољама, у патњама. Они који свет не беше достојан потуцаху се по пустињама и горама и по пештерама и по јамама земаљским“ (Јевр. 11, 35-38), - сведочи апостол Павле.

*Распеће Господа Исуса Христа
(руска икона)*

И све то они подношаху с радошћу. „Сада се радујем у својим страдањима“, - писао је исти апостол (Кол. 1, 24). „Они“, - вели се за апостоле у моменту њиховог одласка из Синедриона, - „се радоваху што се удостојише да поднесу срамоту за име Христово“ (Дап. 5, 41). Опет упоређујући своје патње са патњама Светих,

видећемо да је наше трње заправо цвеће и да се наша страдања ни у ком случају не могу упоредити са њиховим страдањима. А тиме ће наша малодушност исчезнути, роптање ће нестати, и у нама ће се појавити дух одважности и трпљења.

Најзад, треће осокољење за трпљење можемо наћи у мисли да су све патње овога века привремене, да ће оне бити замењене радостима бескрајним и да ће наступити време када ће Господ заувек све сузе са наших очију отрети (Откр. 7, 17). Свети Андреј, Христа ради јуродиви, угледао је себе у царским одајама пред лицем самога цара. Цар му најпре даде да окуси некакав веома горак напиток, рекавши: „Овакав је тескобни пут оних који ми служе у овоме животу“, а затим му пружи јело слађе од мане, казавши: „А оваква храна очекује слуге моје које претрпе до краја“. Опомињимо се зато да уколико све овде поднесемо са трпљењем, Бога ради, пошто смо малу жалост претрпели, великих ћемо се радости удостојити, и да ако са Христом пострадамо у овоме веку, са Њим ћемо се у будућем прославити. „Заиста, заиста вам кажем“, - вели Христос, - „да ћете ви заплакати и заридати, а свет ће се радовати, и ви ћете жалосни бити, али ће се ваша жалост окренути у радост“ (Јн. 16, 20). „Опет ћу вас видети, и радоваће се срце ваше, и радост вашу нико неће узети од вас“ (Јн. 16, 22). Амин

*Свешћеник
Виктор Гурјев,
Минеји за чийање
у йоукама*

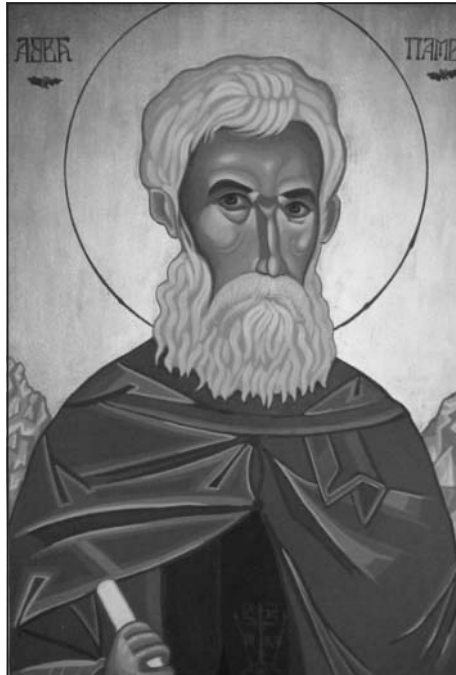
АВВА ПАМВО

Пошаље једном авва Памво свог ученика у Александрију да прода његово рукодеље. И будући да је провео шеснаест дана у граду, како нам је причао, ноћу је спавао у припрати храма Св. Марка. Тако је видео како изгледа богослужење у цркви у граду, научио је и неколико тропара и вратио се старцу. Тада му рече његов старац: „Видим, чедо моје, да си узнемирен. Да ти ни си можда имао некакво искушење у граду?“ А брат му одговори: „Ми заиста једнолично проводимо време овде у овој нашој пустињи: ни каноне, ни тропаре не појемо. Јер, када сам се обрео у Александрији, видео сам поредак у црквама, како поју и ухватила ме је велика туга. Зашто и ми не појемо каноне и тропаре?“

Старац му рече: „Тешко нама, чедо моје, јер је дошло време када ће монаси да оставе обилну храну коју је прописао Свети Дух и почеће да слушају појање. Какво истинско умилење и сузе могу да произиђу из појања тропара? Какву скрушеност може да има монах када стоји у цркви, или у келији и пушта глас као во? Када станемо пред Бога морамо да станемо у великој скрушености, а не у надувености. Монаси сигурно нису дошли у ову пустињу како би се појавили пред Богом препуни гордости, појући тропаре, машући рукама тамо-амо и топћући ногама. Напротив, морамо са великим страхом и трепетом, сузама и уздасима, поштовањем, тихим и смиреним гласом који изазива

умилење да проузносимо своје молитве Богу.

И ето, кажем ти, чедо моје, доћи ће дани када ће хришћани уништити књиге светог Јеванђеља, светих апостола и дивних пророка, када ће престати да пишу свете књиге и уместо тога писаће тропаре и јелинске беседе, те ће се ум расејавати на тропаре и јелинске науке. Због тога су наши оци говорили да калиграфи који се нађу у овој пустињи не записују житија и поуке светитеља на пергаменту, него на папирусу, јер нараштаји који долазе намеравају да униште житија Светих Отаца и да пишу оно што сами желе.“

Рече му тада брат: „Хоће ли се заиста променити навике и предања хришћана и зар неће више бити свештеника у црквама да би могле да се догоде такве ствари?“

А старац одговори: „Тада ће охладнети љубав многих и биће велика невоља; десиће се упади незнабожаца, читави народи ће се селити, цареви ће бити несигурни, владари непостојани, свештеници ће постати развратни, а монаси ће живети у немару и равнодушности. Игумани неће марити за своје спасење, ни за спасење свога стада; биће увек спремни да буду први за трpezом; биће лењи за молитву, али увек ради да оговарају, спремни да осуђују; неће желети нити да подражавају житија светитеља, нити да слушају поуке старца, него ће их углавном клеветати и говориће: „Да смо живели у њихово време и ми бисмо се подвизавали.“

А епископи ће се као слуге понашати према моћницима: доносиће одлуке према даровима које ће добијати и неће штитити и бранити сиромашне када им се суди; жалостиће удовице и мучиће сирочад.

Уз то ће у народу завладати безверје, разврат, мржња, непријатељство, завист, славољубље, склоност крађи, пијанство, изопачене забаве, прељуба, блуд, убијања и разбојништва.“ Тада брат рече: „И шта човек може да чини у тако тешким временима?“ А старац одговори: „Чедо моје, у таквим данима спасава се онај ко спасава сопствену душу и он ће се назвати великим у Царству Небеском.“

*Из Великог
Сћаречника*

МОРАМО СЕ НЕПРЕКИДНО И УСРДНО МОЛИТИ БОГУ

Молитву не би требало да творимо по телесној вапици, по обичају да вапи-мо, ћутимо или приклањамо колена, него тако што ћемо, трезвено пазећи на ум, очекивати када ће доћи Бог и посетити душу на свим њеним изласцима и стазама и у свим чулима. На тај начин, понекад је потребно да ћутимо (безмолствујемо, тихујемо), а понекад да призивамо и да се молимо са вапајем, али само да ум буде утврђен у Богу. Када тело нешто ради, оно у целини припада том делу и потпуно се њиме бави, тако да сви удови помажу један другоме. Нека се тако и душа потпуно посвети молитви и љубави Господњој, без расејаности и кружења у помислима; напротив, нека све своје очекивање положи на Христа.

У таквом случају, Сам Господ ће просветити душу и научити је истинској прозби; Он ће јој дати чисту, духовну и Бога достојну молитву, као и поклоњење духом и истином. Онај који је одлучио да се бави трговином нема у виду само један посао ради стицања добити, него се свим силама труди да увелича и умножи добит и са једног посла прелази на други. Он одатле хита ка новом извору добити и, напуштајући посао који не доноси корист, свагда се окреће ка оном најпогоднијем. Тако ћемо и ми на разне начине и са много вештине обезбедити своју душу да би стекла истинску и велику добит, односно Бога, Који нас учи да се истински молимо. У том случају Господ ће отпочину-

ти у доброј вољи душе, чинећи је престолом славе, заседајући и отпочинувши у њој. Тако смо код пророка Језекиља слушали о духовним животињама, упрегнутим у господарска кола. Оне су нам тамо приказане као бића са мноштвом очију, а таква је и душа, која у себи носи Бога или, боље речено, која је ношена од Бога, јер и она сва постаје око.

Кућа у којој борави сам домаћин пуна је украса и лепоте. Тако се и душа, која у себи има свог Господара и у којој Он обитава, испуњава сваком лепотом и красотом, јер у њој обитава и њом руководи Господ са Његовим духовним благом. Тешко кући чији је домаћин одсутан и у којој нема господара, јер ће се срушити, опустети и испунити се сваком нечистотом и нередом; тамо се, према речима пророка, настањују авети и демони (Иса. 13, 21), јер у опустелој кући налазе за себе место дивље мачке, пси и свака нечисто-

та. Тешко души, која не устане после свог тешког пада и која унутар себе има оне што је убеђују и приморавају да живи у непријатељству са својим Жеником, који намеравају да искваре њене мисли и одврате је од Христа.

Кад Господ види да се душа, сразмерно својим снагама, сабира у једно, даноноћно тражећи Господа и вапијући ка Њему и, према заповести, непрестано се молећи за све (1. Сол. 5, 17), Он ће је тада одбранили, као што је обећао (Лк. 18, 7), очистивши је од порока које има у себи и Сам ће је Себи представити као непорочну и чисту невесту. Ако верујеш да је ово истина, као што заиста и јесте, онда пази на себе; погледај да ли је твоја душа пронашла светлост која ће је руководити на путу, да ли је пронашла истинску храну и истинско пиће, односно Господа? Ако није, онда се даноноћно моли (твоја душа) да то добије. Према томе, када видиш сунце, тражи истинско Сунце, јер си слеп. Када погледаш светлост, загледај се и у своју душу: да ли си задобио истиниту и благу Светлост? Све видљиво јесте сенка невидљивог у души; осим видљивог човека, постоји и други, унутрашњи човек; постоје друге очи, које је ослепео сатана, као и друге уши, које је он оглувео. Међутим, дошао је Исус да исцели овог унутрашњег човека. Њему слава и сила са Оцем и Светим Духом у векове! Амин.

*Св. Макарије Велики
Духовне беседе*

ИВО АНДРИЋ

О ПРИЧИ И ПРИЧАЊУ

Најзначајнија дјела

- ЕХ РОНТО
(1918)
НЕМИРИ
(1920)
ПРИПОВЕТКЕ
(1924, 1931, 1936)
МОСТ НА ЖЕПИ
(1925)
АНИКИНА ВРЕМЕНА
(1931)
НА ДРИНИ ЋУПРИЈА
(1945)
ТРАВНИЧКА ХРОНИКА
(1945)
ГОСПОЊИЦА
(1947)
ЗЛОСТАВЉАЊЕ
(1950)
ПРОКЛЕТА АВЛИЈА
(1954)
АСКА И ВУК
(1960)
ЖЕНА НА КАМЕНУ
(1962)
ЈЕЛЕНА, ЖЕНА КОЈЕ НЕМА
(1962)

У извршавању својих високих задатака, Нобелов комитет Шведске академије решио је овог пута да писца једне, као што се каже, мале земље одликује Нобеловом наградом која, мерена међународним размерама, значи високо признање. Нека ми је допуштено да, примајући то признање, кажем неколико речи о тој земљи и додам неколико општих разматрања у вези са приповедачким делом које сте изволели наградити.

Моја домовина је заиста мала земља међу световима, како је рекао један наш писац, и то је земља која у брзим етапама, по цену великих жртава и изузетних напора, настоји да на свим подручјима, па и на културном, надокнади оно што јој је необично бурна и тешка прошлост ускратила. Својим признањем ви сте бацили снап светлости на књижевност те земље и тако привукли пажњу света на њене културне напоре, и то управо у време кад је наша књижевност низом нових имена и оригиналних дела почела да продира у свет, у оправданој тежњи да светској књижевности и она да свој одговарајући прилог. Ваше признање једном од књижевника те земље значи несумњиво охрабрење том продирању. Стога нас оно обавезује на захвалност, и ја сам срећан што вам у овом тренутку и са овог места, не само у своје име него и у име књижевности којој припадам, могу ту захвалност једноставно али искрено да изразим.

Нешто тежи и сложенији је други део мог задатка: да кажем неколико речи у вези са приповедачким делом писца коме сте указали част својом наградом.

Али кад је у питању писац и његово дело, зар не изгледа помало као неправда да се од оног који је створио неко уметничко дело, поред тога што нам је дао своју креацију, дакле део себе, очекује да каже нешто и о себи и о том делу? Има нас који смо више склони да на творце уметничких дела гледамо било као на неме, одсутне савременике, било као на славне покојнике, и који смо мишљења да је говор уметничких дела чистији и јаснији ако се не меша са живим гласом његовог ствараоца. Такво схватање није ни усамљено ни ново. Још Монтескије је тврдио да писци нису добре судије својих дела. Са дивљењем и разумевањем сам некад прочитао Гетеово правило: Уметничково је да ствара а не да говори! Као што сам много година доцније са узбуђењем наишао на исту мисао, сјајно изражену, код непрежаљеног Албера Камија.

Стога бих желео да тежиште овог кратког излагања поставим, као што је по мом мишљењу право и умесно, на разматрање о причи и причању уопште. На хиљаду разних језика, у најразноличнијим условима живота, из века у век, од древних патријархалних причања у колибама, поред ватре, па све до дела модерних приповедача која излазе у овом тренутку из издавачких кућа у великим светским центрима, испреда се прича о судбини човековој, коју без краја и прекида причају људи људима. Начин и облици тога причања мењају се са временом и приликама, али потреба за причом и причањем остаје, а прича тече и даље и причању краја нема. Тако нам понекад изгледа да човечанство од првог блеска све-

сти, кроз векове прича само себи, у милион варијаната, упоредо са дахом својих плућа и ритмом свога била, стално исту причу. А та прича као да жели, попут причања легендарне Шехерезаде, да завару крвника да одложи неминовност трагичног удеса који нам прети, и продужи илузију живота и трајања. Или можда приповедач својим делом треба да помогне човеку да се нађе и снађе? Можда је његов позив да говори у име свих оних који нису умели или, оборени пре времена од живота-крвника, нису стигли да се изразе? Или то приповедач можда прича сам себи своју причу, као дете које пева у мраку да би заварало свој страх? Или је циљ тог причања да нам осветли, бар мало, тамне путеве на које нас често живот баца, и да нам о том животу, који живимо али који не видимо и не разумемо увек, каже нешто више него што ми, у својој слабости, можемо да сазнамо и схватимо; тако да често тек из речи доброг приповедача сазнамо шта смо учинили а шта пропустили, шта би требало чинити а шта не. Можда је у тим причањима, усменим и писменим, и садржана права историја човечанства, и можда би се из њих бар могао наслутити, ако не сазнати смисао те историје. И то без обзира на то дали обрађује прошлост или садашњост.

Кад је реч о приповедању које има за предмет прошлост, треба напоменути да има схватања према којима би писати о прошлости требало да значи пренебрегнути садашњицу и донекле окренути леђа животу. Мислим да се писци историјских приповедака и романа не би сложили са тим и да би пре били склони да признају да сами стварно и не знају како ни када се пребацују из оног што се зове садашњост, у оно што сматрамо прошлошћу, да са лакоћом као у

сну, прелазе прагове столећа. Најпосле, зар се у прошлости као и у садашњости не суочавамо са сличним појавама и истим проблемима? Бити човек, рођен без свог знања и без своје воље, бачен у океан постојања. Морати пливати. Постојати. Носити идентитет. Издржати атмосферски притисак свега око себе, све сударе, непредвидљиве и непредвиђене поступке своје и туђе, који понајчешће нису по мери наших снага. А поврх свега, треба још издржати своју мисао о свему томе. Укратко: бити човек.

Тако, и с оне стране црте која произвољно дели прошлост од садашњости писац сусреће ту исту човекову судбину коју он мора уочити и што боље разумети, поистоветити се са њом, и својим дахом и својом крвљу је грејати, док не постане живо ткање приче коју он жели да саопшти читаоцима, и то што лепше, што једноставније, и што убедљивије.

Како да се то постигне, којим начином и којим путевима? Једни то постижу слободним и неограниченим размахом маште други дугим и пажљивим проучавањем историјских података и друштвених појава, једни пониравњем у суштину и смисао минулих епоха, а други са каприциозном и веселом лакоћом као онај плодни француски романијер који је говорио: Шта је историја? Клин о који ја вешам своје романи. Укратко сто начина и путева може постојати којима писац долази до свога дела, али једино што је важно и пресудно, то је дело само.

Писац историјских романа могао би на своје дело да стави као натпис и као једино објашњење свега, и то свима и једном заувек, древне речи: Цогитиви диес антиљуос ет аннос аеаеорнос ин менте хабуи. (Размишљао сам о древним данима и сећао се година вечности.)

Па и без икаквог натписа, његово дело као такво говори то исто.

Али, на крају крајева, све су то питања технике, методе, обичаја. Све је то мање или више занимљива игра духа поводом једног дела и око њега. Није уопште толико важно да ли један приповедач описује садашњост или прошлост, или се смело залеће у будућност; оно што је при том главно, то је дух којим је надахнута његова прича, она основна порука коју људима казује његово дело. А о томе, наравно, нема и не може бити прописа ни правила. Свака прича своју причу по својој унутарњој потреби, по мери својих наслеђених или стечених склоности и схватања и снази својих изражајних могућности; свако сноси моралну одговорност за оно што прича, и сваког треба пуштити да слободно прича. Али допуштено је, мислим, на крају пожелети да прича коју данашњи приповедач прича људима свога времена, без обзира на њен облик и њену тему, не буде ни затрована мржњом ни заглашена грмљавином убилачког оружја, него што је могуће више покретана љубављу и вођена ширином и ведрином слободног људског духа. Јер, приповедач и његово дело не служе ничем ако на један или на други начин не служе човеку и човечности. То је оно што је битно. И то је оно што сам сматрао за добро да истакнем у овом свом кратком пригодном разматрању које ћу, ако ми допустите, завршити као што сам и почео: са изразом дубоке и искрене захвалности.

Иво Андрић

(Бесједа приликом додјеле Нобелове награде, 10. децембра 1961. год.)

СЛОМЉЕНО ДА БИ БИЛО ЉЕПШЕ

Прије много година, неки архитекта планирао је да зидове Краљевске палате прекрије прекрасним огледалима из Париза. Али кад су огледала стигла из Париза, сва су била сломљена. Цијела пошиљка, током транспорта, била је уништена! Хол се није могао завршити. Кад су радници почели да скупљају сломљене комаде, да би их бацили, архитекта рече: „Стани мало. Имам идеју!“ Узео је чекић и највећи дио стакла разбио је у ситне дијелове. Скупио их је у руке и одшетао у хол. Спретни архитекта затим је ставио мало љепила на зид и поредао је ситне дијелове огледала. Ово је учинио неколико пута, док није добио невјероватно укрштање рефлексија, које су блистале бриљантним дугиним бојама! Данас је Краљевска палата један сијајући блистави приказ призма, које рефлектују свјетлост. Кад сам прочитао ову причу, могао сам да замислим само овакав наслов „Сломљено, да би било љепше.“

Код јеванђелисте Луке (13,10-17) читамо о згрченој жени, која је осамнаест година ишла кроз живот искривљених леђа и коју је Христос исцјелио.

С обзиром на то да је живот пун разбијености: разбијене породице, сломљена срца, нарушено здравље, упропаштени животи, срушени снови, хајде да се, неколико минута, замислимо над значењем сломљености.

Код јеванђелисте Јована пише: *А Марија узевши литиру њравога нардовога скупоцјенога мириса њомаза ноге Исусове, и обриса косом својом ноге Његове; а кућа се напуни мириса од мира* (Јн. 12,3).

Боца или крчаг скупоцјеног мира требало је да се разбије да би се дошло до мириса. Има много примјера гдје сам живот треба да се разбије, да би се показао његов мирис.

Исцјелујућа духовност сломљености

Недавно сам читао један чланак под насловом „Исцјелујућа духовност сломљености“. Никад ми

нија пало на памет да би сломљеност могла да има исцјелитељске квалитете. Писац је желио да истакне да Јеванђеље постаје блага вијест само за оне који су урођени у рђаве вијести својих сломљених живота. Фланери ОжКонор, на примјер, написала је да је „болест поучнија него дуго путовање по Европи“. Заиста, Јеванђеље постаје добра вијест само за оне који су најприје искусили рђаве вијести своје сломљености.

„Мийтар и фарисеј“, грчка икона

Бог узима сломљене ствари у нашем животу, као што је и архитекта узео сломљене комаде оних огледала, и, по свом божанском нахођењу, чини их бољим. Бог може да учини чудо са сломљеним срцима и скршеним животима, ако Му дамо комаде. Али, то је баш оно што ми одбијамо да учинимо: да Му дамо комаде! Лијепа је пословица која каже: „Бог може да црта право, чак и кривим линијама.“

Бог употребљава нашу сломљеност за раст

Нека дјевојчица пјевала је једну прекрасну пјесму. Било је добро, али је нешто недостајало. Пријатељ, који је слушао, рекао је: „Једног дана срце ће јој се сломити, и она ће ту пјесму поново запјевати, и тада, ако је будете слушали, бићете

задовољни“. Овим је хтио да каже да би страдање дало дубину живота, што би промијенило једно фино извођење у јако дирљив доживљај.

У Светом Писму, сломљеност је често предуслов благослову и користи. Пошто се Јаков рвао, Бог му је промијенио име у Исраил, што значи борац с Богом (Пост. 32,28). Кад је Исаија видио Бога на пријестолу високу, потпуно се понижио, због своје грешности. Један бљесак Божије славе скинуо је с њега сав понос и самозадовољство. Прво је био сломљен, па тек онда способан да одговори на Божји позив на службу.

У Новом Завјету свети апостол Павле каже: Зато ћу се најрадије хвалити својим немоћима, да се усели у мене сила Христова... јер када сам слаб онда сам силан (2 Кор. 12,9-10). Савле, гонитељ хришћана, требало је да буде сломљен на путу за Дамаск, прије него је постао изабрани сасуд Божји.

Бог је дао свога јединороднога Сина, да буде сломљен на Крсту, за наше спасење, тако да бисмо ми, Његовом сломљеношћу, постали цијели. И ми смо позвани да се сломимо у скрушености и покајању, да бисмо постали служитељи један другоме.

Бог користи нашу сломљеност

Као што се дрво храни својим одломљеним гранама, тако и Бог користи нашу сломљеност за наш развој. Баш као што Бог узима раздробљену земљу и производи род, испрекидане облаке и производи кишу, самљевено зрневље, да би се произвео хљеб, тако узима и сломљене људе, као што бјеше апостол Петар, који плакаше горко, сломљен гријехом, и чини га светим сасудом, употребљеним за Божју славу. Савршено Божје дјело увијек је извршавано преко сломљених и несавршених људи. Узео је плаховитог Петра, сумњичавог Тому, неморалну жену на студенцу у Самарији и претворио их у сасуде који доносе јеванђеље

другима. Истинско покајање садржи срце које је сломљено гријехом, потом постало очишћени сауд, који је спреман да га Бог употреби. Бог може да изврши спасење само кроз сломљеност, тј. кроз смрт гријеха у себи. Има великих олуја у животу свакога од нас. Када приђемо Исусу са скрушеним, покајничким духом, Он ће нас својом љубављу обновити. Често су то поправљене пукотине у нашем животу - раније сломљености - које постају врата кроз која Божја љубав може да досегне до других сломљених људи. Јер само они који су искусили сломљеност, могу помоћи сломљенима. Жртва је Богу дух скрушен, срца скрушена и поништена не одбацујеш, Боже (Пс. 50, 17). Понекад се то дешава једино кад смо сломљени, скршени, чак, до тачке очајања, да бисмо признали колико смо ограничени; како потпуно зависимо од Бога. Јер, понекад, само ако смо сломљени, себе смирујемо пред Богом. Господ је близу оних који су скрушена срца, и помаже онима који су смјерна духа (Пс. 34, 18). Господ нам никада није ближи, него кад смо сломљени и скршени. Он узима сломљене комаде нашег живота и претвара их у боље ствари, својим божанским намјерама. Као што рече један светитељ: „Предајем Исусу сломљено срце; Он га узима и даје ми нови прекрасан живот“. Сломљено, да би било љепше, светије, светачко, смирење, са више разумјевања, осјећајније, отвореније према Божјој благодати.

„Сломљено“ тијело и „изливена“ крв

Изломљени хљеб у Евхаристији означава Тијело Христово које се „ломи“ за наше спасење; изливено вино симболизује пречасну Крв која је „изливена“ за наше откупљење.

Хљеб и вино су двије супстанце које треба да се потпуно сломе, прије него што постану оно што јесу. Пшеница има да се потпуно изломи и самеле у голготском млину, прије него што постане хљеб. Грожђе треба да се потпуно самеле у гетсиманској преси прије него што постане вино. Ово

символише и борбу за наше спасење, морамо умријети за себе прије него што можемо да живимо за Христа.

Док се Свето причешће дотиче Христа и један другог, то значи да ја који једем хљеб живота, најприје морам да постанем ломљени хљеб за оне гладне који ме окружују. Ја, који живим захваљујући жртви Господа Исуса Христа, морам свој живот жртвовати на олтару потребе мога ближњег.

Дакле, Свето причешће разлог је за сломљеност. Морамо му прићи скрушеног духа. Жртва је Богу дух скрушен, срца скрушена и поништена, не одбацујеш, Боже. Христос не може ући у срце, док се оно не скруши смиреношћу, покајањем и љубављу.

Сломљеношћу правимо простор за Њега

Није увијек лоше бити „сломљен“. Понекад нас Бог помало ломи да би себи направио простор у нашем срцу, да би у њега улио мирис своје љубави и изливао га из нас другима. Наша срца слична су малом утврђеном царству, гдје влада моје ја, его. Док се то не сломи, нема простора низашта друго, него за страсти, амбиције и жеље.

Исус не може успоставити своје царство у средишту нас - у нашем срцу - док се оно не отвори,

док се наше срце не сломи. Лом је тај који омогућава да Исус уђе и замијени себичност у нашим срцима својом љубављу. Због овога, можда, Јермин пастир, из ране Цркве, пише: „Бог нас не оставља док нам не сломи срца и кости“.

Сломљеношћу, кроз покајање, доживљавамо Божју красоту. Сломљени у слабости доживљавамо силу прашатања. Сломљени страдањем, доживљавамо љепоту Божје благодати. Сломљено, да би било љепше.

Он гради палату

Ц. С. Левис, да ти ово илустровао, наводи један изванредан примјер: „Замисли себе као једну живућу кућу. Бог долази да обнови ту кућу. Испрва, можда, нећеш разумјети шта Он чини. Прави водоводну инсталацију, поправља кров, олуке итд. Почиње да удара по кући, на начин који није пријатан и изгледа као да нема никаквог смисла то што чини. И, питамо се, шта Он то хоће. Објашњење је да он гради сасвим другачију кућу од оне коју смо ми замислили - руши зидове, прави носи спрат, кров, ново двориште. Ти си мислио да направиш пристојан стан, а Он први палату. Јер Он намјерава да Сам ту обитава.“

Да ли се нешто ломи у твом животу? Можда Бог покушава да поруши твоје противљене Њему? Твоју гордост? Твој его? Можда Он заиста жели да сагради не колибу, већ палату, да направи у твом срцу сталну резиденцију. Принеси Му своју сломљеност, скрушеним духом и срцем. Дозволи му да твоју сломљеност преокрене у благослов.

Није све што је сломљено непоправљива рана.

Понекад оно што је сломљено производи скривени сјај... Згажено цвијеће производи мирис. Сам Ти, Госпode, знаш какво велико добро може ускоро да искрсне из моје сломљености, само ако Ти донесем комаде.

О. Анџоније
Кониарис

(џревео и џрредиво
о. Славко Зорица)

ЛЕГЕНДА О НЕМОЈ ЦРКВИ

Стара легенда казује зашто понекад наше молитве би вају бесплодне.

Давно, давно, живео је неки старац који се много и стално у молитви питао:

- Господе, да ли Ти одговараш на наше молитве? Ево, људи се непрестано моле да би живели у миру и покајању, а никако не успевају. Није ли можда сујетна њихова молитва?

Једном је са тим мислима утонуо у сан. У то му се сав у сјају јави Анђео, обави га крилом и понесе га увис. Што су више летели, све слабије су се чули звуци са Земље. Нису се чули људски гласови, утихнуо је жамор људског живота. Само су се, с времена на време, однекуд чули складни и нежни звуци, као од далеке лауте.

- Шта је то? - упита старац.

- То су свете молитве - одговори Анђео, - само се оне овде чују!

- Зашто су тако тихе? Зашто је мало тих звукова?

Анђео га тужно погледа.

- Желиш да знаш? Гледај!...

Далеко доле, видео се велики храм. Вољом Божјом, старац је могао да види што се дешава унутра. Храм је био пун људи. Текла је служба!

Каква служба - нису знали, јер се ни један звук није чуо. Видело се како чтец нешто брзо-брзо чита, али речи горе нису допирале. На амвон је изашао горостасни ђакон. Одсечним је покретом загладио косу, подигао орап, широко отворио уста, и... ни гласа ни звука!

На балкону цркве хор се спремао да пева.

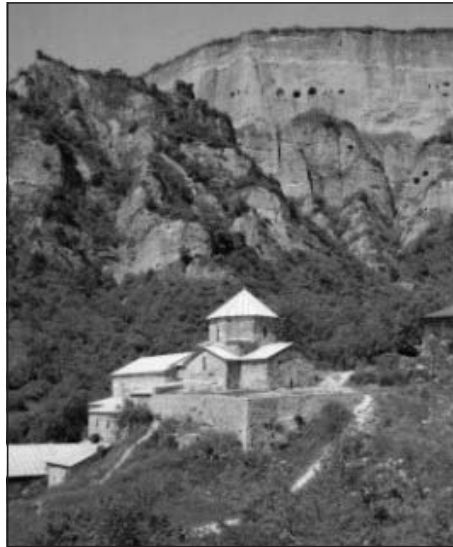
- Аха, хор ћу сигурно чути... - помисли старац.

Диригент је подигао руке и дао знак за почетак, али - царовала је потпуна тишина. Било је то заи-

ста чудно гледати: диригент је махао, басови су се зацрвенели од напрезања, тенори запињали високо подижући главу, сви су отварили уста, али, песме није било.

- Шта је ово? - чудило се старац.

Погледао је људе који су се молили. Било их је веома много, разних узраста и положаја: мушкараца и жена, старих и младих, богатих и сиромашних. Сви су се крстили, клањали, многи су шапутали, али се ништа није чуло. Читава је црква била нема.

- Зашто је тако? - питао је старац.

- Спустимо се и онда ћеш видети и разумети - рече Анђео.

Невидљиви за све људе, спустили су се у храм.

Једноставно одевена жена стајала је поред солеје и изгледало је да се усрдно моли. Анђео јој се приближи и додирну је руком... одједном, старац виде њено срце и њене мисли.

- Та проклета женетина! - размишљала је она. - Опет има нову хаљину! Муж пијаница, деца невоспитана, а она не обраћа пажњу!... Само се лицка!

Лепо обучени господин је замишљено гледао иконостас. Анђео је додирнуо његове груди и пред старцем се отворише његове тајне мисли:

- Тешка досада! Лоше сам трговао... изгубио сам хиљаду, а можда и хиљаду и по...

Поред њега је стајао младић. Он се није молио, све време је гледао лево гдје су стајале жене. Анђео га додирну и старац прочита његове мисли.

- Како је добра Дуња! Лепа је и има добар посао... Таква жена мени треба! Да ли би ме хтела?

Многе је додиривао Анђео и сви су имали сличне мисли, празне, световне. Пред Богом су стајали, али о Богу нису мислили. Само је изгледало као да се моле.

- Разумеш ли сада? - упитао је Анђео.

- Такве молитве до нас не долазе. Зато су у овој цркви сви неми.

Тог тренутка зачу се звонки дечји гласић који је јасно говорио:

- Господе, Ти си благ и милостив... Спаси и помилуј, исцели моју сироту маму!

У углу, уза зид, клечао је дечачић.

У очима су му блистале сузе. Молио се за своју болесну мајку. Анђео га је дотакао и старац је видео чисто дечје срце у којем су биле љубав, брига и молитва.

- Ево молитве, која до нас допире! - рекао је Анђео.

Молитве изречене без искреног осећања до Бога не долазе и плод не доносе.

*Епископ Василиј
Кинешемскиј
(Преображенскиј)*

*Презејто из
Светосавског звончејца*

ЗАШТИТА ХРИСТОВА

Двојица трговаца из Апамеје, двојица пријатеља, боравили су послом у страниој земљи. Један је био веома богат, а други умереног имовног стања. Богати је имао жену изузетно лепу и целомудрену, како се касније показало. Умре јој муж, а онај други, видећи њену честитост, пожелеле да је узме за жену, али се стидео да јој то каже, да га не би одбила. Али она је, како је била разумна, то схватила. Рече му: „Господине Симеоне - тако се наине звао - видим да имаш помисли: реци ми шта те мучи да ја ћу ти дати одговор.“

Овај је у почетку оклевао да каже, али јој касније признаде и замоли је да му буде жена. А она му рече: „Ако учиниш оно што затражим од тебе, пристајем.“ Он јој одговори: „Учинићу што год ми заповедиш“. Она му онда рече: „Сиђи доле у своју радионицу и остани без хране, све док те не позовем; а ја нећу - говорим ти истину - ништа да окусим све док те не позовем.“ Он се сложи.

Није му дала ни наговештај када ће га позвати. Он је имао утисак да ће га позвати још истога дана. Прође један дан, прође други дан, прође и трећи дан, а она га не позове. Био је трпељив или због чежње према њој, или зато што је Бог, Који је знао где је требало да га позове, тако устројио и подарио му трпљење. Јер је после тога постао „сасуд изабрани“ (Дап. 9,15).

Четвртога дана она му посла поруку. Он само што није умро, те како од исцрпљености није мо-

гао да стоји на ногама, готово су га однели горе. А она припрема трпезу и простире постељу. Рече му: „Ево трпезе, а ево и постеље: идемо куда ти одредиш.“ Рече јој: „Молим те, учини ми милост и дај ми нешто мало да поједем, јер умирем, па ми није ни до које жене, толико сам изнемогао.“ Онда

му она рече: „Ето, када си гладан, дража ти је храна и од мене и од било које друге жене и било какве насладе. Када ти, дакле, дођу такве помисли, користи такав лек и ослободићеш се сваке недовољне помисли. Веруј ми, после мога мужа нећу се удати ни за тебе, ни за било ког другог, него ћу

се поуздати у заштиту Христову и остаћу удовица.“

Тада јој он, пун скрушености и дивљења према њеној разумности и целомудрености, рече: „Будући да је Господ благоизвелео да ме посети, да ме спасе твојом мудрошћу, посаветуј ме шта да чиним?“ А она му, будући да није имала смелости због своје младости и лепоте и осећајући страх да се можда једном и њој то не догоди, рече: „Мислим да никога, за име Божије, не волиш више од мене.“ А он ће: „Тако је.“ Тада ће она: „И ја тебе заиста, у име Божије, волим. Али пошто је глас Господњи тај који каже: 'Ако неко дође мени и не мрзи оца својега, и матер, и жену, и дјецу, и браћу, и сестре, па и живот свој, не може бити мој ученик' (Јк. 14, 26), зато хајде да се удаљимо једно од другог како би Господ и теби урачунао да си се зарад Њега одрекао своје жене и мени да сам се одрекла свога мужа. Ето, у нашој земљи постоји манастир затворника, у Апамеји. Ако истински жудиш да се спасеш, тамо треба да се одрекнеш света и да истински угодиш Богу.“

Он се сместа ослободи свих обавеза и отрча у онај манастир. Тамо остаде до свог упокојења. Постаде достојан, чиста ума, гледајући само на оно што је богоугодно и созерцавајући све на духовни начин. Све ово исприповедио је старцу, који нам је ово испричао, сам авва Симеон.

*Из Великог
Сћаречника*

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ

(наставак из прошлог броја)

Спустио се трамвајем до Београђанке, пресејо на тролејбус и одвезао се до окретнице код Филолошког факултета. Прешао је на другу страну улице и у неколико корака нашао се на уговореном мјесту. Љетна башта на платоу била је готово пуна, али и поред гужве, одмах је уочио познато лице.

Сједила је сама за столом, одмах уз књижару и читала књигу. Управо иза њених леђа налазила се зграда Филозовског факултета, на којем је похађала прву годину историје умјетности. Паметна глава, али не и уображена. Дјеловала је повучено и мало стидљиво, али кад бисте је поближе упознали, увидјели бисте да и она има своје жуте минуте откачености. Но, и поред тога, у односу на нашу несретну генерацију, она је представљала један колико-толико нормалнији примјерак младости.

Козма и Ана упознали су се на рођендану код Ђолета Сурле. Не бих сад улазио у појединости њиховог међусобног односа, али ваља рећи да је Козма у последње вријеме осјећао јаке налете љубоморе. Објективно, за такво што није било разлога, али ђаво ни не тражи разлога да би некоме напакостио. Но и ова његова злоба касније се прекренула у Козмину корист.

Пришао је столу, сјео у плетену фотељу преко пута ње и, ништа не проговарајући, узео њену киселу воду и отпио неколико гутљаја. Ана одложи читану књигу на сто и упути му пријатан осмијех.

– Само гутљај, баш сам ожеднио – рече Козма са закашњењем, кад је већ спустио чашу.

– Слободно попиј све – дозволи му она.

– Гдје си Ана, шта ми радиш?

– Па, некога очекујем – рече Ана, а чекала је наравно њега, као што су се и договорили.

– Кога то, ако смијем знати? – настави Козма продубљивати шушлу причу као што обично и бива.

– Перу, Мику, Лазу, Жику... – у тренутку док је већ изговарала поменути низ имена, присјети се његове болести – љубоморе, која га је нарочито дрмала у последње вријеме и непримјетно се замисли због тога.

– Ако је тако, онда ти ја не требам – рече Козма и учини нешто што би више приличило негдашњем Николи: устаде од стола, те оде и направи круг око Коларчеве задужбине.

Ана је претпоставила да ће се брзо вратити, па мирно настави читати књигу све док се он није вратио и сјео за сто. Загледавши јој се право у очи, рече: – Ја се теби свиђам, а ти мени?

– То је мој Козма, изгледа да ти прија шетња, иди и направи још један круг – нашали се Ана.

– Зар је толико занимљива та књига? – упита Козма.

– Поприлично. Напета, узбудљива и пуна јурњаве кроз Рим. Јеси ли знао да се масони и римокатоличка црква већ вековима боре за примат над овом нашем планетом?

– Нисам, па ја не знам ни ко су то муфлони – рече Козма у шали, а Ана се исхитрено упеца па рече:

– Муфлони су говеда, а масони су...

– Ма знам – пресијече је Козма – луда говеда која се клањају златном телету и имају ненормалну жељу да овладају читавом планетом. Само, док они остваре те планове, планете можда више неће ни бити, па је њихова борба нешто најбесмисленије.

– Импресивно? – радознано га погледа.

– Нећеш ми вјеровати, прије неки дан сам прочитао први чланак о њима у новинама. Теорија завјере или тако нешто – рече Козма, а Ана додаде:

– Данас се свашта објављује и пише. Толико различитих и противречних мишљења, претпоставки и чињеница да човек не зна коме да верује.

– То је тачно, али пусти сада. Него, гдје хоћеш да идемо?

– Немам појма, шта предложеш?

– Ако хоћеш, могли бисмо у биоскоп, па ћемо видјети за касније – даде Козма приједлог који Ана подржа, те одоше.

Послије биоскопа су купили неке намирнице и отишли код Козме на вечеру.

– Хоћеш да одемо у петак на Кошутњак? Немам баш пуно посла – упита је Козма док су вечерали шпагете.

– Радо, али Марија ме је позвала да идемо у Нови Сад на *Еџиџи*, остаћемо читаву седмицу код њене сестре – одговори Ана, свјесна да му ово сазнање није било баш пријатно, али, шта се може, морала му је једном саопштити.

Према је Козма у последње вријеме показао да љубомора успјешно управља њиме, то није био једини разлог због којег је у себи негодовао због таквог пута. За Ану, *Еџиџи* је могао представљати само *Излаз* иза којег су се налазиле степенице које су се спуштале дубоко у утробу ада. За многе младе у Србији *Еџиџи* је само један у низу сличних дешавања. Такви млади људи су готово немоћни да разумију и сагледају колико су дубоко заглибили.

И ја сам, заједно са Николом и Козмом, био нераздвајни дио свега тога. Сада ми се чини да и изрази које смо најчешће користили при нашем болесном лудирању најбоље осликавају биједу таквог живљења и унутрашњег бића – *хаос, ситрава, лудница, мрак, болесно...* и још много сличних епитета који описују сатану и његово царство.

Козма је тада, на неки начин, већ осјећао смрдљиви и хладни задах те погубне глобалне културе којом су нас затровали и искрено је желио да Ана буде изостављена од свега тога. Али у нашем глобалном селу, гдје творци *Новој свјетској* по-

ретка диктирају законе, норме и болесне трендове који убијају душу и тијело, без Христа се није могуће одупријети.

Организатори фестивала, од којих је Козма неке упознао на једном семинару, задовољни су посјећеношћу и приходима. Албанска мафија дијели њихово задовољство, с обзиром да они посједују велике количине пратећих средстава која обезбјеђују потпунији доживљај на овим спектаклима. За њихову и масонску политику то је вишеструки успијех. Дегенеришу, трују и у смрт шаљу овај малобројни остатак србске *оин мајндед* младости, а уз то добро и зараде. Но ипак, то је наша кривица и наш гријех. Бог ће нам свима судити.

Након неколико година постојања, *Еџиџи* је показао и своју политичку позадину јер су организована предавања из области људских права и права мањина, а предлагано је да се обиљежи сребреничка трагедија. Како лукаво осмишљен начин едуковања младих људи, чији су мозгови претходно испрани употребом разних дрога и алкохола. Овакав идеолошки моменат на једном музичком фестивалу открива чији се интереси ту остварују, што нас опет упућује на врх оне пирамиде коју спомену смо приликом описивања семинара и њихове улоге. Жалосно је што неки политичари који воде нашу земљу својим присуством дају подршку оваквим масовним губилиштима људских душа.

Козму, који је примјетно дуго ћутао удубљен у своје мисли, Ана дозове:

– Реци нешто.

– Не знам шта бих ти рекао, чувај се.

Иако се трудио да сакрије своје нерасположење, оно је било уочљиво на његовом озбиљном лицу. Све док је није испратио, задржао је ту озбиљност, коју је само на расанку прекрио усиљеним осмијехом. И неколико наредних дана био је притиснут неугодним осјећањима помијешаним са љубомором. Са Аном се чуо више пута телефоном. Безуспјешно је покушао да је одговори. Ево

како је отприлике изгледао њихов посљедњи разговор прије Аниног одласка:

– Идеш?

– Идем.

– Па иди, баш ме брига, не мораш се ни враћати.

Поред њих двоје, са сваке стране телефонске жице, налазило се и по неколико демона, наравно од људских очију скривених, али по унутрашњим расположењима лако уочљивих.

– Шта ти то сад значи, зар немаш нимало повјерења у мене?

– Рекао сам ти зашто мислим да не треба да идеш, а ти ради како хоћеш.

Наравно, своју љубомору није споменуо премда је она, себична каква и јесте, а како се мени чини, тада била највећи проблем у цијелој причи.

– Ја свакако идем, биће ми жао ако због тога будемо морали да се разиђемо, али о томе ћеш ти да одлучиш – рече му Ана.

– Добро, срећан пут, ај... Ђао.

– Ђао.

Данашње везе су ионако за краткотрајну употребу. По сатанином налогу, такав им је хороскоп. Разлози због којих уопште и долази до њих су ниже природе – похота тјелесна и лични интереси. Често бива и тако да једна страна лаже и обмањује другу из себичних интереса, док је ова друга страна са искренијим осјећањима и очекивањима ушла у везу. Због тога данас имамо много напуштених, разочараних, утучених, несрећних. Али тако мора бити јер су и разлози због којих се везе остварују ништавни и глупави.

Онај ко с вјером у Христа тражи себи другу половину за узвишеније сједињење кроз свету тајну брака, добро ће отворити очи. Ко тако ради, наћи ће искреног животног сапутника у добру и у злу са којим ће узрастати у узајамној љубави, поштовању, помагању, моралној чистоти, жртвовању... Е, тек у таквом односу љубав засија као сунце и такви супружници су испуњени духовном ра-

дошћу и душевним спокојем. Благо таквима јер су благословени.

За Козму и Ану, не знам шта рећи. Свака наша младалачка љубав, ма колико она дјеловала снажно и искрено, углавном представља плод страсти, тјелесних жеља, потребу да се залијече неки комплекси, да се покуша ублажити бол која нас без Христа неминово притишће, да се покуша наћи неки узвишенији смисао у мору апсурда и слично. Искрена љубав спознаје се тек у Христу и она све даје, за све се жртвује, а заузврат не тражи ништа. Дакле, и за ових двоје мојих пријатеља морам рећи да нису познавали ону праву љубав, иако су велике емоције биле у игри.

Како је изненада остао сам, Козма је пожелио отпутовати некуд. Доста му је више било и Београда и лудовања и бесмисла. Као да је сазрело вријеме да се покуша досећи нешто више. Било је и превише полагањем умирања кроз болесну свакодневницу. Исти дан је посјетио тета Софију и провео неколико сати у корисном разговору. Одлучио је да крене у обилазак наших манастира, без обзира на то да ли ће пронаћи Николу. И Козма има вјечну душу која се треба спасавати. Тугу која се јављала због Ане одагнала је тета Софија објашњењем да ће му Бог открити шта је најкорисније за његову душу. А до тада нека се мало упозна са Христом, без Којега не би било ни Ане, нити ичег што је створено. Поклонила му је једну карту са манастирима Србије на којој су заједно означили оне манастире које би требало посјетити.

Вративши се од тета Софије, напунио је свој путни ранац најпотребнијим стварима. Родитељима је написао једно писамце у којем је укратко изнио своје планове. Један мањи дио своје уштеђевине, која није прелазила 400 евра, оставио је Влади да му олакша док не пронађе новог цимера. Остатак је узео за путовања. Отпутовао је већ сљедећег дана.

(*наставак у следећем броју*)

ЈЕДАН ПОВРАТАК ИЗ МРТВИХ У САВРЕМЕНОЈ ГРЧКОЈ

Пре око четири године звонили су код нас на врата са молбом да причестим Светим Тајнама Христовим једну старију жену, удовицу, која је живела у предграђу Атине. Она је била старокалендарка, и како је била потпуно прикована за постељу, није могла да одлази у цркву. Мада ми такве требе обично не вршимо изван манастира и људе упућујемо на парохијског свештеника, осетио сам да у овом случају морам да пођем, и, припремивши Свете Дарове, кренуо сам из манастира. Болесницу сам затекао како лежи у некој бедној собици. Није имала сопствених средстава за живот, па је сасвим зависила од суседа, који су јој доносили храну и друге нужне ствари. Положио сам Свете Дарове, и упитао је хоће ли да се исповеди. Он је одговорила:

- Не, за последње три године на мојој савести нема ничега што већ није исповеђено, али постоји један стари грех о коме бих хтела да вам кажем, мада сам га исповедала многим свештеницима.

Ја сам јој одговорио да ако га је већ исповедала, не треба да то чини поново. Али она је инсистирала, и ево шта ми је испричала. Када је била млада, тек што се удала, пре око тридесет и пет година, остала је бременита баш у тренутку када је породица запала у тешку новчану ситуацију. Остали чланови породице нагнали су је на абортус, али је она то одлучно одбијала. Ипак, на крају крајева, она је подлегла претњама свекрве, и, против њене воље - опера-

ција је била извршена. Медицинска контрола илегално изведеног абортуса је била тада врло примитивна, због чега је добила озбиљну инфекцију и кроз неколико дана - умрла, немајући могућности да свој грех исповеди. У тренутку смрти, а то је било увече, она је осетила да јој се душа одваја од тела, онако као што се то обично описује: њега душа је, оставши у близини, посматрала како купају

њено тело, одевају га и полагају у ковчег. Ујутру, она је ишла за погребном поворком у цркву, присуствовала опелу и видела како су ковчег ставили у кола да би га пренели на гробље. Душа је тако рећи лебдела изнад тела на невеликој висини.

Изненада, на путу до гробља, појавише се два, како старица рече, „ђакона“, у блиставим стихарима и орарима. Један од њих читао је некакав свитак. Када се аутомобил приближио, други је по-

дигао руку и мотор се угасио. Возач је изашао да види шта се догодило са мотором, а за то време Анђели су почели да разговарају међу собом. Онај који је држао свитак, на коме су се, без сумње, налазили записани њени греси прекинуо је читање и рекао:

- Нажалост, на њеном списку налази се један веома тежак грех и мораће да оде у ад, због тога што га није исповедила. Да, рекао је други, али жалосно је што треба да буде кажњена, јер она није желела да то учини, него ју је породица присилила. - Добро, одговорио је први, једино што се може учинити, то је да се пошаље натраг да би могла да исповеди грех и да се за њега покаје.

Слушајући те речи, женина душа је осетила како је вуку натраг у тело, према коме је у том тренутку осетила како је вуку натраг у тело, према коме је у том тренутку осећала неописиву одвратност и гађење. Тренутак касније, она се пренула у свом телу и почела да лупа изнутра из ковчега, који је још био затворен. Можете замислити сцену која је потом уследила.

Саслушавши њену повест, коју сам овде укратко изложио, причестио сам старицу Светим Даровима, и отишао, славећи Бога, Који ми је подарио да то чујем. С обзиром да се све ово тиче исповести, ја не могу да објавим име ове жене, али могу да кажем да је она још увек жива.

*Архимандрит
Киријан*

ГОСПОДЕ, НЕКА БУДЕ ВОЉА ТВОЈА

Неки водитељ, на америчкој телевизији, у емисији „Све је у породици“, непрестано је погрешно изговарао име свога пастора. Кад би га жена исправљала, он би се окренуо и рекао „Ма, пусти!“ Говорио би: „Нема везе. Није важно.“

Али, ова ријеч „ма пусти“ или „штогод“ имала је и дубљег значаја, духовног. Пети Менсфилд, списатељица духовних текстова, написала је нешто што је назвала „што год“ молитва. Гласи овако:

Што год Ти желиш, Господе, и ја желим.

Што год Ти изабереш, и ја изабирам.

Што год Ти кажеш, и ја ћу.

Што год Ти дајеш, ја ћу примити.

Што год Ти затајиш, ја ћу прихватити.

Што год Ти планираш, ја ћу се томе радовати.

Што год, Господе, што год!

(Господе, нека буде воља Твоја!)

Ова молитва представља став који светитељи називају одрицање и потпуно предавање Богу. То је дозвољавање Богу да с нама чини што Му је по вољи. Ако ја истински дозвољавам да Исус буде мој Господ и Учитељ у животу, онда сам спреман и одрећи се своје воље у корист Његове воље, својих планова у корист Његових планова, и мог распореда у корист Његовог распореда.

Примјери оних који практикују ову молитву

И Исус се молио на овај начин, док је патио у Гетсиманском врту, непосредно прије распећа. Молио се: Оче мој, ако је могуће, нека ме мимоиђе чаша ова; али опет не како ја хоћу, него како Ти (Мт. 26, 39)! Божја воља је испуњена. Када се Кетрин Маршал разболела од туберкулозе, мјесецима и годинама слабила је у кревету. Престала је да моли Бога да јој учини оно што тражи. Молила се да Бог чини с њеним животом што жели. У молитви се овако обратила Богу: „Господе, учи-

ни са мном што год хоћеш. Што год желиш.“ Од тада, каже, почела се опорављати.

Када је једном побожном хришћанину речено да болује од Алцхајмерове болести, рекао је: „Цијелог свог живота све сам давао Богу. Ако хоће и моју душу, нека је узме.“ Господе, нека буде воља Твоја.

Дозвољавање Богу да чини славне ствари нашим животом

Нема граница оног што Бог може да учини некое ко упражњава овакав начин молитве - молитве потпуне преданости Богу. Једна проста дјевојчица по имену Марија, постала је Мајка Божја на Благовијести, кад је рекла „што год“ Господу, тј. „нека буде по Твојој вољи“. Симон Петар рибар постао је Симон Петар стијена на чијем исповиједању вјере - да је Исус Господ - је саграђена Црква. Цариник, по имену Матеј, постао је јеванђелист, који је написао прво од четири Јеванђеља. Марија Магдалина прва је објавила вијест о Васкрсењу Христовом. Гонитељ, по имену Савле, постао је Павле, велики апостол многобожаца. Када би се сви набрајали, листа би била веома дугачка. „Господе, нека буде воља Твоја!“ јесте молитва која дозвољава Богу да чини велике ствари с нашим животима.

Ова је молитва и у Литургији

Свака Литургија више пута нас позива на овакво одрицање, на потпуно предавање себе Богу ријечима: „Сами себе и један другог Христа Богу предајмо“. То је други начин говорења: „Господе, нека буде воља Твоја!“

Неисказани мир и спокојство долази, у немогућности да нешто промијенимо, кад кажемо: „Господе, нека буде воља Твоја!“

„Молим, ставите свјетлост у њ“

Постоји прича о једном човјеку који је ослијепио у саобраћајној несрећи. У првом моменту био

је љут и огорчен. Али послје велике операције, кад му је љекар рекао да му може спасити само дио ока, а да ће друго око бити замијењено са стакленим, он је изненађујући и самог себе одговорио: „У реду, докторе, пристајем, али ако је могуће ишта ставити у стаклено око, молим Вас ставите свјетлост у њ“. Био је у стању да каже: „Господе, нека буде воља Твоја“, али је желио да покаже свјетлост своје вјере.

Зашто треба да се овако молимо? Џ. Б. Еверли најбоље је одговорио кад је написао:

Прије много година, кад сам покушавао да донесем тешку одлуку, окренуо сам се Богу да одлучи. Док сам се молио, дошао сам до сљедећих мисли, и увијек бих им се враћао, кад бих се суочио с проблемом:

Бог постоји. Бог је добар.

Бог је добар према мени.

Бог ме воли - чак и више него што ја волим себе.

Бог зна шта је за мене најбоље и са много љубави настоји да се то и догоди.

Па кад је Бог добар и воли ме, и жели ми све најбоље, могу само да кажем, свим срцем, ДА ономе на шта ме Бог позива да будем и чиним.

Ако је све ово истина, а јест, па како онда да не кажемо: „Господе, нека буде воља Твоја!“

Молитва

Господе, помози ми да се не плашим овог шта се могло догодити, да се не бринем за оно шта се може догодити, него да прихватим шта се догађа. Јер, Ти се бринеш за мене и Ти ме волиш више него ја себе. Господе, нека буде воља Твоја! Амин.

*О. Анџоније
Кониарис*

*(превео и приредио
о. Славко Зорица)*

КАКО ТРЕБА ПОСТИТИ ПРЕД ПРИЧЕШЋИВАЊЕ?

Пост у Старом Завету

Међу устновама које у Православној Цркви постоје од почетка налази се и установа поста. Наредба о посту није људска, него Божанска. Још у Старом Завету, преко Мојсија, Господ наређује пост као уредбу вечну: „И ово нека вам буде вечна уредба: десети дан седмога месеца смиравајте душе своје...“ (3. Мојс. 16,29, 24,27,32). Израз „смиравање“ душа означава пост. Јеврејски народ, особито старозаветни праведници, поред других Божијих наредаба, строго је држао и заповест о посту.

Пост у Новом Завету

У Новом Завету, Господ Исус Христос даје посту нову Божанску потврду. Не само да Он не укида пост који је јеврејски народ дотле држао, него насупротив томе, чистећи га од фарисејских измена и кварења, утврђује га. „А када постите, не будите као притворице... А ти кад постиш...“ (Мат. 6,16, 17).

Пост код Светих Отаца

Ранохришћански списи, као и дела Светих Отаца, потврђују да је пост у Цркви држан од почетка. „А ви постите, вели се ту, средом и петком“.

Доцније се јављају и остала три годишња поста.

Поред општих постова, обавезних за све, у Новозаветној Цркви од почека постоје приватни постови, које су на се налагали сами Хришћани, или је појединцима налагала Црква.

Врста хране уз пост

По православном схватању, као у свему добром, тако и у посту разликује се виши и нижи ступањ. Највиши ступањ је неједење дан-два, како је одређено за поче-

так Великог поста и Велики Петак, За остале за строги, у правом смислу пост, сматра се узимање посне хране, без уља, једанпут дневно. Одредба да се уз пост може јести двапут, нпр. суботом и недељом, већ значи разрешење поста. „У Светој Четрдесетници пости се све дане осим суботе и недељом“, тј. суботом и недељом се једе двапут дневно са уљем, и дозвољава се вино.

Доцније настају подробније одредбе по којима се суботама и недељама уз Велики пост, поред вина и уља, могу употребљавати и ракови, октоподи и још неке морске животиње, а на поједине празнике и риба.

Телесни и духовни пост

У Новозаветној Цркви Свети Оци, такође, наглашавају да права вредност поста није само у уздржању од хране, него у помоћи коју он пружа духовном узрастању, одсецању злих навика и стицању врлина: „Корист од поста не ограничава се само на уздржање од јела, зато што је истински пост удаљавање од злих дела“, вели Свети Василије Велики.

Слично говори и Свети Јован Златоуст: „Не говори: Ја сам то-

лико и толико дана постио, то и то нисам јео, ни вина пио, него ми покажи јеси ли постао кротак од гневљивог, какав си био, и човекољубив од грубог, какав си дотле био? Јер ако си испуњен гневом, зашто онда угњетаваш своје тело? Ако је унутра завист икористољубље, каква је корист што пијеш воду?“

Канонске осуде за кршење поста

У циљу чувања важности поста, Црква је издала низ прописа који за нарушиоце поста предвиђају одређене поправне мере, епитимије. Ако их размотримо, видећемо да су те епитимије оне исте које су предвиђене за најтеже грехе: убиство, блуд, прелубу, крађе, кривоклетство, итд.

Разрешење поста

Имајући у виду речи Светог Апостола Павла да нас јело неће поставити пред Бога (1. Кор. 8, 8) те да не треба осуђивати оног који једе, нити презирати оног који не једе (Римљ. 14, 3), и не дирајући у слободу својих чланова, Црква је свагда уносила ред и једнообразност.

69. апостолско правило које наређује свима клирицима и свима световњацима пост у Свету Четрдесетницу, а такође средом и петком преко године, у исто време разрешава пост болесницима. Према 8. канону Светог Тимотеја Александријског, разрешава се пост породилама, а према 20. и 47. канону Светог Никифора Исповедника, физичким радницима. Према црквенословенском штампаном Типику, разрешава се пост и престарелима.

Но, израз „разрешење“ поста, као што смо видели, значи уствари ублажење, олакшање поста утолико уколико болесници нису обавезни да једу једанпут на дан,

него то могу чинити више пута, према потреби, и то храну са уљем, чак и у дане најстрожијег поста, али не и мрсну храну: „А када чујеш о разрешењу поста - вели чувени канониста Валсамон - немој држати да се допушта јести месо, јер јести месо уз Четрдесетницу не може бити допуштено никоме, ма се налазио при самом издасају“.

Што се тиче тешких болесника, поготово од оних болести у којима се не може узимати друга храна сем млека (нпр. при операцији стомака), сматрам да Црква може допустити да се такви болесници разреше сасвим од поста и пре него што се о томе донесе свеправославна одлука на Васељенском Сабору. Као што мала деца физиолошки не могу да употребљавају другу храну сем млека, доцније супе, и другог, тако је слично и са овим болесницима.

Мишљење Валсамона, да се ни у часу смрти не може дозволити никоме да једе месо, ипак је закључак појединца, који нема бесспорну потврду од стране целе Цркве, нити важност коју имају дуги прописи утврђени суоритељом Сабора.

Исто се може рећи за поједине врсте тешких радника, нпр. у хемијској индустрији, где је неопходна свакодневна употреба млека, за војнике и ратнике и др.

Медицина о посту

Са становишта савременог медицинско-хигијенског схватања, уздржавање и пост нису штетни, него баш корисни за живот и здравље људи. Говорећи о посту, др С. Иванић овако се изражава: „У посту православних не узима се храна животињског порекла. Пост има хигијенски значај, је омогућава одмор органима за варење и унутрашњим органима у којима се дешава размена материја. Пост је потребан прехраненима, горјзнима, као и у неким бо-

лестима унутрашњих органа (бубрега, јетре); код шећерне болести, костобоље, итд. Али, посне дане, један или два недељно, треба да уведу и здрави. Они одмарају организам... Од месне хране нагомилавају се у организму и отровне материје... Постом се очисти тело од тих отрова.“ То исто тврди и др Риста Гостушки. Пишући против Сувориновог метода гладовања, он вели: „Упоредимо ли, пак, метод дуготрајног гладовања са режимом исхране

који је установила наша Православна Црква, видећемо да су прописи наше православне вере несразмерно мудрији и практичнији за здрав и дуг живот него што се о томе мисли...“ Са гледишта очишћења од штетног пепела, тај верски им је идеалан режим: он везује вегетаријанство с мешовитом дијетом (масно-млеко-поврћном).

+++

Да завршимо с прегледом свега изложеног, што ће нам уједно пружити кратак одговор на постављена питања. Пост није људска, него божанска установа. Заповест о посту Црква Христова држала је свето од почетка па кроз своју историју. Они верни који не држе пост како је Црква прописала било у погледу врсте хране, било у погледу дужине, по-

одлуци највише власти у Цркви, Васељенског Сабора, треба или да своје гледиште исправе или да се одлуче.

Зато свештеник знајући „писмено правило“, да је верни и ван поста када жели да се причести, дужан да, поред других припрема, пости седам дана, није могао узети у обзир „неписано правило“ о посту од три дана пред Причешће, поготово када је Велики пост, већ почео и када Типици прописују да се тог дана, у Чисти понедељак, не једе ништа, те је правилно поступио не допустивши приступање Светом Причешћу верници која је у Чисти понедељак мрсила.

И одговор на друго питање изводи се одређено и јасно из претходног излагања. Према духу и слову 69. апостолског канона, свештено лице ма кога чина, које не држи Црквом одређене постове, када се то утврди, мора бити позвано на одговорност и свргнуто. Док се спор не сврши, његова су Литургија и остала свештенодејства пуноважна, јер није свештеник, био достојан или недостојан, тај који претвара хлеб и вино у Тело и Крв Христу него Дух Свети преко њега. Ако се он труди да буде достојан помоћник Божији (1. Кор. 3,9), чист сасуд Светог Духа, примиће плату своју. Ако буде недостојан осуда га неће мимоићи. Но, верни имају право према 47. правилу Светог Никифора Исповедника, да се код таквог свештеника, и пре коначне пресуде, не причешћују, чим дознају сигурно да он пост не држи. Дужност би им била да као сведоци помогну да се из Цркве уклоне такви свештеници који уносе забуну и саблазан међу верне (1. Кор. 10,32).

*Патријарх Павле
Одговор на питања
вере и живота*

КОЈА СЕ ХРАНА УПОТРЕБЉАВА УЗ ПОСТ?

Одмах на почетку можемо рећи да у канонским прописима постоје само уопштене одредбе о посту. Тако 69. апостолски канон наређује да сви верни морају да држе пост Свете Четрдесетнице, и средом и петком преко године, али како, на каквој храни - не каже ништа. Одређеније говори о томе, половином IV в., Лаодикијски сабор, који 50. каноном наређује да „треба кроз целу Четрдесетницу пости сухоједењем“. Канон 56. VI Васељенског Сабора одређује да се суботама и недељама уз пост не може употребљавати сир и јаја.

О употреби уља уз пост говори 10. правило Тимотеја Александријског (+386. г.) да га уз пост могу употребљавати болесници, и 16. правило Светог Никифора Исповедника (+818. г.) да се може јести при тешким пословима. Рибу помиње само 5. правило истог Светог Никифора Исповедника, велећи да се једе на Благовести и када падну на Велики Четвртак и Велики Петак. Прва недеља Великог поста држи се по свим Типицима готово једнако. Они који могу, ништа не једу нити пију до Чисте среде после Пређеосвећене Литургије. За оне који не могу - сухоједење увече. У Чисти петак, по Пређеосвећеној, јело без уља, или са уљем и вино. Суботама и недељама употребљавају се уље и рептилије, остриге и пужеви, а мирјани могу и рибу. Осталих седмица понедељак, среда и петак - сухоједење (тј. јело без уља и маслина), уторак и четвртак - јело без уља са маслинама,

или јело са уљем. Обретење и Младенци, ако не падну у среду и петак, разрешење на уље, или на рибу: средом и петком - вино, или уље. На Благовести се разрешава на рибу, сем Велике седмице када с разрешава на уље и вино (на Велики Петак не разрешава се ни на уље). Риба се разрешава и на Цвети. На Лазареву суботу, по црквенословенском Типику, разрешава се на икру, по другима на рибу.

Остали се постови, по црквенословенском Типику, држе овако:

Божићни и Петровски понедељком, средом и петком - сухоједење, уторком и четвртком - уље, суботом, и недељом и на празнике - риба. Од 20. децембра риба се не разрешава.

Госпођин пост: понедељак, среда и петак сухоједење, уторком и четвртак јело без уља, а суботом и недељом - уље. Риба на Преображење, Велика Госпођа и Петровдан ако падну у среду и петак, разрешавају се на уље и рибу.

Крстовдан и Усековање разрешавају се на уље, али се код нас та два празника држе без уља; као што је било по Дечанском рукописном Требнику из XVI в., и у старини.

Бадњидан и Крстовдан уочи Богојављења разрешавају се, по Литругији, на уље и вино.

Сви ови прописи о храни уз пост односе се на здраве. За болесне, као што у почетку напомену смо, канони дозвољавају целог поста разрешење на вино, уље, рибу. Као што вели Свети Тимотеј Александријски: „Треба допустити болеснику да узме јела и пића колико може да поднесе...“, јер је „пост установљен ради смирења тела. Ако ли је тело у смирењу и болесно, треба да узима јела и пића колико хоће и може да поднесе“. Исто се односи на породиље и престареле.

Ублажење на уље преко целог поста и једење не само једанпут на дан дозвољава се и здравим монасима, поготово мирјанима, који раде на пољским и другим тешким пословима. Према овоме што је речено о употреби рибе у манастирима, свакако да је она још пре разрешавана монасима и мирјанима при пољским и другим тешким радовима.

Завршићемо наводом из Светогорског Типика: „Ово износи мо љубави вашој, па који хоће да се спасе нека бира једно од овога за које држи да је угодније Богу“.

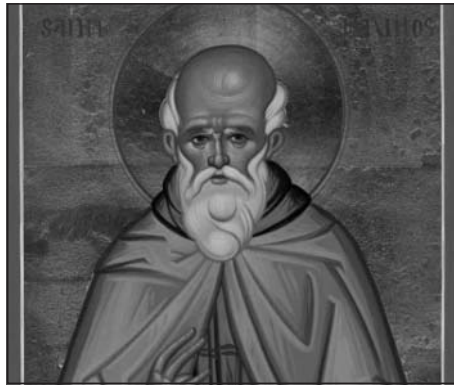
*Патријарх Павле
Одговор на питања
вере и живота*

ЦИЉ ГОСПОДЊИ

Ако хоћеш да сазнаш циљ Господњи, (онда) слушај разумно. Господ наш Исус Христос, дакле, будући Бог по природи, благоизволе да постане човек из човекољубља. Родивши се од жене, био је под законом, по божанском Апостолу, да би сачувавши заповест као човек, уништио старо проклетство Адама. Знајући, дакле, Господ да цео закон и пророци висе двома заповестима закона, тј. о - „Љуби Господа Бога својега свим срцем својим, и ближњега као самога себе“ (Мт 22,37-39), њих је од почетка до краја хитао да сачува човекодолично; ђаво пак, који је из почетка преварио човека, и кроз то стекао моћ смрти, видећи да је за време крштења Отац сведочио? Њему, и да је (Господ) као човек примио с неба сроднога Духа Светога, који Га је и одвео у пустињу на кушање, сав свој бес сабрао је против Њега, да би, ако је икако могуће, учинио да и Он претпостави материјалне ствари овога света љубави Божијој. Ђаво, дакле, знајући да су три ствари (најбитније) око којих се врти све човечије, и то, храна, новци и слава, помоћу којих је вековима низводио човека у бездан пропасти, са ово троје кушао је и Господа у пустињи. Но будући да се Господ показао изнад свега тога, заповедио је ђаволу да иде од Њега.

То је, дакле, знак љубави према Богу (тј. стајати изнад тих ствари), коју не могавши приволети Господа Исуса Христа тим обећањима да је преступи, ђаво је касније, када је Господ ушао у насеља, на све

начине покушавао да Га наведе да преступи заповест о љубави према ближњему, делајући кроз незаконне Јевреје. Тога ради, када је Господ учио путевима живота и делом показивао небеско живљење, и објављивао васкрсење мртвих, и обећавао верним живот вечни и царство небеско, а невернима претио вечним мукама, и за потврду онога што је говорио показивао преславне божанске знаке, и при-

зивао масе народа у веру, ђаво је нахушкавао безаконе фарисеје и књижевнике на различите сплетке против Њега, да би Он, како је (ђаво) очекивао, не издржавши искушења, пао у мржњу према својим ненавидницима, - тако би он, злочинац (ђаво) достигао свој циљ, показавши Њега (тј. Господа) нарушитељем заповести - љубави према ближњему.

Господ, као Бог, знајући замисли лукавога, није омрзао фарисеје који су делали под његовим утицајем, (јер, како би то могао када је Он по природи добар), него је љубављу према њима, одбијао самог хушкача. Њиме пак опседнуте (фарисеје), који су могли не бити опседнути, него су се до-

бровољно подвргли њему кроз немар и небрижност, саветовао је, облиचाвао, укоревао, оплакивао, не престајући чинити им добра. Од њих ружен - трпео је, патећи - подносио је, и тиме показивао према њима сва дела љубави, и подстрекаче (њихове) побеђивао је човекољубљем према њиме поседнутима. - преславног ли рата! Место мржње, Он љубав показује и добротом збацује оца лажу. Тога ради, претрпевши од њих (фарисеја) толика зла, боље рећи - ради њих, подвизавао се човекодолично до смрти за заповест о љубави, и одневши потпуну победу над ђаволом, примио је венац васкрсења нас ради. И тако, нови Адам, обновио је старог (Адама).

И то је оно што говори божански Апостол: „Нека је у вама иста мисао“ итд. (Фил 2, 5).

Такав је, дакле, био циљ Господњи, да, с једне стране, као човек буде послушан Оцу до смрти нас ради, чувајући заповест - љубави, а с друге стране, да порази ђавола пострадањем од њега кроз нахушкаване њиме књижевнике и фарисеје. И тако је, будући вољно (привидно) побеђен, победио онога који се надао победити Га, и тиме свет избавио из његове власти. На такав начин Христос је по слабости био распет (2. Кор 13,4), но том слабошћу Он је смрт умртвио и сатро онога који има моћ смрти (Јев 2,14). На такав начин је и Павле био слаб сам по себи, и хвалио се својим слабостима (немоћима), да би се уселила у њега сила Христова (2. Кор 12, 9).

*Свeтiи Максим
Исiоведник*

ПИЈАНСТВО

Рођена сестра разврата је пијанство, јер по речима св. Василија Великог, вино никад није било друг чедности. Уосталом, порок пијанства није сродан само разврату, већ и свим преступима уопште. Огромна већина њих се почини у пијаном стању или у мамурлуку. Већи део свих породичних трагедија, људских жалости и друштвених несрећа потиче од вина и пијанства.

Духовник пре свега треба да се брине да у свим парохијама оповргне мисао да пијанство наводно није грех и да није порок, јер се оно пре свега нерадо задржава на малом степену, већ обавезно постепено прелази у хронично пијанство. Осим тога, па чак и углавном, покајник треба да усвоји мисао да пијанство, посебно кад дође до хроничног облика, никад није просто лоша навика, већ бива сједињено са сталним нерасположењем. Да ли је то тако? Зар напротив, не наилазимо на „веома добре“, милостиве и попустљиве људе, који док су трезни изгледају као најбољи људи и чини се, да би били свеци да није опијања, које код њих траје отприлике по две недеље, и то неколико пута годишње. Међутим, тако се чини само површном посматрачу. Онај ко ближе познаје овакве људе, рећи ће вам да су испуњени или блудном страшћу, којој не могу да се препусте у трезном стању, или да су, што бива чешће, обузети незадовољним честољубљем или озлојеђеношћу због свог неуспелог живота, или да их муче злоба и завист. Немајући могућности да остваре своје жеље на јави они се уз помоћ вина

преносе у област маштања и опивши се винским испарењима, умишљају да су генерали, министри, познати научници или уметници, срећни љубавници, победници својих непријатеља и да им се свете. Зато нека се хроничне пијанице кад им бивају упућени прекори, не изговарају, као што то обично чине: „Пијем, али зато никога не вређам, не поткрадам, не сплеткарим, не изазивам свађе“ итд. Они у својој души увек носе отров злобе, или зависти, или роптања, или блуда и док не убију у себи сличне жеље, неће одустати од свог пијанства. Пијанство је појава која проистиче из других страсти, којих његова жртва није потпуно свесна, али исцељење од ове болести није могуће док се из срца не истера страст која је изазива. Наравно, то се тиче пијанства, које је постало већ хронично, а младићка бекријања углавном за циљ имају или да се човек окуражи како би се упустио у разврат или да на тако бесмислен начин убеди себе да је већ одрастао човек. Онима који се кају за сличне грехове, осим објашњавања бесмислености таквог начина доказивања, треба саветовати још да се клоне пијаног друштва и да нађу трезне пријатеље. Уопште, док пијанство није почело да постаје хронично, док се није срасло с неком укорењеном страшћу душе, човек који се за њега искрено каје, увек може да га се ослободи уз помоћ Божију.

Пијанство јесте једна од најпогубнијих духовних болести у нашем православном народу, али није најпогубнија. Зато, осим ди-

ректних поучавања пијаница о борби с њиховом страшћу, духовник треба да даје упозоравајуће савете, тачније да захтева и од васпитача деце, а посебно родитеља: да не дају деци и омладини вотку, да се не појављују пред њима кад попију, да се не хвале пијанством и да не хвале пијанице и пијанство. Свим грешницима који се опијају до губитка свести, до тучњаве или мучнине, добро је да се одреде епитимије, макар метаније, које ће чинити насамом, међутим с оним предострожностима, које се тичу општег одређивања епитимија, о којима ће касније бити речи.

Сматрам да није преко потребно саветовати духовницима да насликају пијаницу слику жалосних последица пијанства: то ће умети да учини сваки, чак и млад свештеник, већ ћу га подсетити да је корисно не задовољавати се уопштеним сликама штетности пијанства већ се претходно распитати код онога ко се исповеда о условима његовог породичног живота и занимању и рећи нешто што се најближе односи на његов породични живот и на живот његове породице. Наравно, у овом случају јак је духовник који лично познаје свог духовног сина и његову породицу и који може да му укаже на последице његовог пијаног живота или лако може да се деси у условима његовог породичног и личног живота.

Уосталом, вероватно је најтежа ствар у сличним ситуацијама - да човек научи пијаницу који је престао да влада собом, да се одрекне своје навике; вероватно се још једино порок малакије толи-

ко тешко откида од људског срца, као порок пијанства ако се укоренио до те мере да потпуно савладава људску вољу.

Истина, рекли смо да опијања држе човека у срамном заробљеништву зато што су сједињена с духовном страшћу и злбом, а дешава се и да је човек којег су поробила већ омрзнуо своју страст, да се већ смирава душом и да моли Бога и људе да га науче како да се избави од ње, а не може то да учини. Можда се већ уписао у друштво трезвености и заклео да неће пити вотку и вино, али крши своју заклетву. Шта духовник тада да ради?

Корисно је подсетити га на причу о блудном сину и упитати: зашто се отац овог изгубљеног младића тако чврсто уверио у његово поправљање да је направио пир с песмама, плесом, и наравно, с вином, не плашећи се да ће оно послужити као почетак новог опијања његовог сина после невољне глади и трезвености? Па то је зато, треба одговорити, што је блудни син, као прво, сам себе казнио: осудио је себе на то да се назива најамником, изразио је спремност да од господара постане роб, а као друго, ради испуњења своје добре одлуке предузео је подвиг дугог и тешког пута и подвиг понижене молбе пред својим оцем, с којим му је раније било тешко да живи у задовољству и нежности, пошто му је душа била самовољна и непокорна.

Исто тако се и о Закхеју Господ тако уверено изразио: данас дође спасење дому овоме (Лк. 19, 9) - управо зато што је Закхеј, не очекујући било какве захтеве, сам себе осудио на потпуно убијање своје страсти посредством, за бо-

гаташа тако тешког подвига, да подели половину имања сиромашнима и да четвороструко награди оне које је увредио. Сигурно бива поправљање оних хроничних пијаница које се ради избављања од пијанства на целу зиму досељавају у Валаамски манастир на Ладошком језеру, где је немогуће доћи до вотке, и осуђују себе на тешка послушања, чак и ако су богаташи. Уосталом, чак и за такве се каже да се потпуна сигурност у њихово коначно поправљање може имати тек три године након што престану да се опијају, а до тада се може гајити само добра и радосна нада.

Разуме се, не може свако онај ко се каје да располаже собом тако да има времена да оде у манастир, макар на пола године, али онима који имају могућности да тако поступи, треба објаснити да је чврсто оно покајање које је, као прво, испуњено самопрекоривањем, а нипошто не жаљењем на друге као на виновнике свог пада, а као друго, одлуком да човек сам себе подвргне лишавањима и труду, још тежим и горим од оних којима га је порок већ подвргао, било да је то у виду сиромаштва, или болести или лишавања службе. Разлика између немоћних и непоправљивих плачљиваца на своју страст и на свој положај и људи који су одлучили да обавезно уз помоћ Божију устану од свог пада, пада у очи сама по себи. Ево, пред вама је чиновник или трговачки помоћник, који је отпуштен због пијанства. Један, молећи вас за службу, премда и признаје своју „слабост“ доказује да је знатно преувеличана у његовом сведочанству, да његови пријатељи, који су пили више од њега

нису били отпуштени зато што на служби нису имали недобронамернике као он. Сад он моли за службу, макар и у провинцији, али не гору, већ вероватно бољу него што је имао раније. Долази код вас и други и искрено изјављује да је отпуштен и признаје да је отпуштен с разлогом. Он моли за најскромнију службу, макар писара, иако има универзитетско образовање, или чистача дворишта, иако је раније био трговачки помоћник с пет пута већом платом од чистача. У оба случаја овај молилац моли да буде примљен до прве грешке и чак да му се не даје боље место док не докаже на делу да се поправио. Ево, овакво покајање, оваква одлучност су већ сигурни, и духовник ће, наводећи пијанцу ове примере, објаснити да је његова душа попут болесника на хирургији који треба да осуди себе на тешку операцију, чак и на потпуну ампутацију руке или ноге, да не би жив иструлио. „А ти,“ рећи ће духовник, „треба да одсечеш своје самољубље, можда да промениш свој положај у друштву, да поробиш себе раду, и да будеш потчињен неко време, али ћеш се затим, потпуно се ослободивши свог срамног порока, бодар и радостан вратити својим рођенима и блиским, а треба и да омрзнеш свој пад до саме смрти. И познајем такве,“ додаће духовник, „који су дуго робовали демону пијанства, а касније су се потпуно избавили од њега тешким подвизима.“

*Мийројолић
Анђоније
Храјовицки*

ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА У СВЕТОМ ПИСМУ И ПРЕДАЊУ ЦРКВЕ

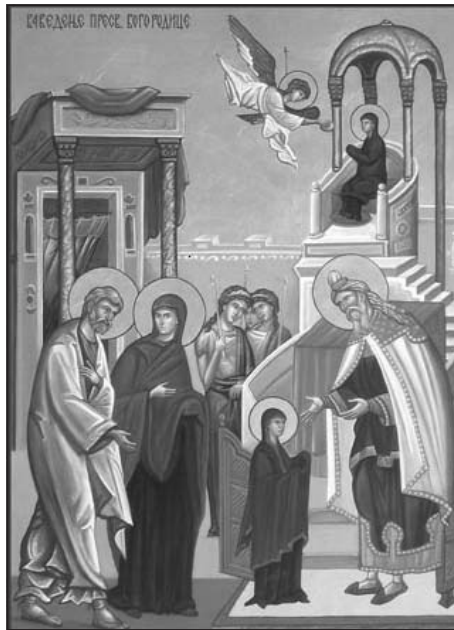
БОГОРОДИЧИНО СМИРЕЊЕ

*Јер погледа на смерносћ
слушкиње Своје (Лк. 1,48)*

Како је Мајка Божија достигла Своје високо изабрање? Како се припремила за тако дивно општење са Богом? Којим подвизима? Којим врлинама? Она не крије ту тајну, зато што жели да и нама укаже на пут приближавања Богу. Дакле, иако је не можемо пратити до краја, кренимо за Њом по мери наших могућности. Велику ствар Она открива скромним речима: „Јер погледа на смјерност слушкиње Своје.“ Говорећи то, Пресвета Дјева је несумњиво имала намеру само да уздигне Божије снисхођење, не приписујући ништа себи. Али Дух Свети, надахњујући Њено славословље, тако је управно Њене речи, да се кроз њих показало светло лице једне од оних врлина, које највише приближавају Богу. Молитва, пост, целомудреност, вера, љубав према Богу, речју - све су врлине красиле душу Пресвете Дјеве; али све их је прекривало, допуњавало, надвисивало и пред очи Божије изводило смирење - „Јер погледа на смирење слушкиње Своје“.

Свештено предање указује и на неке нарочите случајеве у којима је смирење доносило Пресветој Богородици благодатне дарове. Она је једнако волела да беседи са Богом путем молитве, и да пажљиво слуша Његове речи кроз Свето Писмо. Једном је, у књизи пророка Исаије, прочитала пророштво о Христу и Његовој Мајци: „Ево девојка ће зачети, и родиће Сина, и наденуће му име Емануил“ - вера ју је озарила, а љубав распалила пламен у Њеној души. Молила се да јој буде дато да види Мајку Емануилову и приближи јој се, не другачије него као слушкиња. Смирење јој није допуштало да се моли за непосредно приближавање самом Богочовеку. Тако је Она смирењем срца припремила у себи пут ка кратком и смиреном Господу Исусу.

У Њој су се, и пре но су изречене, испуниле Христове речи да ће се узвисити онај који себе унизи. Она се заправо молила будућој Богомајци, видљивој у огледалу пророштва, да је удостоји звања Своје слушкиње. Тако се догодило да сама постане Богомајка. „Погледа на смерност слушкиње Своје“.

О СКРИВЕНОМ ЖИВОТУ У БОГУ И МОЛИТВЕНОМ ТИХОВАЊУ БОГОМАЈКЕ

Дан Благовести почиње да открива скривени живот у Богу Мајке Божије. Речи Архангелове износе на видело врлину Богородичину - молитвено тиховање. Он улази изненада, прекидајући Њену усамљеност и говори: „Радуј се благодатна! Господ је с тобом, благословена си ти међу женама!“ Колико ли је тада питања могла да постави зачуђена Марија?! Ко је тај незнанац? Одакле му право да наруши усамљеност једне девојке? Шта значи овај чудни поздрав, који непознату Дјеву уздиже изнад свих жена? Но и поред тога, Њу ништа није могло да одвоји од уобичајеног безмолвија.

Осећала је покрете духа, али јој се уста нису покренула. Није журила да одговори на поздрав, него је ћутала и размишљала, „уплаши се од ријечи његове и мишљаше“ (Лк. 1,29).

Анђеол је, умиривши Њен дух речима „не бој се Марија“ - а речи небеских Сила увек су снажне и делотворне - наставио започету благовест. Уз објашњење назива Благодатна, додаје да је Она „нашла благодат у Бога“. Затим предсказује зачеће рођења Сина, Његово спасоносно име, Његово Божанско достојанство, чудесно зацарење и бесконачно царство. Колико повода за испитивање и причу! Али Благодатна се не усуђује да испитује тајну благодати, нити да говори о ономе што је изнад речи и разума. Она ни сада не би оставила своје тиховање, да јој љубав према девствености није из срца истргла кратко питање: „Како ће то бити кад ја не знам за мужа?“ Да бисмо правилно схватили ово питање Пресвете Дјеве, неопходно је да најпре напоменемо, као што и предање сведочи, да се још раније Марија обавезала да читав живот чува девственост, јер да није била везана тим заветом, будући обручена мужу, какав би разлог имала да, сазнавши за могућност рођења Сина, упита: „Како ће то бити?“ Даље, треба узети у обзир закон Мојсијев (4 Мој. 30), по коме завет дјевојке или жене може бити укинут једном речју оца или мужа, а остаје тврд само ако су отац или муж чули за њега и нису га порекли. На основу овога можемо да закључимо, такођер у сагласности са предањем, да је завет девствености - који је навео Марију да на предсказање о рођењу Сина запита „Како ће то бити?“ - био тада већ познат Јосифу и прихваћен са његове стране. Значи да је он Пречисту Дјеву и обручио с тим да јој само именом буде супруг, а у ствари - чувар Њене девствености, коју је ваљало тајити под спољним видом брачног савеза, у народу који задовољан видљивим благословом брака није имао много разумевања за уз-

вишеност девствености. У таквим околностима, ма колико Марија била далеко од тога да не верује, или сумња, или приговара, или буде знатижељна, Она је просто морала да упита Анђела: „Како ће то бити кад ја не знам за мужа?“. То јест: иако имам мужа на основу обручења, ипак га немам по завету девствености. Завет је изречен и потврђен, не желим да га раскинем а то ни закон не дозвољава јер пише: „Кад који човјек учини завет Господу, или се закуне везавши се душом својом, нека не погази ријечи своје, него нека учини све што изађе из уста његовијег“ (4 Мој. 30,3). Господ не криши Своје законе. Како ће се дакле, и завет девствености сачувати, и закон испунити, и родити Син? Видите да само крајња нужност раскида свештене везе Маријиног ћутања, или боље рећи, сама благодат се излива из Њених уста, зато што се овим открива тајна Маријиног обручења са Јосифом, односно да се испод те тајне скрива друга, дубља и виша - Њено обручење са Богом. Маријино одрицање од мужа на земљи, даје Анђелу прилику да огласи Њено достојанство Богоневесте, као службу за коју је одређена: „Дух Свети доћи ће на тебе, и сила Вишњег осјениће те“ (Лк. 1,35).

Благовест је примљена. Анђео је отишао. Логос се оваплотио. Дјева је зачела. Показала су се обележја зачећа: „Нађе се да је затруднила од Духа Светога“ (Мт. 1,18). Еванђелист пише „од Духа Светога“, но Јосифу дуго није била саопштена и откривена ова тајна, и он је знао само оно што је показивао стомак: „Нађе се да је затруднила“. Јер да је знао тајну Богоневестину, да ли би могао да размишља о Њеној осуди! Да ли би могао да реши да је тајно отпусти? А он је управо размишљао о првом и одлучио се за последње: „не хотећи је јавно изобличити, намисли је тајно отпустити“ (Мт. 1,19). Овде је и ћутање толико задивљујуће, да не знамо могу ли уопште речи да га изразе. Јосиф, видећи код Марије оно што није очекивао и што није могао да схвати, ћутао је не постављајући питања. Марија је, увиђајући опасност да буде подвргнута тешком подозрењу, па и осуди, ипак ћута-

ла не откривајући Своју тајну. Где је Анђео благовесник Маријин? Зашто ћути и не успокојава је пред новим страхом? Где је Јосифов Анђео чувар? Зашто се тако дуго не јавља да би сачувао Праведника у тренутку када се његова чиста душа лако може помрачити неправедним, чак и богохулно подозривим мислима? И зашто, ако такво питање није неумесно, толико дуго ћути Онај Који је послао анђеле? Зашто не пожури да просвети Свога праведника, и спасе Ону у Којој је спасење свету?

Очигледно, Праведник је у срцу предосећао Христове заповести, да треба имати око здраво (Мт. 6,22) и не судити да ти не би било суђено (Мт. 7,1). Зато, иако види обележја материнства, он не пушта пред помислима сумње на Дјеву. Иако зна да му Закон даје власт да јој суди, „не хотећи је јавно изобличити, намисли је тајно отпустити“. Ето какве је узвишене врлине чувало у себи Јосифово ћутање, а ћутање Маријино још и неупоредиво више. Јосиф је ћутањем желео да олакша Маријину трудноћу, истовремено у њему налазећи средство да прекине своје колебање. Марија је у ћутању носила своје страховање. Њена тескоба је расла сваким даном. Шта значи тај непојмљиви подвиг ћутања? Значи да је Марија била савршени сасуд благодати. Јер као што је обичан сасуд неу-

потребљив када пропушта воду, тако је и духовни сасуд бескористан ако похрањену благодат не сачува у ненарушивом и смиреном тиховању, него је непотребно и некорисно испушта и губи кроз празне, или нескромне, или нестрпљиве, или сујетне речи. И обрнуто, као што би обичан сасуд био савршен, ако би сачувао у својој унутрашњости без и најмањег губитка не само течност која је у њега уливена, већ и њена испарења, и кога ни ударци не би могли поломити, ни ветар или огањ разрушити, тако је савршен духовни сасуд „који има тајну вјере у чистој савјести“ (1 Тим. 3,9), и у тишини срца, у безмолвију целог свог бића, чува поверену му благодат са таквом чврстином, којој никакви ударци зла, никаква страст, никакво искушење не могу наудити. Марија је са Јелисаветом разговарала о Својој тајни, зато што је Јелисавети тајна већ била откривена Духом Светим. Он сам је говорио кроз уста обе. Да је почела о тајни да говори са Јосифом, то би било по сопственој, људској вољи или из страха. Следствено томе, о Божанској тајни говорила би без Божанског подстицаја. Она сад ћути, кријући тајну од онога коме је Њено срце било откривено више но ма коме на земљи, и који је управо стога изабран да буде чувар Њене девствености. Крила је тајну, свесна да тиме доводи Себе у опасност не само од осуде, него - како вели свети Златоуст - и од смрти. Такво ћутање сведочи на прави начин да је Марија савршено чувала и чврсто држала Реч Божију примљену у своја недра, љубећи је више од самог Свог живота. У таквом се тиховању врши непрестана, чиста, велика жртва Богу Логосу. О дивна Тиховатељко! Није ли било лакше да сама саопштиш Јосифу оно, о чему ће га касније извести Анђео? Зашто си чекала удаљеног небеског гласника? Зашто ниси похитала да помогнеш Праведнику који умало да падне у неправедност? Без сумње зато, „да те не виде људи“ са Твојом врлином, са Твојом благодаћу, са Твојим достојанством, него само Отац Твој небески, „који види тајно“ (Мт. 6,18). Онда не изненађује да је и Божанско откривење на трен заћутало, не би ли по-

казало и нама за поуку открило још веће врлине. Када је извршена Маријина безмолвна жртва, и када се Јосифова мисао коначно утврдила у бестрашћу, са неба је дошла реч да крунише подвиг молчанија. Маријина патња је прекраћена, а Јосифу је откривена велика тајна побожности: „Но кад он тако помисли, гле, јави му се у сну Анђео Господњи говорећи: Јосифе сине Давидов, не бој се узети Марију жену своју; јер оно што се у њој зачело од Духа је Светога“ (Мт. 1,20).

Ко буде имао довољно снаге да следи Марију по целом путу Њеног земног живота, моћи ће да примети да је Њеном карактеру својствено дубоко и потпуно безмолвије, унутарња сабраност, речју - скривени живот у Богу. Ни највећа радост, ни најдубља туга нису могли да измене ово постојано расположење духа.

Тајну Богородичиног високог достојанства откривали су, у већој или мањој мери, анђели, звезда, мудраци, пастири и старац Симеон. Али анђели су се вратили на небо, мудраци на исток, звезда је ишчезла, а Симеон је с миром отпуштен из овога света. Сва Светлост славе Витлејемске угашена је гневним духом Иродовим и крвљу младенца. Марија се скривала час у Египту, час у Назарету, а Њена слава и достојанство - у срцу Њеном: „А Марија чуваше све ријечи ове и слагаше их у срцу својему“ (Лк. 2,19).

Дошло је време када се глас о премудрости и чудотворству Маријиног Сина раширио по свој Јудеји и Галилеји. Одблесак Синовљеве славе морао би да озари и мајчино лице. Једном се то и збило. Нека жена, можда и сама мајка, разумела је јасније од других каква је то радост - бити благословена мајка. Испред мноштва окупљеног народа у заносу је прославила Исуса и заједно с Њим Мајку Његову: „подиже глас једна жена из народа и рече му: Блажена утроба која те је носила, и дојке које си сисао!“ (Лк. 11,27). Приметићете да она околиши, јер блаженим назива утробу и дојке, а да при томе не именује Ону коју прославља. Зашто тако? Сигурно зато што је не познаје ни лично, ни по имену.

Други су Марију знали и лично и по имену, па су ипак остајали у тами, не могавши да је истински познају. Слушајте шта кажу суграђани и суседи Господа Исуса и Мајке Његове: „Откуд овоме премудрост ова и моћи?“ (Мт. 13,54). Они дакле слушају премудрост Исусову, виде и признају Његова чудеса, и потакнути њима желе да сазнају све што се Њега тиче. „Није ли ово дрводељин син? Не зове ли се мати Његова Марија?“ (Мт. 13,55). Они не умеју да кажу: Јосиф син Давидов, или Ма-

рија кћи Давидова; они знају само оно што виде својим очима - да је Јосиф занатлија и да је Марија његова жена. Како је могуће да не знају оно, што су се Јевреји тако пажљиво старали да знају о себи и о другима? Како да не знају род и порекло Маријино? Ово се не може другачији објаснити, него да Пресвета Дјева није желела да људи обратe пажњу на Њу, није тражила никакву утеху на земљи, није хтела ни да се у беди теши пред људима угледам рода коме припада, па је баш зато скривала у тишини Своје порекло, исто као и врлине и благодат.

Коначно, стоји „код крста Исусова мати Његова“ (Јн. 19,25), и оружје које је прорекао Симеон, заиста пробада Њену душу. Ни остали нису могли бити равнодушни. Још док је Он носио Свој крст „за њим иђаше велико мноштво народа и жене које плакаху и нарицаху за њим“. После распећа, „сав народ који се бијаше скупно да гледа овај

призор, кад видје шта би, врати се бијући се у прса“ (Лк. 23, 27 и 48). Шта је требало очекивати од Мајке Онога кога су распели, док је стајала крај Његовог крста? Ридање, нарицање, вапаје, крике? Ништа слично нисмо ни видели ни чули. Она је без сумње патила како нико никада на земљи није patio, осим самог распетог Господа. Но буре страдања Њу није усковитлала и потопила, већ се непрестано губила у неизмерном бездану Њеног трпљења, смирења, вере, наде, као и безусловне преданости вољи Божијој.

Појимо за Распетим, кроз врата гроба, у област славе Васкрслога. Сада већ не само први него и последњи ученик слави Његово Божанство: „Господ мој и Бог мој!“ (Јн. 21,28). За славом Васкрсења Господњег, одмах следи нова слава - Вознесење Његово на небо. Након Вознесења, „апостоли “бежаху истрајно и једнодушно на молитви и мољењу, са женама и Маријом матером Исусовом“ (Дап. 1,14). Зашто је Мати Исусова овде поменута не само после апостола, него чак и после непознатих жена? Каква неочекивана прича! Зар онај ко то приповеда недовољно познаје и поштује Богородицу? Сачувај нас Боже такве помисли, јер је увредљива и за Мајку Божију и за светог Еванђелисту Луку! Шта онда то значи? Значи да је свети Лука у књизи Дела Апостолских Пресвету Дјеву описао онако, како је Она сама постављала себе међу апостолима. Иако је по великој благодати у духу невидљиво предстојала апостолском сабору, по смирености срца, у телу, очигледно да није допуштала никакву славу за себе, нити је употребљавала било каква преимућства, већ је стављала себе у ред са осталим женама, и личним примером их учила ономе чему ће их после апостоли учити речима: „жене ваше у Црквима да ћуте“ (1 Кор. 14,34); „жена нека се учи у миру са сваком покорношћу; али жени не допуштам да буде учитељ“ (1 Тим. 2,11-12).

*Мийројолић
Московски Филарей
Превод са руског
Младен Сѿанковић*

БИСЕР У ПУСТИЊИ

Једном ми се учини да би било добро да одем дубље у пустињу, да прођем кроз оазу у којој живи племе Мазика и да истражим има ли можда негде некога ко служи Богу. Понесох са собом мало двопека и воде за четири дана и кренух пешке на пут. Када прође четири дана и када потроших сву храну, почех да бринем шта да радим. Имадох, међутим, још довољно храбрости, па сам бодрио самога себе и тако препешачих још четири дана без хране. Када тело више није могло да поднесе глад и напорно пешачење, нестале и последњи трачак храбрости и ја падох на земљу.

Изненада дође неко и дотаче ми прстом усне, као што лекар својим инструментом прегледа очи. Сместа добрих толико снаге да ми се чинило да нисам ни био изнемогао од дуга путовања и да нисам ни био гладан. Чим осетих да сам довољно снажан, устадох и наставих даље да пешачим пустињом. Пошто прође још четири дана, поново осетих слабост, па пружих руке ка небу. Кад гле, појави се поново онај исти муж који ми већ претходни пут беше улио снаге. Поново ми прислони прст на усне и укрепи ме.

Прође седамнаест дана. Тек тада наиђем на колибу, воду и палму и на човека који је онде стајао, а косом беше покривен уместо одеће. Коса му беше потпуно бела, а он сам је изгледом изазивао страх. Чим ме угледа, стаде се молити. Тек кад изговори „амин“, схвати да сам човек. Ухвати ме за

руку и упита ме прво: „Како си доспео овамо?“, а онда одмах додаде: „Да ли је у свету све на својем месту, да ли још увек трају прогони хришћана?“ Рекох му: „Прешао сам пустињу због вас који истински служите Владику Христа. А прогони су, благодаћу Христовом, престали. Али реци ми како си ти доспео овамо?“

Свейгогорски монах џустинијак

Са сузама поче да ми приповеда: „Бејаш епископ и када је дошло до прогона, подвргоше ме страшним мукама, али ја нисам могао да поднесем злостављање и

принео сам жртву идолу. Али чим сам дошао себи и схватио своје безакоње, отишао сам у ову пустињу с намером да ту умрем. Овде сам већ четрдесет девет година, исповедам свој грех и молим Бога не би ли ми можда ипак опростио. Храмом ме дарива Господ са ове палме, али утеху да ми је опроштено нисам добио четрдесет осам година. Утешио сам се тек ове године.“

Изговоривши последње речи, изненада скочи и трчећи изађе из колибе и поче се молити, а то је трајало неколико сати. Када заврши са молитвом, врати се поново у колибу. Загледах се у његово лице. Био сам запањен и уплашен: сав је био као огањ. Рече ми: „Не плаши се. Уосталом, Господ те је послао да сахраниш моје тело.“ Чим то изговори, леже и то беше његов крај.

Поцепавх на двоје свој кожух. Половину оставих за себе, а у другу половину умотавх његово свето тело и сахраних га у земљу. Чим га погребох, палма се осуши, а колиба се сруши. А ја дуго плаках, молећи Бога да ми подари палму да проживим остатак живота на ономе месту. Али како се то не деси, рекох самом себи да то није воља Божија. Помолих се и пожурих брзо назад у насељену област.

Кад гле, човек који ми беше дотакао усне, дође и укрепи ме. Тако бејаш кадар да се вратим браћи. Све им исприповедих и замолих да никада не губе уздање и не очајавају над собом, него да трпљењем нађу Бога“.

*Из Великог
Сћаречника*

СМИРЕЊЕ Од ђавола - анђеол

*„Смирење може од ђавола да начини анђеле, а ѓордост може од анђела да начини ђаволе“
(Свети Јован Лествичник,
Лествица, Поука 25, сѝр. 136).*

Највећа корист коју доноси смирење јесте спасење наше душе, по речи: Понизих се, и спасе ме (Пс 114, 6). Друга корист коју стичемо смирењем јесте да се Бог сећа нас само ако имамо смирење и избавља нас од невоља и непријатеља. То произилази из речи Псалмопевца, који вели: У понижeњу нашем спомену нас Господ и избави нас од непријатеља наших (Пс 135, 23-24).

Смирење није само начин да се задобије помоћ Божја и да нас Он услыши у време невоље, него нам оно постаје и повод да постанемо наследници Царства Небескога, по сведочењу Спаситеља нашег Исуса Христа, Који вели: Који се, дакле, понизи као дете ово, онај је највећи у Царству Небеском (Мт 18, 4).

На много места Светога писма видимо да нам смирење доноси славу од Бога и од људи, по речи Спаситеља нашег Исуса Христа: Који се понизи уздигнуће се (Мт 23, 12; Јак 4, 16; Исус Сираховов 3, 18). Смирење чини да човека у његовој души посећује и одмара Благ Божји, по Пророковој речи: Но кога ћу погледати, вели Господ, до на смиренога и кроткога који дрхће од Мојих речи (Исаија 66, 2). Затим видимо да за смирењем следи чест и слава (Приче 18, 12; 29, 23).

Пређимо сада на Свете Оце, да бисмо и од њих чули које су користи смиреноумља.

Свети Исак Сиријски вели: „Као што сенка следи за телом, исто тако за смиреноумљем следи милост Божја“ (Беседа 19, стр. 98). Затим вели: „Труди се да будеш ниподаштан, и испунићеш се чести Божје. Не тражи да будеш чествован, кад си

изнутра пун рана. Оптужуј чест и немој је љубити, да не би постао нечестан. Кад когод трчи за чешћу, она бежи испред њега, а онога који од ње бежи следиће, и он ће постати проповедник смирења за све људе. Будеш ли себе ниподаштавао, како не би био чествован, Бог ће те пројавити. И ако се истине ради будеш оптуживао, Бог ће допустити свим својим сздањима да те хвале, отварајући пред тобом двери славе твога Сздатeља, и хвалиће те, јер си ти, заиста, по Његовом лику и подобију“ (Беседа 5, стр. 52).

*Анђеол чувар
(руско икона)*

Затим наставља: „У време када смирење царује у теби, покоравће ти се душа и заједно с њом све ће ти се покоравати, јер се у твом срцу рађа мир од Бога. А ако си изван тога, бићеш гоњен не само од страсти, него често и од догађаја. Заиста,

Господе, ако се сами не смиримо, нећеш престати да нас смирујеш. Истинско смирење се рађа од спознања, а истинско спознање се рађа од искушења“ (Беседа 16, стр. 85). „Смиреноумљу следи обуздавање и уздржавање, а ташта слава је служитељка блуда и дело гордости. Смиреноумље, због своје свагдашње уздржљивости, достиже виђење и украшава душу свеколиком мудрошћу“ (Беседа 23, стр. 128). Затим вели: „Пре но што уђеш у град смирења, ако будеш видео да си починуо од узнемиравања страсти, немој се уздати у себе, јер те непријатељ вреба; него после предаха очекуј много сметњи и помутње. Не будеш ли прошао кроз места починка добрих дела, нећеш достићи одмор од свога труда, нити ћеш одахнути од недаћа док не стигнеш у место починка Светога смирења“ (Беседа 24, стр. 134).

Такође, Свети Јован Лествичник вели: „Смирење може да опрости многе грехе и без дела, а дела без смирења, напротив, некорисна су; и не само толико, него нам и многа зла спремају.

Као што је со потребна сваком јелу, исто је тако и смирење сваком добром делу. Дакле, треба да се у уму непрестано смирујемо, у недаћама и невољама, јер будемо ли задобили смирење, оно ће нас учинити синовима Божјим, и без добрих дела ће нас поставити пред Њега. Јер без смирења су сва наша дела ташта. Дакле, Бог хоће преобразити нашега ума. У уму нас чини добрима и у уму неваљалима. Оно само довољно је, чак и без друге помоћи, да стоји пред Богом и да нас заступа“ (Лествица, Сколија 39 на Беседу 25, стр. 136).

Човеково напредовање и раст у духовном животу бивају кроз смирење, више него ли кроз друга добра дела, као што нас учи један Свети Отац: „Напредовање човека јесте смирење, јер колико се когод погружава у смирењу, толико се узвишује у напредовању“ (Отачник, гл. 10). Ини старац Отачника, показујући силу смирења против ђавола, вели: „Ако ћеш, смирујући се, рећи: „Опрости ми“, сажешћеш ђаволе“. А ини, такође: „Ко се

РАСУЂИВАЊА

смирује, смирује ђаволе, а ко не се не смирује, том се ђаволи ругају“ (Отачник, гл. 10, стр. 128).

Да бисмо видели како је дивно смирење у животу онога који се украсио том узвишеном врлином, као и колико дарова и сила она проузрокује, почујмо Светога Исака Сиријског, који вели: „Смиреноумнога човек никада не мрзи, не рањава речју, не ниподаштава; љубљен је од свих, јер он све љуби и сви њега љубе; сви га желе и на сваком месту где приступи гледају га као анђела светлости; одају му чест; ма говорио мудрац и учитељ, обуставиће их, да ућуте, јер смиреноумном сви с поштовањем уступају да говори. Очи свију пазе какве речи излазе из његових уста, и свако ишчекује његове речи као речи Божије“.

Затим придодаје: „Ко говори с ниподаштавањем против смиреноумнога и не сматра га као живог, јесте као човек који је отворио уста против Бога. Колико га цело стварање ниподаштава, његова чест остаје. Када смиреноумник буде приступио дивљим зверима, оне ће се, гледајући га, припитомити, приступиће му као свом господару, климаће главама и махати реповима и лизаће му руке и ноге.“

Ако ли смиреноумни приступи смртоносним гмизавцима, чим се осећај његове руке приближи њиховом телу, љутина и грубост њиховог смртоносног отрова престаје и он их својим рукама као какве гуштере покорава. Приступа људима и поклањају му пажњу као Богу.

Не само људи, него и ђаволи са својом језивошћу и отровношћу, са свом великом хвалисавошћу свога ума, када би доспели до смиреноумнога, постали би као прах земаљски и сломила би се сва њихова злоба, расула би се сва њихова умећа и пропала би сва њихова лукава вештина“ (Беседа 20, стр. 106-107).

*Сћарац Клеоџа
Усџон ка васкрсењу*

Како да победимо непријатељство непријатеља наших? Уступањем, кротошћу и молитвом. Уступањем у свему осим у вери и чистоти живота, кротошћу и молитвом свагда и свагда. Св. Амвросије пише: „то је оружје праведника, да уступајући побеђују, као што вешти стрелци имају обичај да бежећи устрељују јаче од себе“. Неки брат би увређен од друга свога, но ипак желећи мира с њим пође к њему да се измири. Али друг му не хте ни врата отворити, но ружећи га изнутра отера га од дома свога. Пожали се брат једном духовнику, а овај му рече: „идући другу твоме на мирење ти си целим путем у мислима њега осуђивао а себе оправдавао. Саветујем ти, да и ако је друг твој згрешио против тебе, ти утврди мисао у себи као да си ти згрешио против њега, а тако иди к њему, и у мислима њега оправдавај а себе осуђуј.“ - Тако брат и поступи. И шта се догоди? Тек је брат стигао близу дома свога друга, а овај отвори врата широм, притрча и загрли увређеног брата, и измири се с њим

* * *

Није редак случај, нарочито у наше време, да родитељи постану виновници духовне смрти своје деце. Кад год дете има стремљење ка духовном животу, подвигу, монаштву, а родитељ сузбије то стремљење место да га потпомогне, такав родитељ постаје убица свога детета. И таква деца - за казну родитељима - ударе често у супротну страну, и постају развратна. Неки дечко Лука, синовац св. Јована Рилског, чувши за свога стрица и вучен жељом за духовним животом, дође своме стрицу у планину. Јован га прими с љубављу и почне га поучавати и у подвигу подржавати. Но отац Лукин појави се једнога дана пред пећином Јовановом и јаросно почне ружити светитеља,

што му сина задржава у тој пустињи. Јованове речи и савети ту ништа нису помогли. Отац повуче силом сина кући. Но на путу уједе дете змија, и Лука умре. Свирепи отац увиде у томе казну Божију и раскаја се, но све је било доцкан. Он се врати Јовану јадикујући и оптужујући самога себе. Но светитељ му само рече, да дете сахрани и да иде одакле је и дошао.

* * *

Покај се пре него што смрт затвори врата твога живота и отвори врата Суда. Покај се пре смрти, а пошто не знаш час смрти, то покај се данас и сад, и престани понављати грех свој. Овако се моли Богу св. Јефрем Сирин:

Пре него ли се точак времена заустави у моме животу, - помилуј ме.

Пре него ли дуне ветар смрти, и на телу моме појаве се болести, весници смрти, - помилуј ме.

Пре неголи величанствено сунце на висини помркне за мене, - помилуј ме; и нека сине за мене светлост Твоја свише и растера страшну таму ума мојега.

Пре него се земља врати у земљу и постане трулеж, и пре пропасти свих црта красоте њене - помилуј.

Пре неголи греси моји предваре ме на Суду и посраме пред Судијом, - помилуј, Господе, испуњени благошћу.

Пре него воинства изађу, претходећи Сину Цареву, да саберу бедни род наш пред престо Судије, - помилуј.

Пре неголи зазвучи глас трубе пред пришествијем Твојим, поштеди слуге Твоје и помилуј, Господе наш Исусе.

Пре неголи закључаш двер Твоју преда мном, Сине Божи, и пре него ја постанем храном неугасивог огња геенског, - помилуј ме.

СВЕТОСТ ЈЕ ОБАВЕЗА СВАКОГ ХРИШЋАНИНА

Него њо Светоме који вас је позвао, будите и сами свети у свему живљењу. Јер је написано: Будите свети, јер сам ја свет.

(1 Петр. 1,15-16)

У људским царствима народ се са посебним поштовањем обраћа људима који су блиски цару, делом из поштовања према цару који им је указао поверење, власт, почасти, а делом због наде да ће они, по власти коју имају, бити њихови заступници и покровитељи пред царем. Слично томе, и у Царству Божјем које је Црква Христова, народ верних се, као и ви данас, са побожним поштовањем обраћа светим Божијим људима, поштујући благодат Божију која у њима живи и по вери се надајући њиховом молитвеном заступању и пред Богом и добротинствима због благодати која им је дата.

Међутим, у царству људском народ, одајући поштовање велможама, остаје народ, и по самом својству државног уређења не може достићи те привилегије пред којима се клања. Али Царству Божјем није тако. Овде свако из народа верних, поштујући светитеље Божје, може и сам достићи достојанство које поштује у другима, и не само да може, већ се и призива, убеђује се да буде светитељ. Него по Светоме који вас је позвао, будите и сами свети у свему живљењу. Јер је написано: Будите свети, јер сам ја свет.

Браћо која поштујте светост као привилегију изабраних! Помислимо на светост као на обавезу свих и свакога.

Када би грађанину или сељаку рекли: „Чини то и то и буди близак цару који ти даје право на ту привилегију и призива те на то“, са каквом радошћу, са каквим жаром би се прихватио дела које се од њега траже, макар подвиг био тежак и труд дуго трајао. Али ето, благовесник воље Цара Небеског нама, који смо и последњег степена гра-

ђанства у том Царству недостојни, говори: „Будите свети“, будите свети морално а затим будите свети блажено, живите побожно и врлински и будите блиски Цару Небеском, Који вам дозвољава не само да Му се приближите, већ и да пребивате у Њему, и Сам не само да жели да вам се приближи, већ и да живи у вама. Шта? Како се прихвата овај позив? Да ли ће сви, у крајњој мери многи, кренути са спремношћу, са ватреним усрђем, са неослабљеном ревносту, са пуном делатношћу? Зар није уобичајеније да мислимо и говоримо: „Како ми да будемо свети? Ми смо људи грешни и довољно је ако се некако спасимо покајањем“.

„Како ми да будемо свети?“ Али, да ли смо помислили шта ћемо бити и шта ће бити са нама, ако не почнемо да се подвизавамо да би постали светитељи? Постоје виши степени светости на којима сијају посебно изабране и облагодате душе. Међутим, светост уопште није само појединачна одлика међу хришћанима коју је похвално да имају неки и без које лако могу проћи други. По апостолском учењу, свако кога је Бог позвао да буде свет у Царству Божјем, другачије речено,

сваки хришћанин у самом овом призиву и у мисли о Богу Који га је позвао, мора да нађе за себе закон, обавезу и побуду да неизоставно буде или да постане свет. „Него по Светоме који вас је позвао, будите и сами свети у свему живљењу“ - ово правило је тим више обавезно за синове Новог Завета Божјег, јер је и синовима Старог, мање савршеног Завета, већ било дато од Бога: „Јер је написано: Будите свети, јер сам ја свет.“ Ако живите без старања и без наде да будете свети, значи да живите не по Светоме који вас је позвао, не одговарате достојанству позваних од Бога и синова завета Божјег - ви сте хришћани по имену, а не по суштини. До чега доводи такав живот, може се видети из друге апостолске изреке: „Старајте се да имате мир са свима и светост, без које нико неће видјети Господа“ (Јевр. 12:14). Јасније: имајте мир са свима, имајте светост, јер без мира и светости нико неће видети Господа, то јест, неће достићи вечно блаженство.

Дакле, ако безбрижно и немарно мислимо да не треба да будемо свети, сами себи пишемо пресуду да не видимо Господа, да будемо туђи вечном блаженству.

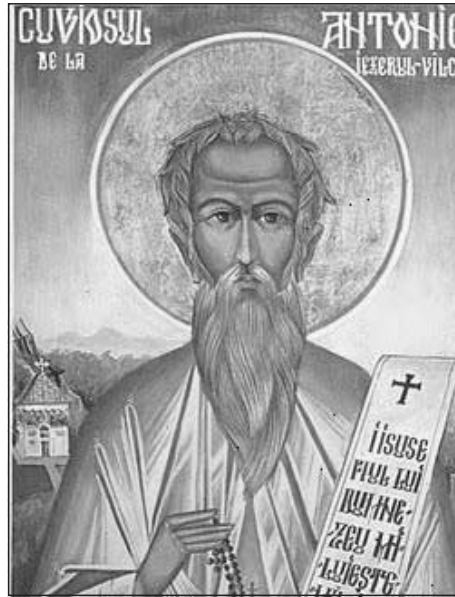
„Ми смо људи грешни“. Чини се, ово је неспорна истина. Јер, „ако речемо да гријеха немамо, себе варамо, и истине нема у нама“ (1 Јн. 1:8). Међутим, злоупотреба истине није боља од очигледне заблуде. Ако сматрамо себе грешнима на основу дубоке самоспознаје, и кроз то улазимо у осећање своје недостојности и покварености, скрушавамо своје срце, смиравамо урођену гордост старог човека, побуђујемо себе на тражење благодатне помоћи и на подвиг против греха - такво признавање греховности не само да нас не лишава наде у достизање светости, већ нам и утире пут као њој.

Међутим, ако називамо себе грешницима са површном мишљу, без скрушености срца, без од-

враћања од греха, до унедоглед, са лукавим подраумевањем да то морају да признају и сви и други и да, следствено томе, нас и није стид да то признамо, и није опасно да након признања останемо какви смо и били пре признања - такво признање греховности нас наравно неће повести ка светости. У том случају, чак и говорећи истину, да грех имамо, „себе варамо, и истине нема у нама“, то јест у нашем срцу и животу, иако и постоји звук истине у нашим устима. „Истинита је ријеч и свакога примања достојна да Христос Исус дође у свијет да спасе грјешнике од којих сам први ја“ (1 Тим. 1:15). Обмањујемо себе ако мислимо да се спасавамо остајући грешници. Христос спасава грешнике тиме што им даје средство да постану свети.

„Некако ћемо се спасити покајањем.“ Да, покајање припада броју средстава за спасење, које даје Христос грешницима, када говори: „Покајте се и вјерујте у Јеванђеље“ (Мк. 1:15). Међутим, ако мислимо да се некако покајемо, некако спасимо, онда исувише лако судимо о делу високе важности. Да ли ће слуга угодити господару ако буде радио свој посао некако, а не што је могуће боље! Наравно да неће. Тим више неће угодити човек Богу ако само некако буде чинио дело Божје, какво је дело нашег спасења. Ако се и мало дело не ради добро и успешно ако се врши некако, без пажње, небрижљиво, колико више то важи за велико дело спасења - дело свих наших сила и способности, главно дело целог нашег живота. Мисао о томе да се спасемо покајањем јесте спасавајућа мисао, али шта треба помислити када у речи Божијој видимо несрећни пример човека који „не нађе покајање, иако га је са сузама тражио“ (Јевр. 12:17)? Очигледно је да и покајање не дозвољава да се пронађе тек тако, већ захтева да га грешник тражи без лењости, са расуђивањем, искреношћу, са чврстом намером да се поправи, не допуштајући себи да дође у стање греховне окорелости. Притом, савршени учитељ покајања, Јован Крсти-

тељ говори да истинско покајање тражи још нешто за собом. „Родите“, говори, „плод достојан покајања“ (Мт. 3:8). Покајање чисти земљу срца од трња, обделава, омекшава. Вера сеје у њу небеско семе. Раст овог новог семена јесте држање заповести и чињење добра. Његов цвет је унутрашње духовно просвећење, а зрели, савршени плод - светост. Потребно је да пшеница достигне зрелост да би се унела у житнице. Потребно је да човек достигне светост да би био уведен у Царство Небеско.

Чему ће нас, браћо, повести сада предложена размишљања? Већој ревности и бризи за дело спасења, које захтева не само покајање као почетак, већ и светост као крај тог дела? Или можда још већем безнају да можемо достићи спасење посредством светости, коју видимо толико високо над собом?

Христe Боже, надо наша! Не допусти нам да изнемогнемо у нашем безнају, већ нас оснажи Твојом надом. Некада су и апостоли Твоји били у безнају, али си је Ти уклонио свемогућом речи Твојом. Даруј и нама да осетимо у вери силу оне речи: „Што је људима немогуће Богу је могуће.“ (Лк. 18:27)

Заиста браћо, ако би требало да само људским, природним силама достигнемо спасење, праведно би било да се не одазовемо, јер је изнад наших могућности. Али када ради тога имамо благодат Божију која нас предусреће, просвећује, укрепљује, помаже и чува, нико не треба да губи наду да може достићи оно за шта нас је „Бог и Отац Господа нашега Исуса Христа изабрао у Њему прије постања свијета“. Он нас је изабрао „да будемо свети и непорочни пред Њим, у љубави“ (Еф. 1:3-4).

Зато будимо себе из лењости и немара осећањем дуга и надом на помоћ Божју за добар успех, побуђујемо себе на ревност у делу нашег спасења. По савету апостола Павла: „очистимо себе од сваке нечистоте тијела и духа, творећи светињу у страху Божјему“ (2 Кор. 7:1). И по савету апостола Петра: „Зато опасавши бедра разума својега, будите трезвени, сасвим се надајте благодати која ће вам се донијети откривењем Исуса Христа. Као чеда послушности не поводите се за пређашњим жељама из времена нашег незнања, него по Светоме који вас је позвао, будите и сами свети у свему живљењу. Јер је написано: Будите свети, јер сам ја свет“ (1 Петр. 1: 13-16).

Ако у овим речима сусрећете прилично високе захтеве: творити светињу, бити свет, заједно са тим су и прилично једноставна средства да се задовоље ови велики захтеви: одбацили похоте, трудити се на очишћењу себе од нечистота тела и духа. У мери у којој се човек делатно и стварно са своје стране подвизава у очишћењу себе од нечистих дела, жеља и страсти, нечистих мисли, на њега, уз посредство Цркве и Њених Тајни, силази освећење Божје, којег да све нас учини причасницима сведелатна благодат Оца и Сина и Светога Духа. Амин.

*Свети́и Филаре́и
Московски
Прево́д са руског:
Сѣяно́је Сѣяно́ковић*

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

Уређује:
Јереј Златко Богдановић

СВЕТИ ЂОРЂЕ

Свети Ђорђе са срцем јуначким
сво богајство раздаде убогим,
а част свјетску и славу одбаци
рад имена Христа њобеднога.

Муке прими, муке драговољне,
тјело скруши рад' спасења души,
самог Бога добротом задужи,
вијенцем славе Бог му се одужи.

Ђорђе свети и њобедоносни
и сад ходи са којљем крсташим.

Правду брани, неправду кажњава.
Ко га зове вјером и њлакањем,
ко га моли с душевним кајањем,
Ђорђе свети у њомоћ му лећи.

И зајо враћа му ошворитије
у сусрет светом Ђорђу ходитије.

Дајана Панић, VII-1
ОШ „Алекса
Шантић“ Војковићи

Рад Оливере Вукосављевић,
IX-1, О.Ш. Соколац

ПЈЕСМА О КРСТУ

Часни крсту ја ти вјерујем
заштити ме од зла и невоље.

Часни крсту ми ти волимо
јер си Србе заштитио.

Часни крсту ми ти се
клањамо и молимо.

Ранка Симовић,
V раз. ОШ Соколац

МОЈ СВЕТИ ЂОРЂЕ

У прољеће ме највише обрадује
моја слава - Свети Ђорђе. Уочи сла-
ве мајка, сестра и ја правимо Крсни
колач и припремамо жито. Нико
љепши колач не зна да прави од моје
мајке.

Увече моја мајка, сестра и ја пре-
бришемо судове и поспремамо кућу.
Моја мајка се пред спавање моли Бо-
гу, тако и ми дјеца. Она ми је увијек
причала да славе могу бити мрсне и
посне. Моја мајка је као неки дар од
Бога, као анђео.

Тако једне ноћи, уочи славе, сања-
ла сам како моја мајка стоји пред
иконом и моли се Богу. Изненада
икона Светог Ђорђа се засија. На
столу се свијећа упалила сама.

Кад сам ујутро устала мајка ми је
честитала славу. Мислила сам да ће
на мојој слави бити мало гостију и то
ме растужило. Али, изненада се ску-
пило доста драгих људи. За столом је
било мноштво добрих и веселих го-
стију. Тај дан ми је био један од нај-
љепших. Као што би моја мајка ре-
кла да нам Свети Ђорђе опрости гри-
јехе наше и да нам помогне у невољи.

Младенка Божић III
разред, ОШ „Вук
Караџић“ ПО Добрун

ЧАСНИ КРСТ

Часни крст је свети и он помаже
човјеку. Ко год се прекрсти никад не
претрпи никакво зло, него га он чува
од било какве „отровне“ ствари или
било каквог искушења. Када се кр-
стимо и када руку ставимо на главу
то означава Бога који је на небу. Ча-
сни крст је чувар цијеле земље. Он
освећује сав свијет, сво божанство, и
све свето у црквама. Часни крст
освећује литургије, све службе и све
свете. Крст освећује и утврђује кр-
штење, а њиме се благосиљају супру-
жници. Крст изгони демоне гдје год
их има који од њега бјеже као муње.
Он је свето оружје које посвећује
сваког човјека који се њиме осјењује
и он је мач због кога се ђаволи не усу-
ђују да приступе и наведу људе на
гријехе. Крст је најчешће направљен
од дрвета. Бог је говорио Мојсију да
крст стави у воду како би од горке
воде добио слатку. Ово нас подсећа
да је Христос умро на крсту напра-
вљеном од дрвета и спасао нас од
гријеха дајући нам живот вјечни.
Крст је једино непобједиво оружје.

Марко Мухаремовић
IX-2, ОШ Соколац

Рад Николе Пејовића,
VI-5, О.Ш. Соколац

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

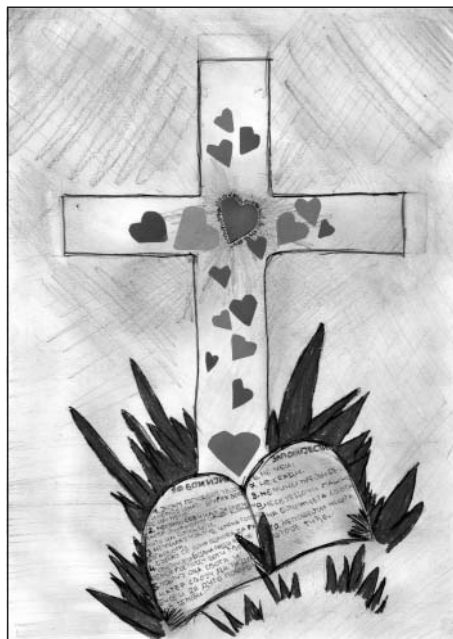
ЧАСНИ КРСТ

Часни крст је најсветији знак и симбол наше вјере. Свештени храмови, свештени предмети и одежде освећују се часним крстом. Крст је највјернији друг сваког православног хришћанина, од тренутка када се родимо до наше смрти. Крстом се означава и гроб сваког хришћанина. Без крста је незамислива црква Христа распетог. Крст је још, не само најсветији и најдражи, него и незамјенљив хришћански симбол. Благодат и сила Часног крста не налази се само у његовом облику, тј. самим тим што је крст, него у томе што је крст Христов и средство којим је Христос спасио свијет. То је жртвеник на који је Христос принио самог себе за цијели свијет. Сва мука, бол, смрт, све што је преузео за нас, врхуне у Часном крсту. На крсту је доживио највећи бол и понижења за нас. На крсту је Христос на најубједљивији начин доказао да нас воли безграничном љубављу, чак и у часу док Га распињемо. Кроз крст нас је привео и ујединио у једно тијело, нас, своју расијану дјецу, срушио непробојни зид који нас је дијелио и сазидао у себи новог човјека. Крстом је очистио и осветио небо, ваздух и земљу, будући да је распет испод неба, подигнут у ваздух, а Његова пресвета крв се пролила по земљи.

*Даница Бркља XIII,
Милица Бркља IXI,
ОШ Соколац*

*Рад Анђеле Ковачевић,
VIII-3, О.Ш. Соколац*

*Рад Јоване Рејић,
IX-2, О. Ш. Соколац*

ПЧЕЛА И МУВА У ЦРКВИ

ПЧЕЛА - Добро јутро, муво!
МУВА - Ма, није добро! Врућина је! Али иако је вруће, правила пристојности у цркви морају да се поштују! Гледам јутрос једну... Дошла на Свету Литургију у мајици без рукава, па без мараме на глави, сукња с ресама, изнад колена... Чак је и закаснила! Страшно!

ПЧЕЛА - Да није у питању црнка обучена у византијско плаво одећу?

МУВА - Јесте!

ПЧЕЛА - И ја сам је видела јутрос кад је долазила у цркву. Марамом је повезла поломљену грану на дрвету, а танку блузу с дугачким рукавима је скинула са себе и поклонила једној сиромашној жени. Онда је храбро одбранила једну баку од пса, при чему јој је он зубима поцепао доњи део сукње.

МУВА - Хм! Видела сам и тројицу који се понашају као да су на пијаци: Причају о парама и то гласно! Катастрофа! Зар не знају да свети храм служи само за молитву, а не за брбљање и склапање послова!

ПЧЕЛА - Видела сам их и ја, то је било испред цркве и пре почетка Литургије. Договарали су се шта ће који да уради да би парохиски дом био што пре завршен. Један од њих слабо чује, па су морали мало гласније да говоре.

МУВА - За време Литургије се стоји мирно и не шета се по цркви. А једна пегава девојка је скоро трчала и после је до краја стајала на десној страни, а ту по правилу стоје само мушкарци. Ужас!

ПЧЕЛА - Познајем и њу. Врло се пожртвовано брине о свом старом

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

оцу. Он има честе несвестице, па је вероватно отишла да му помогне.

МУВА - Уместо да се пажљиво прекрсте, људи само млатарају руком испред себе!

ПЧЕЛА - Можда се и не крсте, него само терају неку досадну муву!

МУВА - Али... Откуда ти то све знаш?! Да ниси и ти била јутрос у цркви?

ПЧЕЛА - Јесам!

МУВА - Па како је могуће да те уопште нисам видеела?! Просто не могу да верујем!

МРАВ - Оппростите што се незван мешам...

МУВА - Гле, црни мрав!

ПЧЕЛА - Вредни мрав!

МРАВ - Мислим да могу да објасним у чему је ствар: Мува није могла да види добру пчелу, јер је неспособна да види било какво добро, а пчела није приметила муву, јер она не зна да види зло!

*Лидија Појовић
(преузето из часописа
Светосавско звонце)*

ВАСИЛИЈЕ СВЕТИ

*Док очи моје гледају земљу
душа жели да зашћини тијело.
И чува руке - а руке тируле,
и чува снагу - а снага несћаје,
чува љепоту - она одлази.*

*Василије Свети, како ти воје тијело
и оца мирисно, оца цијело?*

*Руке даде Богу: да у тируду сагоре
у Име Божје, Њему на жртву;
ноге даде Богу: да бдију и преко снаге,
преко снаге да носе;
ријеч, мисао, ум даде Богу:
све даде Богу, и Богу даде све...*

*Рука му је - рука Божја,
нога - нога Божја,
сав Светишћел Божји је.
И не тирули, не тирулази,
све Божје - његово је.*

*Василије свети, Василије мудри,
Василије Божји: ти војом,
Божјом сћазом Богу води нас!*

МГ

БАДЊЕ ЈУТРО

Један од најрадоснијих дана у години је Бадњи дан. Посебно се радујем Бадњем јутру кад заједно са татом идем да сијечем бадњак. Тог јутра осјећам се поносим и важним, јер баш ја идем да помогнем тати. Бадњак је младо храстово, церово дрво које представља оно дрво што су га пастири донијели у пећину када се Исус родио.

Најусхићенији сам прије сјечења, кад поздравимо бадњак, честитамо му празник и молимо се за здравље и срећу породице. Онда се прекрстимо, поспемо га житом и засијечемо га са источне стране јер треба да падне на исток.

Први ивер који отпадне узимам ја и као важан носим га кући. Тај ивер чувамо цијелу годину. Комедић тог ивера се ставља у чесницу коју мама спрема за Божић.

Бадњак се сијече из три покушаја. Када га одсијечемо, однесемо га кући и усправимо поред улазних врата.

У миру, слози и љубави почиње се са печењем печенице да би се дочекао сутрашњи дан, Божић.

*Ђуровић Ђорђе
V разред ОШ „Вук
Караџић“ Вишеград
ПО Добрун*

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

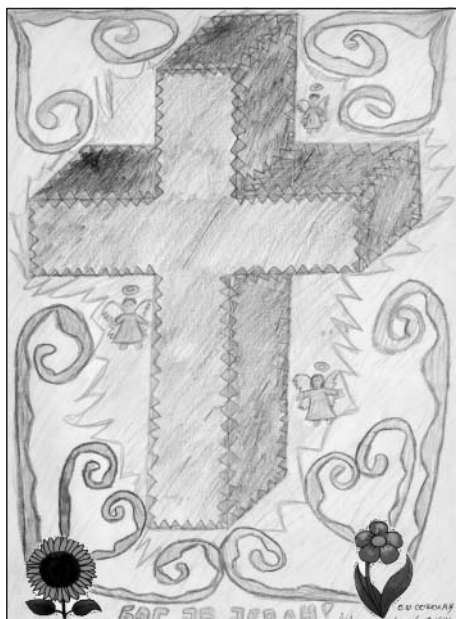
јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

БАДЊЕ ВЕЧЕ

Пред Бадње вече сви се осјећају срећно. Људи с радошћу очекују Божић. Бадње вече је најсвечаније, вече пред Христов рођендан. Ја једва чекам кад ће дјеца са свештеником носити бадњак, и кад ће Божићно јутро. Приближава се вече, и ја сам нестрпљив. Тата ставља бадњак у ауто. Код цркве је ватра наложена. Људи стављају свој бадњак у ватру. И ми смо ставили свој. Одрасли су са свештеником носили бадњак, а онда дјеца. Ја сам се осјећао срећно и радосно. Сви су били весели. Тако смо дочекивали Христов рођендан. Нисам могао да заспим од нестрпљења. Божићно јутро се ближи.

*Александар Јевђић
ученик III разреда
ОШ „Вук Караџић“
ПО Добрун*

*Рад Анђеле Ковачевић,
VIII-3, О. Ш. Соколац*

БОЖИЋНО ЈУТРО

Стигло је и Божићно јутро које смо сви жељно ишчекивали, а поготово ми дјеца, због поклона које налазимо испод бадњака. Те поклоне нам оставља Божић Бата. Кад устанимо прво се умијемо, затим се пред иконом помолимо а онда отварамо пакетиће испод бадњака. Увијек добијемо оно што пожелимо. Затим узимамо жито из чиније на столу у којој служе свијеће, да њиме засипљемо полазника којег чекамо скривени у ходнику или негдје напољу да га изненадимо. Кад дође полазник он жара бадњаке и изговара здравице и коју пошалицу да се сви насмијемо. Потом се помолимо Богу и окадимо тамјаном и сједамо за трпезу која је разноврсна.

Прво нам мајка донесе цицвару да се сви огледамо у њој. Отац нам сипа да пијемо, затим полазник наздравља тати. Тата нама говори Христос се роди а ми углас говоримо Ваистину се роди!

*Бован Срђан
ученик V разреда
ОШ „Вук Караџић“
ПО Добрун*

БОЖИЋ

Божић је најрадоснији дан, то је дан Христовог рођења. За тај дан ми православци се припремамо постом. Циљ поста је очишћење душевних, тјелесних страсти и прослављање Бога.

Рано ујутро на Божић прије свитања зоре цијела породица је на ногама. Мајка жара ватру коју није гасила цијелу ноћ, отац пали кандило и тихо се моли пред њим. Цијела кућа мирише на тамјан.

По старој традицији сви се рано купамо на Божић. Мајка нам принови нешто ново од одјеће што остави у сламу испод иконе и кандила. Узимам пшеницу и крећем у домаћинство гдје сам положајник. Журим прије зоре да уђем у тај дом да читам здравицу, прожарам ватрицу и оставим парицу. Положајник улази ненајављено у дом да би изненадио укућане. За положајника се узима млада мушка особа да би домаћину те године било пуно напретка и среће у кући. Посипам укућане пшеницом уз поздрав Христос се роди, а они ми одговарају Ваистину се роди! Прилазим шпорету, бадњаком жарам ватру и говорим колико варница толико парица, колико варница толико овчица, колико варница толико здравља и среће у кући. Са свима у кући се онда мирбожим и дајем новчић да домаћица стави у чесницу. Враћам се кући да се заједно са мојом породицом омрсим и изломимо чесницу. Мајка када положајник оде из наше куће мијеси чесницу. У њу ставља новчић, мало бадњака и пасуљ. Ми дјеца се много томе радујемо ко ће шта наћи у чесници. За тај дан трпеза је богата, печеница и пуно старих српских јела. Први дан Божића се нигдје не иде из куће.

Тако ја и моја породица прослављамо најрадоснији дан за нас Србе - Божић.

*Филиј Чуђуровић
ученик V разреда
ОШ „Вук Караџић“
ПО Добрун*

СТАРАЦ ПОРФИРИЈЕ КАВСОКАЛИВИТ

ДОГАЂАЈ СА МЛАДОМ ФРАНЦУСКИЊОМ

Догађај са младом Францускињом је невероватан али истинит. Францускиња о којој је реч и данас је жива и здрава, позната нам је, и сада је православна монахиња.

Да бисмо догађај веродостојно описали, обратили смо се двома госпођама које су се налазиле у Старчевој келији у то време, и замолили их да нам саме испричају шта и како се тачно десило.

Госпођа Тасула Е. нам је своје сведочење доставила у писменој форми. Оно гласи:

Једног дана позвала ме је телефоном моја пријатељица Јелена Д. да опет заједно посетимо Старца. Отишле смо. Код Старца је било много народа као и обично. Она је ушла к Старцу и рекла му:

- Напољу, Старче, чека једна Францускињица коју је довела нека мени непозната госпођа. Оне би хтеле да Вам целивају руку.

Старац одговори:

- Уведи их.

Оне уђоше, а моја пријатељица је већ стајала онде. Старац упита:

- Зна ли која од вас француски да бисмо могли да разговарамо?

Моја пријатељица одговори:

- Да, Старче, напољу је Тасула.

Одмах ме позваше. Ја уђох, а Старац ми рече:

- Питај је чиме се бави и да ли је удата. Ја упитах, а Францускиња ми одговори:

- Нисам удата. По занимању сам професор, филолог.

И поче да плаче.

- Питај је - настави Старац - да ли верује у Бога.

Она, загрцнувши се од плача, одговори:

- Не, ја сам нихилисткиња. За мене - све је ништа.

Са тим речима на устима, плачући, она се сагнула пред Старцем, ка његовим коленима. Тада ми Старац рече:

- Иди ти сада!

Ја и госпођа која је Францускињу довела изађосмо, али моја пријатељица Јелена остаде и даље унутра. Она прича како је Старац својим рукама дохватио главу младе Францускиње, држао је тако накратко, па је упитао:

- Станујеш ли са мајком?

Она је нешто одговорила. Старац је наставио:

- Можда станујеш са неким другим? Она је на то и даље плакала. Старац јој рече:

- Ти имаш племениту душу.

Затим је наставио да говори, али моја пријатељица више није могла да разбере речи. Видела је само да јој Старац нешто говори, и да га она потпуно разуме. Тада се Старац окренуо у правцу моје пријатељице и рекао:

- Изађи и ти.

Моја пријатељица се наивно обрати Старцу питањем:

- Да ли да опет уведем госпођу која зна француски?

Старац одговори гласно:

- Рекох ти да изађеш.

Осталоше насамо Старац и млада Францускиња, и то доста дуго времена. Када је Францускиња изашла, сва је блистала од радости и одушевљења. Окренувши се ка мени, упитала је:

- Ко ти је рекао да Старац не зна француски?

- Истина је - одговорих ја у недоумици - он не зна француски!!!

Она, међутим, веома узбуђена одговори:

- То није могуће. Ја ћу ускоро поново доћи!!!

Госпођа Јелена Д. нам је усмено изнела своје сведочење о истом догађају. Ми га овде преносимо на основу звучног записа нашег разговора са њом.

- Госпођо Јелена, чега се сећате у вези са оном младом Францускињом?

- А, у вези са њом... Али, зар вам није Тасула већ нешто записала о томе случају?

- Јесте, написала је руком, али није то потпуно сведочење. Када пишеш руком, не можеш казати много...

- Ево, онда да вам ја испричам оно чега се сећам:

Мисионар који ништа не говори

Завидим ти, чедо моје, завидим ти. Ти можеш постати већи мисионар, и то усред манастира, а да при том не изговориш ни реч.

Ћутке се моли за све. За читаву Цркву, за свештенство, за монахе. Наша Црква данас пролази кроз кризу.

Пре свега, моли се за своју духовну обитељ.

Остави своје срце потпуно отворено за Христа, за љубав, за богослужење. Иначе ће те Дух Свети напустити кад почнеш са питањима: зашто ово... зашто оно...

О, да ми је бити у твојој младости, па да живим животом послушања!

Нема веће среће од тога да чиниш оно што ти кажу и да се погрузиш у љубав Божију.

Ја много волим Христа и верујем у Његову силу. Замисли само, апостоли су пролазили покрај људи, а њихова сенка је исцељивала вернике.

Зар Христос није Онај исти Који је и био? Зар се променио? Ми смо се променили!

Шта значе немири, нервна растројства, душевне болести? Ја верујем да је у свему томе присутан ђаво.

Не потчињавамо се Христу са љубављу. Међу нас ступа ђаво и смуђује нас.

Ах, кад бих могао да живим као ти! Да будем послушник у неком општежићу! Завидим ти...

Много те волим у Христу. Желим да постанеш ваљан монах.

Ушла сам и рекла Старцу: „Старче, напољу се налази једна веома млада девојка; кажу да је Францускиња. Довела ју је једна госпођа да Вам целива руку“. „Па зар је још држиш напољу? Реци јој нека уђе“, одговори Старац. „Старче, како ћете разговарати?“ „Само ти њој реци да уђе.“

Изађем и кажем: „Где је она Францускињица?“ Она приђе у пратњи једне госпође у црнини. Била је то витка, млада девојка веома крхке и нежне појаве. Није јој могло бити више од двадесет пет година, а можда је била и млађа. Ја, као права паметњаковица, одмах рекох: „Тасула, уђи и ти да будеш преводилац Старцу...“

- Да ли је Тасула знала француски?

- Тасула? Свакако!

Уђе, дакле, и Тасула. Старац се обрати Тасули: „Реци Францускињи да ми каже како јој је име...“ Девојка рече своје име, а Тасула преведе.

„Зашто је дошла овамо?“

„Ради туризма.“

„Чиме се бави?“

„Професорка је“, преведе опет Тасула.

Девојка је слушала своју преводитељку.

„Има ли родитеље?“

„Рече да има мајку.“

„Да ли станује са мајком?“

Она је оклевала са одговором... Не сећам се да ли је рекла да или не, нисам то добро разумела јер је девојка одговорила на француском. Тада ће Старац рећи Тасули: „Ајде, иди сада...“

Ја га упитих: „Старче, како ћете разговарати са девојком? Ево, овде је Тасула...“

Старац јој поново рече: „Иди сада“.

Мени није рекао да изађем, те ја остадох...

Девојка је чекала, а Старац се обрати Тасули пре него што је отишла: „Реци јој да ми целива руку“. Девојка се сагну и целива Старчеву руку. У ствари, ми смо је некако приволеле да му целива руку... Али, Старац је хтео да она буде близу њега да би положио обе своје руке на њену главу... Девојка је била ганута, а Старац је почео да јој говори: „Дошла си овамо са својом мајком...“

- Да ли је Старац говорио на грчком?

- Наравно, на грчком.

- Стварно?

- Стварно.

Францускиња је још раније уз помоћ Тасуле, као преводиоца, била изјавила да је атеисткиња. Старац јој

је, међутим, говорио: „Ето, ти мислиш да си атеисткиња, али твоја душа је веома племенита, веома добра. Чему учиш децу?“

Францускиња нешто одговори.

- Шта је одговорила?

- Не знам.

- Је ли говорила на француском?

- Свакако, на француском...

- А Старац је говорио на грчком?

- Па наравно, на грчком. Но, она је говорила на свом језику, на француском.

- А Тасула, зналац француског, већ је била изашла, и ви сте били сами ту, вас троје?

- Ја сам била ту, али нисам разумевала ништа од овога што је говорила Францускиња. Старац јој је говорио: „Не треба да говориш такве ствари деци...“

(Тако сам из Старчевих речи закључивала шта му је Францускиња одговарала...) „Сирото дете“, говорио јој је даље Старац, „не треба да живиш одвојено од своје мајке. Јеси ли удата?“ Не знам шта је она одговорила. Старац је наставио: „Бог је ту, Бог ће помоћи, Бог ће те просветити...“ Не сећам се да ли јој је још нешто говорио. Потом се окренуо ка мени и рекао: „Изађи и ти...“

Девојка је остала клечећи пред његовим ногама. Старац је држао руке на њеној глави...

- Да ли ју је држао за главу са десне и са леве стране као што много пута чини?

- Јесте, баш тако као што и нама често држи главу, па неког лако и нежно удари, а неког само држи за главу. У извесном тренутку спустио је своје руке и поново почео да на грчком говори, обраћајући се Францускињи. „Старче, шта она ту разуме?“ рекао сам му ја... „Ајде, ти изађи“, рече ми он.

Ја сам изашла. Ускоро је изашла и Францускиња. Била је веома, веома одушевљена. „Шта је то било...!“ говорила је. „Нисам знала да постоји такав човек. Он ми је рекао све о мом животу... Све ми је рекао...“

У том тренутку ни Тасула ни ја нисмо биле свесне онога што се десило. Ја сам у себи говорила: „Шта је то "све ми је рекао"? Старац ти је говорио на грчком. Ја сам чула грчки“.

- Заиста?

- Када је Францускиња отишла, отишла је више него одушевљена због читавог овог догађаја. Није се она одушевила чињеницом да на свом језику разуме Старца - веровала је, уосталом, да он зна француски пошто је све његове речи разумевала - него ју је по-

тресло то што јој је он открио ствари из њеног живота. Шта јој је касније рекао Старац ја нисам ни чула...

Уто ме Старац позва. Ја уђем. „Јеси ли схватила?“, упита ме. „Старче, шта је то било? Како то да сте ви говорили грчки, а она је разумевала да јој говорите на француском, а и док је она говорила на француском, ви сте је разумевали као да говори на грчком?“... „Схватила си? Ајде, иди сада... иди сада.“

Касније, наравно, ја сам о овоме причала, често причала... Смејали су ми се, подсмевали се, али многи су ме слушали са радошћу. Једнога дана сам Старац је о овом догађају испричао игуманији манастира Светог Јована Макриноса. Још јој је дао број мог телефона да ме она позове да јој и ја испричам све што сам чула и видела. Игуманија је са изразитим дивљењем саслушала моја казивања.

Шта сам ја после свега тога осећала, можете само да замислите! Како сам и могла да се осећам! „Да“, говорила сам игуманији. „Старац јој се обраћао на грчком...; рекао јој је то и то...; говорио јој је на грчком, а девојка га је разумевала... Одговарала му је на француском, али ја не знам шта му је одговарала зато што не разумем француски. Познато ми је само оно што сам већ знала из претходног разговора - јер пре тога већ је било речи о томе да је професорка, да је дошла ради туризма, да је атеисткиња... Све то је рекла госпођа која ју је допратила, а ја сам то одмах пренела Старцу... То сам, дакле, знала, али Старац је и даље разговарао с њом. Ја сам слушала његова питања и одговоре, а ови су били потпуно другачији од онога што бих ја очекивала да чујем на основу свега што сам претходно знала. Старац јој је, дакле, постављао питања, распитивао се о њеном животу: да ли живи сама, да ли је удата... Не знам шта му је девојка одговарала. Али, она сама је знала о чему су разговарали и шта јој је Старац тачно рекао, па је била ван себе од усхићења.“

„Схватила си, дакле? Е, онда слободно говори и другима о том догађају“, рекао ми је Старац. Ето, толико о младој Францускињи.

*Константиин
Јаницојитис
Покрај Старца
Порфирија
Сећања његовог
духовног детета*

О СПАСЕЊУ ДУШЕ

Сви ми без изузетка, љубљена браћо и сестре, несумњиво постављамо себи питање: како се спасити? Питање је врло озбиљно, важно и неопходно за сваког од нас. Одговор на њега налазимо пре свега у Светом Писму. А да смо људи који се о спасењу душе старају не само језиком, него и делом проходе пут спасења, онда би, наравно, за нас биле довољне речи Христа Спаситеља: „Покајте се, јер се приближило Царство небеско“ и „Ако хоће ко за мном ићи, нека се одрекне себе, узме крст свој и за мном иде“. Или, као што је рекао апостол Павле, „кроз многе невоље ваља нам ући у Царство Божије“.

Ево, љубљена браћо и сестре, чини ми се као да је ово довољан одговор на наше питање. Али не, ми нисмо задовољни тиме. Ми тражимо нешто нарочито - пут на коме није важно испуњавати Божје заповести и непрестано се трудити, него пут којим је лако отићи у Царство Небеско, задовољавајући се милошћу Божјом. Ето у чему је лукава суштина нашег радозналост питања: како се спасити?

Погледајмо на живот подвижника побожности и послушајмо њихове савете, које су давали људима који су питали о спасењу.

Једном је неки брат упитао авву Макарија Египатског: „Како да се спасем?“ Старац му је одговорио: „Буди као да си мртав. Слично мртацу не мисли ни о увредама од људи, ни о слави, и бићеш спасен“. Каква кратка одговор! Речено је свега неколико речи: буди као мртав. Чини се као да је то и нама врло доступно. Испуњавај оно што саветује преподобни Макарије и довољно ће бити за твоје спасење.

Зашто је савет преподобног Макарија Египатског тако важан за решавање нашег питања? Он је важан

зато што открива унутрашње устројство духовног живота. Јер, живећи у свету, ми често одређујемо свој начин живота не према заповестима, него по мишљењу људи. Па ипак има разних људи - и добронамерних и злонамерних. У сваком случају, ми често приклањамо свој слух не слову Божјем, већ слову људском, бринући више о томе да о нама не кажу нешто лоше и да нас не увреде. А ако већ приклањамо слух томе и ако имамо такво устројство духа, када људска увреда буде дотакла наше срце, то нећемо моћи да смирено примимо. Човек који мисли о људским увредама допушта себи и гнев, и раздраже-

ност, и самољубље, и препирање, и оговарање, и остала сагрешења. Кад чује нешто увредљиво о себи - жалостан је, и туга обузима његово срце, а заповест Божја гласи: „Ко претрпи до краја, тај ће се спасти“. Али ми не памтимо ову заповест, па и не желимо да трпимо! Нас мучи унутрашњи бол у срцу: ма како су смели да нас увреде?! Па како је могуће да су нам

рекли тако увредљиву реч?! Па јесу ли они добри људи? И ето, почињемо да све потанко испитујемо, а заповести Божје заборављамо.

Како желимо да људи о нама мисле и говоре само добро! Наравно, пријатно је када људи о нама говоре добро, - али само под условом да смо заиста добри и, пре свега, смирени људи. А ако немамо смирења? Ако немамо истинске врлине, већ само привид - мислите да је добро што ће људи и у овом случају нешто добро рећи о нама? Не! Спаситељ света јасно је рекао: „Тешко вама кад стану сви људи добро говорити о вама“. Тешко вама - зато што човек који приклања своје уво или срце слави или похвали човечијој није утврђен у добру. Довољно је о таквом човеку рећи нешто понижавајуће или жалосно, и он одмах мења своје расположење, а то се изражава и на његовом лицу. Управо зато нам, љубљена браћо и сестре, преподобни Макарије Египатски и саветује да, ако само желимо да се спасимо, своје срце тако настројимо да будемо као мртви - да не мислимо ни о увредама, ни о слави и да се подједнако односимо и према једном и према другом. Ето, ако се у нама ово устроји, онда ће, свакако, наше спасење бити близу. О својим поступцима не треба да судимо по људским гласинама, него по заповестима Божјим. И не треба да се бојимо људског оговарања, него треба да му одолевамо трпљењем, љубављу и неосуђивањем ближњих својих.

Ево, навешћу вам пример из живота подвижника побожности, који ће показати како су они гледали на оговарања и клевете.

Једном је код преподобног Пимена Великог дошао неки брат и рекао му: „Авва, ја се саблажњавам и хоћу да напустим ово место“. - „Зашто?“ - упитао је старац. „Зато, - одговорио

ЈЕДАН СТАРАЦ

је брат, - што чујем о свом брату речи које нису поучне за мене“. Старац му каже: „Ле ли тачно то што си о њему чуо?“ - „Да, оче, - одговара он, - може се веровати брату који ми је то рекао“. - „Не треба му веровати јер да је од поверења не би то рекао. И Сам Бог, кад је чуо вреву Содомљана, није поверовао док није видео Својим очима. Тако и ми не треба увек да верујемо речима“. - „Видео сам својим очима“, - рекао је брат. Чувши ово, старац се сагнуо до земље и узевши мању гранчицу, рекао му: „Шта је ово?“ - „Гранчица“, - одговорио му је брат. Затим је старац погледао на кров келије и рекао му: „А шта је ово?“ - „Брвно“, - одговорио је брат. Тада је старац рекао брату: „Руку на срце, греси твоји су као то брвно, а греси брата твога су као она гранчица“.

Ето како је, љубљена браћо и сестре преподобни Пимен Велики поучио брата и избавио га од греха осуђивања ближњег.

У ствари, како често бивамо слични том брату кад нас саблажњавају сагрешења наших ближњих! О својим сагрешењима треба да мислимо, љубљени моји, и то да мислимо као о брвну у нашем оку, док сагрешења ближњега да представљамо само као трун. Тако ћемо се избавити од многих прегрешења.

Дакле, љубљена браћо и сестре, нимало не сумњам да сви ми желимо да се спасимо. Али за спасење није довољна само жеља. Спасење се постиже непрестеаним држањем заповести Божјих. Побудимо себе на држање заповести Божјих, савлађујући све тешкоће на спасоносном путу. И тада ће милост Божја сићи на нас, укрепити нас и сачувати од сваког зла. Тада ћемо и ми достићи вечни блажени живот у Христу Исусу Господу нашем, Кома са Оцем и Светим Духом приличи част и слава у векове векова. Амин.

*Мийројолић Јован
(Сничев)*

Буди веран до смрти

Беше једном један старац који живљахе као подвижник у пустињи, служећи Бога много година. Једном рече: „Госпode, дај ми откривење да ли сам Ти угодни.“ И виде једног анђела који му рече: „Лош ниси достигао једног трговца поврћем који живи у том и том месту.“ Старац се зачуди и рече у себи: „Отићи ћу у тај град да упознам тога човека: шта ли је он то учинио и превазишао све моје делање и труд током толиких година?“

Оде до тог места о коме беше добио откривење од анђела. Нађе човека како седи и продаје поврће. Седи и остаде поред њега до вечери. Када човек заврши посао, рече му старац: „Брате, можеш ли ми ноћас пружити гостопримство код своје куће?“ Овај га с радошћу прими. Када се попе у кућу и када човек припреми све да би угостио старца, старац му рече: „Учини ми љубав, брате, откриј ми како живиш.“ Како човек није желео о томе да говори, старац је морао дуго да га моли.

Напослетку човек проговори: „Једем само једном дневно и то тек увече. И када увече видим колико сам зарадио, узем само колико ми је неопходно за издржавање. Остатак дајем онима који су у невољи. А ако примим у госте неке слуге Божије, трошим на њих. Ујутро чим устанем, пре но што седнем да радим, кажем да цео овај град, од најмлађег до најстаријег, улази у Царство Божије због својих врлина, а једино ја наслеђујем пакао због својих грехова. Увече опет кажем то исто, пре но што заспим.“

Када старац то чу, помисли: „То је заиста добро духовно делање, али не толико да би превазишло све напоре које сам чинио током толиких година.“

Када је требало да седну за вечеру, старац зачу како неки напољу на улици певају - кућа тога човека налазила се у средишњем делу града. Рече му старац: „Брате, будући да хоћеш тако доследно да живиш онако како Бог хоће, како можеш да живиш на овоме месту? Зар те сада не узнемирава ово певање?“ Човек му одговори: „Авво, кажем ти да се никада нисам узнемирио, нити саблазнио.“ Кад старац то чу, упита: „О чему размишљаш у срцу када то чујеш?“ Човек му одговори: „Размишљам о томе да сви одлазе у Царство Божије.“

Задиви се старац овим речима и рече у себи: „То је, дакле, делање којим је овај човек превазишао мој дугогодишњи труд.“ Направи метанију и рече наглас: „Опрости ми брате. Још нисам доспео до тог ступња духовности.“ И не оставши на вечери, врати се у пустињу.

*Из Великог
Сћаречника*

* * *

Двојица отаца замолише Бога да им покаже до ког су духовног ступња доспели. До њихових ушiju допре глас који им рече: „У том и том селу у Египту има један мирјанин који се зове Евхаристије, а жена му је Марија. Нисте још доспели до њиховог духовног ступња.“

Двојица старца кренуше и стигоше у то село. Потражише и нађоше његову колибу и његову жену. Упиташе је: „Где ти је муж?“ „Он је пастир“, одговори она, „и напаса овце.“ и уведе их у његову колибицу. Увече дође Евхаристије са овцама. Када угледа старце, припреми им обед и донесе воде да им опере ноге. Старци му кажу: „Нећемо ништа да примимо ако нам не кажеш које је твоје духовно делање.“ Евхаристије им веома смирено рече: „Ја сам само пастир, а ово је моја жена.“ Старци су га упорно молили, али он не хтеде ништа више да им каже.

Онда му рекоше: „Бог нас је теби послао.“ Када то чу, осети страх и рече им: „Ето, овце смо наследили од својих родитеља. Што год зарадимо поделимо на три дела: један за сиромашне, други за гостопримство, а трећи за своје потребе. моја жена је девственица откако сам је оженио. Свако од нас спава сам. Ноћу на себи носимо кострет, а дању своју обичну одећу. До сада нико о томе ништа није знао.“

Када то чуше, старци се задивише и одоше славити Бога.

*Из Великог
Сћаречника*

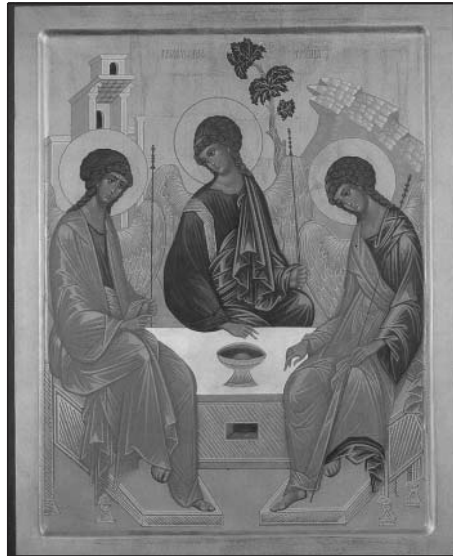
СА БОГОМ ЧОВЕКУ НИЈЕ УВЕК ЛАКО

Вековима се стално понавља исти подвиг, па ипак, мало их је који познају процес природног развика хришћанског подвига. Због тога се многи губе на том путу. Господ је рекао: Јер су уска врата и тесан пут што води у живот, и мало их је који га налазе (Мт. 7,14).

Пут Хришћанина је у главним цртама следећи: У почетку човек бива привучен Богу даром благодати. После тог привлачења настаје дуги период испитивања. Бог проверава човекову слободу и његово поверење према Њему, и то кад кад веома „сурово“. У почетку обраћења к Богу, Бог обично брзо и на чудесан начин испуњава све молбе, и мале и велике, а да их човек малтене још није ни изрекао. Али када наиђе период испитивања, све се мења и небо као да се затвара и постаје глуво за све молитве. За ревносног хришћанина све у животу постаје тешко. Однос људи према њему се погоршава. Људи се односе према њему неповерљиво и престају да га уважавају. Оно што се другима прашта, њему се не прашта. Његов труд се готово увек плаћа испод норме. Тело му постаје лако подложно болестима, а природа, околности и људи - све се окреће против њега. И поред свих својих природних дарова, који нису мањи него код других, он не налази могућности да их примени. Уз све то, њега муче још и многи напади демонских сила. И последње, најтеже и неподношљиво страдање које му се дешава јесте - напуштање од стране Бога. Тада његова страдања достижу врхунац, јер потресају целог човека, на свим плановима његовог бића.

Бог оставља човека? Зар је то могуће? Доживљено осећање близине Божије смењује супротно осећање - то јест, да је Бог бескрајно и недостижно далеко, даље од звезданих све-

това, и сва призивања Бога губе се немоћно у бескрајним просторима. Душа свом снагом појачава свој унутрашњи крик к Њему, али не види нити помоћ, нити да се обраћа пажња на њене вапаје. Тада све постаје тешко, изнад сила. Све се постиже тек уз крајње напоре. Живот постаје мучан и човеку се чини као да се над њим надноси Божија клетва и гнев. Међутим када ова испитивања прођу, човек сазнаје да га је чудесни Божији промисао брижљиво чувао на свим његовим путевима.

Хиљадугодишњи опит преношен са колена на колена и са покољења на покољење сведочи о једноме: када Бог види верност подвижникове душе, као што је видео код Јова, Он човека води по таквим дубинама и висинама које други не познају. Уколико је већа и дубља човекова верност и поверење према Богу, утолико ће строжије бити проверавање и савршенији опит, који може да доспе до крајњих људских моћи.

Све док се не ослободи велике гордости, човек је подложен наступима изузетно мучног адског очајања које изопачава његове представе

о Богу и о путевима Његовог промисла. Мучећи се у адском мраку, горда душа сматра да је Бог виновник њених патњи и представља Га бескрајно суровим. Како не познаје истинско биће у Богу, она све посматра кроз призму свог болесног, паћеничког стања, и почиње да мрзи, како властити живот, тако и све што постоји. Живећи ван Божанске светлости, душа у своме очајању иде тако далеко, да јој се и биће самога Бога чини као безнадежна бесмислица, услед чега се све више удаљује од Бога, а њен презир према читавом бићу постаје све већи и већи.

Они који верују нису подложни оваквом очајању и мржњи. Јер, човек се вером спасава - вером у Божију љубав и милосрђе, вером у Његову реч, вером у сведочанство отаца Цркве. Већина богобојажљивих хришћана можда и нису доживели у току свога живота васкрсење своје душе, али вера у њега их је крепила. Старац је често говорио о тој вери, позивајући се на речи Господа: Блажени који не видеше, а вероваше (Јн.20,29). Доћи ће време када ће ова вера извести човека из мрака и тескобе ропства и узети га у област истинског, нетрулежног живота, чија је узвишеност посебна, сасвим различита од уобичајене људске идеје о узвишености и лепоти.

Друкчије поступа непријатељ - ђаво са онима који га примају, а друкчије са онима која са њим ступају у борбу. Једно је страдање гордог очајања, а друго је страдање побожне душе када Бог сатани дозволи да ступи у борбу са њом. Ово последње искушење је инзванредно тешко и ретко се допушта.

Кад човек по Божијем промислу први пут осети богоостављеност и приближавање сатане, читаво његово биће, и душу и тело, притисну ве-

лика страдања и страх. Овај страх се не може упоредити са страхом од разбојника и убица, јер је у њему мрак вечне погибљи. Душа тада сазнаје шта је ђаво, сазнаје снагу његове суровости, и ужаснута величином зла које стоји пред њом - сва претрне. Од ужаса, очајања и великог страха душа тако малакше, да више не налази у себи снаге за молитву. Она више не осећа себе крај Бога - Заштитника, а враг јој говори: „Ти си у мојој власти... У Бога се не уздај и заборави Га. Он је неумољив“. У таквим тренуцима душа која не жели да прихвати ђавола или ћутке замире са мишљу о Богу, или пак, у бољем случају, налази у себи довољно снаге да призива Божије име. Она тек касније сазнаје да је у тој борби Бог ни један тренутак није остављао.

Из старчевих бележака ће читалац видети да је он два пута доживео овакву борбу са сатаном. Први пут спасло га је изговарање Исусове молитве. Њу још није био ни завршио, а Господ му се јавио. Други пут, пак имајући већ више снаге и храбрости, узмогао је да седне и Богу се обрати молитвом. Тада је као одговор чуо ове необичне речи: „Држи ум свој у аду, и не очајавај“.

Тако је он познао каквим се оружјем, побеђује ђаво. Наиме, приликом сваког приближавања ђавола, душа сву своју мржњу окреће на себе и као свог највећег непријатеља саму себе осуђује на вечну муку, додајући: „Бог је свет, истинит и благословен вавек“.

Наоружана оваквим оружјем, душа се ослобађа од сваког страха и врагу постаје неприступачна. Овакво „искусна“ душа при сваком нападу сатане са великим гневом себе баца у бездан вечне таме, сматрајући да је и то заслужила. Тада се ђаво удаљује од ње не издрживши снагу огња на који је наишао, а душа, слободна од њега, може чистим умом да се молитвено обрати Богу.

„Ђаво је пао због гордости“. Гордост је извор греха. Из ње проистичу сви видови зла: таштина, славољубље, властољубље, хладноћа, суровост, равнодушност према страдањима других, маштање ума, превелика живост уобразиље, демонски израз очију, демонски карактер читавог лица, суморност, туга, очајање, мржња, завист, понизност, код многих бура телесне похоте, мучно унутрашње неспокојство, непослушност, страх од смрти, или пак жеља да се оконча живот, и најзад, што није ретак случај, потпуно лудило. То су знаци демонске духовности. Али, док се они не пројаве на видан начин, многи их не запажају.

*Многострадални Јов
(руска икона)*

Нису сви набројани знаци карактеристични за онога који је „прелешћен“ демонским помислима, или виђењима, или „откривењима“. Код неких преовлађује мегаломанија, славољубље и властољубље, код других туга, очајање, прикривено неспокојство, код неких, пак, завист, или суморност и мржња, код многих телесна похота. Али, код свих се неизоставно јављају уображеност и гордост, која може да се скрива чак и под видом највеће понизности.

„Прелешћен“ ђаволом човек не разуме шта је сатана и полази за њим. Он не зна тежину директне

борбе са сатаном, као ни то да страда зато што га сатана одвлачи од светлости правог живота у мрак, у којем сам живи. Та страдања на себи носе печат духовне слепоће. У неким случајевима ђаво пружа човеку извесну немирну насладу гордим сазнањем његове умишљене величине, док код других изазива силне душевне муке и подбада душу да устане против Бога. Не схватајући прави узрок својих страдања, душа се с мржњом односи према Богу.

Побожна, пак, душа, која је познала Божију љубав, страда због отворене борбе са непријатељем и због велике моћи сатанског зла устремљеног на њу у тој борби. Човек ту јасно види, да ова сила може потпуно да га савлада.

У првом случају душа се обично дуго бори, а да при томе не налази пут ка Богу. У другом, пак, Бог се јавља човеку у великој светлости, али тек пошто душа прође кроз проверу, чије трајање и интензитет Бог одмерава. Код неких провера траје отприлике три минута, код других сат или више, а код једног подвижника је потрајала три дана. Трајање овог зависи, са једне стране, од напрегнутости борбе, а са друге, пак, од издржљивости човека, будући да душевне моћи нису код свих једнаке.

Нема већег искушења него што је напред описана борба душе са сатаном. То зло је веће од сваке друге беде која може да задеси човека на овој земљи. Али, постоји једно страдање мучније и од овога. То је страдање душе која је у дубини рањена љубављу према Богу, али која не може да достигне Траженог.

Несхватљив је начин Божијег поступања са душом. Он у њој изазове жарку љубав, а затим се на чудесан начин прикрије од ње. Кад душа изнемогне, мучена осећањем остављености, тада Он поново тихо прилази са Својом неизрецивом утехом. У извесним тренуцима мука због богоо-

стављености превазилази сва адска страдања. Али, ова мука се одликује тиме што садржи животворну Божију силу која овај бол претвара у складно блаженство Божије љубави.

Човек не може бити непоколебљив све док живи у овом земном телу. У ретким тренуцима чисте молитве подвижничка душа дотиче истинско вечно биће. То и јесте крајњи и једини циљ. Међутим, кад се таква молитва заврши, опет се доспева у стање или осредњег богоосећања, или чак чулног осећања света са којим се враћа мрак тела и слаби моћ унутрашњег осећања.

Код многих људи чулно осећање света је у толикој мери чврсто да и не знају за друго. Тако они постају „плот“ која не прима Божји закон. Међутим, подвижник ово враћање из чисте молитве у грубост чулног осећања света, доживљава као удаљавање од Господа. Апостол Павле говори:... знамо да док боравимо у телу, удаљени смо од Господа... и постајемо смели и више волимо отићи из тела и настанити се код Господа (2.Кор. 5,6;8). Само непрекидним подвигом подвижник може да избегне спуштање, на шта га својом тежином непрестано вуче његово тело. И што су чешћа и трајнија његова духовна стања, толико је болнији силазак у чулно осећање света.

Молећи се пламеним плачем, будући подстакнут духом Божије љубави, подвижник достиже стање изнад којег се више не може уздићи. Тада он доживљава спокојство духа због близине Божије. Али, када се молитва заврши, ово спокојство потраје још неко време, некад дуже, некад краће, а затим душа поново почиње да се мучи. Смењивање ових стања може да има различите последице. Неки на свом духовном путу достижу до молитве која душу приводи страху и трепету, да би се затим постепено спустили на нижи ступањ, где молитва почиње да слаби. Друге, пак, хра-

бре душе неуморно узрастају тежећи за што савршенијом пунотом молитве, све док се у њиховој души не укоре жели, чак и потреба, да се ни мало не штеде, при чему као да „мрзе и погубљују“ своју душу. Но, како из старчевих списа видимо, ни ово није највећа љубав коју Господ може да дарује Својим слугама. Са сладошћу те љубави човек лако подноси страдања, па и саму смрт.

Блажени старац је био потпуно сигуран да је љубав којој га је учио Свети Дух, по својој онтолошкој суштини несумњива Истина. Ово је спознао у тренутку када му се јавио Господ. Он је говорио да душа не може а да не позна свога Творца и Бога када јој се Сам Господ јави. Дејством Светога Духа он се удостојио сагледавања савршене светости Бога и свим својим бићем је стремио ка стицању те светости.

Онај који иде овим путем не може се поводити за апстрактним разумским мишљењем, чак ни када се ради о тајнама вере. Његова душа одбацује свако „мисаоно расуђивање“, будући да оно уноси распад целовитости и јединства живота духа који је молитвено устремљен ка Богу. Непрестано пребивање у молитви слаби сећање на све спољашње, и када не би било навике из ранијих година, којом је он обављао свакодневне послове, он их не би могао ни извршити.

„Душа која је познала Господа и сладост Светога Духа, изгледа као безумна. Она седи, ћути и неће да говори. Као безумна она посматра свет и неће га, и не види га. А људи не знају да она сагледава љубљеног Господа, и да је свет остао иза ње као заборављен, и да неће да мисли више на њега, јер у њему нема сладости“.

Архимандрит
Софроније:
Стиарац Силуан

ЗЛОПАМЋЕЊЕ

Оно је сопствено душегупство

Ништа тако Бог не мрзи, као злопамћење. То је Он особито показао у својој причи о цару и дужнику (Мт. 18,23-35). А и у самој молитви заповео нам је да говоримо: *Остїави нам дугове наше, као шїто и ми остїављамо дужницима нашим* (Мт. 6,12).

Ако треба памтити грехе, треба памтити само своје: сећајући се сопствених грехова, о туђима никад нећемо ни помислити; а чим своје заборавимо, туђи ће нам лако доћи на ум. Да је и онај дужник царев памтио десет хиљада таланата (златника), не би се сећао свога дужника, који му је дуговао сто динара. Али пошто је заборавио свој дуг, он се сетио овога дужника и почео да дави свога друга. Желећи да изнуди сто динара, он не само што ни то мало није добио, него је навукао на своју главу сав (велики дуг од десет хиљада таланата, који му је цар био опростио. Зато смело кажем да је овај грех (злопамћење) тежи од сваког другог; или, боље, не ја него Христос је то изрекао овом причом (Златоуст).

Човек који у души својој гаји злопамћење сличан је ономе који чува огањ у слами (Теодор Едески).

Господ не прима молитве од онога који памти зло на брата (ближњег) свога ...

Ако те мучи злопамћење на некога, помоли се из свег срца за њега, и страст злопамћења одступиће од тебе (Јефрем Сирин).

Ко је злопамтив на демоне, тај није злопамтив на људе; а ко је са демонима у миру, тај је злопамтив према брату (Нил Синајски).

Злопамћење се лечи сећањем на страдања Господа Исуса Христа и на кротост Његову (Јован Лествичник).

ХУМАНИСТИЧКИ ЕКУМЕНИЗАМ

Екуменизам је заједничко име за псевдохришћанства, за псевдоцркве Западне Европе. У њему су срцем својим сви европски хуманизми, са папизмом на челу. А сва та псевдохришћанства, све те псевдоцркве нису друго већ јерес до јереси. Њима је заједничко еванђелско име: свејерес. Зашто? Зато што су у току историје разне јереси негирале или унакажавале поједине особине Богочовека, Господа Христа, а ове европске јереси одстрањују васцелог Богочовека и на Његово место стављају европског човека. Ту нема битне разлике између папизма, протестантизма, екуменизма, и осталих секти, чије је име легеон.

Православни догмат, уствари сведогмат о Цркви је одбачен и замењен латинским јеретичким сведогматом о првенству и непогрешивости папе, човека. А из те свејереси изројиле су се, и непрестано се роје друге јереси: Filioque, избацивање „епиклезе“, увођење тварне благодати, азима, чистилице, благајна сувишних дела, механизовано учење о спасењу, и тиме механизовано учење о животу, папоцентризам, „света“ инквизиција, индулгенција, убијање грешника због греха, језуистика, схоластика, казуистика, монархистика, социјални хуманизам...

Протестантизам? Најрођеније и верно чедо папизма, својом рационалистичком схоластиком срља из јереси у јерес, стално се дави у разним отровима својих јеретичких заблуда. Притом, папистичко гордоумље и „непогрешиво“ безумље апсолутистички царује и пустоши душе његових верника. У начелу, сваки је протестант независни папа, непогрешиви папа у свима стварима вере. А то увек води из једне духовне смрти у другу. И никад краја томе умирању, јер је број духовних смрти човекових - безброј.

При таквом стању ствари, папистичко-протестантски екуменизам са својом псевдоцрквом и својим псевдохришћанством нема излаза из својих смрти и мука без свесрдног покајања пред Богочовеком Господом Христом и Његовом Православном Црквом. Покајање је лек за сваки грех, лек дат боголи-

ком бићу људском од Јединог Човекољупца.

Без покајања и ступања у Истиниту Цркву Христову неприродно је и бесмислено је говорити о неком уједињењу „цркава“, о дијалогу љубави, о *intercom-
municio*. Главније и од најглавнијег јесте: постати сутелесник Богочовечанског тела Цркве Христове, и тиме заједничар у души Цркве - Духу Светом, и наследник свих бесмртних блага Богочовечанских.

1. Савремени „дијалог љубави“ који се обавља у форми голог сентиментализма уствари је маловерни отказ од спасоносне „светиње Духа и вере Истине“ (2. Сол. 2, 13), тојест од једино спасоносне „љубави Истине“ (тамо 2,10). Суштина љубави је Истина; и љубав живи истинујући. Истина је срце сваке богочовечанске врлине, па и љубави. И свака од њих јавља и благовести Богочовека Господа Христа који једини и јесте оваплоћење и оличење Божанске Истине = Светиистине. Када би Истина била ма шта друго а не Богочовек Христос, она би била мала, недовољна, пролазна, смртна. Таква би она била, када би била: појам, или идеја, или теорија, или схема, или разум, или наука, или философија, или култура, или човек, или човечанство, или свет, или сви светови, или ма ко, или ма шта, или све то заједно скупа. Али, Истина је Личност, и то Личност Богочовека Христа, Друго Лице Пресвете Тројице, зато је и савршена и непролазна и вечна. Јер су у Господу Исусу Истина и Живот једносушни: Истина вечна и Живот вечни (ср. Јн. 14, 6; 1,4,17). Који верује у Господа Христа, стално расте Његовом Истином у њене Божанске бескрајности: расте свим бићем својим, свим умом, свим срцем, свом душом. У Христу се живи *истиинујући у љубави*, јер једино тако можемо да у свему узрастемо у Ономе који је глава, Христос (Еф. 4, 15). Притом, то увек бива *са свима светима* (Еф.3, 18), увек у Цркви и са Црквом, јер се друкчије не може расти *у ономе који је глава* телу Цркве, Христос. Бескрајне силе које су неопходне за та узрастања свих Хришћана у Богочовечанском телу Цркве, Црква добија непосредно од своје главе, Господа Христа. Јер само Он, Бог и Господ,

има те безбројне бескрајне силе, и свемудро располаже њима.

Не треба се варати: постоји и „дијалог лажи“, када преговарачи свесно или несвесно лажу један другога. Такав дијалог је својствен „оцу лажи“ - ђаволу, јер је лажа и отац лажи (Јн. 8, 44). А својствен је и свима његовим вољним или невољним сарадницима када хоће да помоћу зла остваре своје добро, да помоћу лажи дођу до своје „истине“. Нема „дијалога љубави“ без дијалога Истине. Иначе, такав дијалог је неприродан и лажан. Отуда и заповест христовносног Апостола: *Љубав да не буде лажна* (Рим. 12, 9).

Јеретичко хуманистичко дељење и раздвајање Љубави и Истине само је знак недостатка Богочовечанске вере и изгубљене духовне Богочовечанске равнотеже и здравоумља. У сваком случају то никада није пут светих Отаца. Православни, само укореењени и утемељени *са свима светима* у Истини и Љубави, имају и јављају, од Апостола до данас, ту Богочовечанску спасоносну љубав према свету и свима створењима Божјим. Голи моралистички минимализам и хоминистички пацифизам савременог екуменизма само једно раде: обелодањују своје сушничаво хуманистичко корење, своју болесну философију и беспомоћну етику *ио човеку* (ср. Кол.2,8). И још: обелодањују кризу своје хоминистичке вере у Истину, и своју докетистичку неосетљивост за историју Цркве, за њен апостолски и саборни Богочовечански континуитет у Истини и Благодати. А апостолско-светоотачко богоумље и здравоумље благовести истину Богочовечанске вере кроз светог Максима Исповедника: „Вера је темељ наде и љубави... Јер вера даје сигурност и самој истини“.

Нема сумње, светоотачко и од Апостола наслеђено мерило љубави према људима и односа према јеретцима, потпуно је Богочовечанско. То је богонадахнуто изражено у следећим речима светог Максима Исповедника: „Ја не желим да се јеретици муче, нити се радујем њиховом злу, - Боже сачувај! - него се већма радујем и заједнички веселим њиховом обраћењу. Јер шта може вернима бити милије него да виде да се растурена чеда

Божја саберу у једно. Ја нисам толико помахнута да саветујем да се немилост више цени него човекољубље. Напротив, саветујем да треба са пажњом и искусством чинити и творити добро свима људима, и свима бити све како је коме потребно. Притом, Једино желим и саветујем да јеретикама као јеретикама не треба помагати на подршку њиховог безумног веровања, него ту треба бити оштар и непомирљив. Јер ја не називам љубављу него човеко-мржњом и отпадањем од Божанске љубави кад неко потпомаже јеретичку заблуду, на већу пропаст оних људи који се држе те заблуде“.

2. Учење Православне Богочовечанске Цркве Христове кроз свете Апостоле, кроз свете Оце, кроз свете Саборе о јеретикама јесте ово: јереси нису Црква, нити то могу бити. Зато у њих не може ни бити светих тајни; поготову свете Евхаристије, - те Тајне над тајнама. Јер света Евхаристија и јесте све и сва у Цркви: и сам Богочовек Господ Христос, и сама Црква као тело Његово, и уопште све Богочовеково.

Integrcmmunio - општење са јеретикама у светим тајнама, нарочито у светој Евхаристији, - то је најбезочније издајство Господа Христа, издајство јудинско; и притом издајство васцеле Цркве Христове, Цркве Богочовекове, Цркве апостолске, Цркве светоотачке, Цркве светопрдањске, Цркве Једине. Овде треба своју охристовљену свест и савест побожно зауставити на неколико светих чињеница, светих благовести, светих заповести.

Пре свега треба се запитати: на каквој еклисиологији почива, на каквом се богословљу о Цркви заснива такозвани „integrcmmunio“? Јер сво православно богословље Цркве о Цркви Божјој почива и заснива се не на integrcmmunio него на Богочовечанској стварности cmmunio, на Богочовечанској заједници (ср. 1. Кор. 1, 9; 10,16-17; 2. Кор. 13, 13; Јев. 2, 14; 3,14; 1. Јн. 1, 3), док појам „integrcmmunio“ „међу - општење“, сам по себи је противречан и потпуно бесмислен за православно еклисиологију. Друга чињеница, и то света чињеница Православне вере је ова: у православно учењу о Цркви и светим тајнама једина и јединствена тајна јесте сама Црква - тело Богочовека Христа, те она и јесте једини извор и садржај свих Божанских тајни.

Ван те свеобухватне Богочовечанске тајне Цркве, Светајне, нема и не може бити „тајни“, па према томе нити икаквог „међу - општења“ (inter - cmmunio) у тајнама. Отуда, само у Цркви - тој јединственој светајни Христовој - може бити речи о тајнама. Јер Црква Православна, као тело Христово, и јесте извор и критеријум тајни, а никако не обратно. Не могу се тајне издизати изнад Цркве и разматрати изван тела Цркве.

Према томе, по православној еклисиологији, и сагласно целокупном православно Премању, Црква Православна не признаје изван себе никакве друге тајне, нити их разматра као тајне све док неко из јеретичке „цркве“, тј. псевдоцркве, не приступи Православној Цркви Христовој с покајањем. Све док пак неко остаје ван Цркве, несједињен с њом кроз покајање, дотле је он за Цркву јеретик и неминовно се налази ван црквеног спасоносног општења - κοινωνια = cmmunio какав удео - μετοχη - има љавда с безаконьем? Или, какава је заједница - κοινωνια - свейлосији с ѡшамом (2. Кор. 6, 14).

Првоврховни Апостол Богочовечанском свевласношћу наређује: *Човека јеретикаа ѡ првом и другом савешовању клони се* (Тит. 3, 10). А ко се јеретика не само не клони, него му чак и самог Господа Христа даје у светој Евхаристији, - зар је у апостолској светој вери Богочовечанској? Штавише, љубимац Господа Христа, Апостол љубави наређује: *Човека који не верује у оваплоћење Господа Христа, и не признаје еванђелску науку о Њему као Богочовеку - не ѡримајте у кућу* (2. Јн. 1, 10).

Правило 45. светих Апостола громогласно заповеда: „Епископ, или презвитер, или ђакон, који се са јеретикама само и молио буде, нека се одлучи; ако ли пак допусти, као клирицима да што раде, нека се свргне“7). - Ова је заповест јасна и за комарачку савест. Зар не?

Правило 64. светих Апостола наређује: „Клирик или световњак, који пође у синагогу јудеја или јеретика да се моли, нека буде свргнут и одлучен“. - И ово је јасно и за најпримитивнију свест. Зар не?

Правило 46. светих Апостола: „Заповедамо да се свргне епископ, или презвитер који призна крштење или жртву јеретика. Јер: како се слаже Христос с велијаром? Или какав удео има верни с неверником?“ - Очигледно и за оне без очију: ова запо-

вест императивно наређује - не признавати јеретикама никакве свете тајне и сматрати их за неважеће и безблагодатне.

Богонадхнути гласногорник апостолског и светоотачког. саборног Премања Цркве Христове, свети Јован Дамаскин, благовести из срца свих светих Отаца, свих светих Апостола, свих светих црквених Сабора ову свету Богочовечанску истину: Хлеб Евхаристије (= светог Причешћа) није прост хлеб него сједињен са Божанством... Очишћујући се њиме, ми се сједињујемо са телом Господа и Духом Његовим, и постајемо тело Христово (= Црква)... Тајна Евхаристије назива се Причешћем, јер се њоме причешћујемо Божанства Исусова. А назива се заједничарењем, и уистини она то јесте, јер преко ње ми ступамо у заједницу с Христом, и узимамо удела и у Његовом телу и у Божанству; друге стране, преко ње ми ступамо у заједницу један са другим и сједињујемо се. И пошто се сви причешћујемо одједнога хлеба, то постајемо једно тело Христово и једна крв, и чланови један другоме, јер смо сутелесници Христови. Стога се свом снагом чувајмо да не примамо причешће од јеретика, нити да им дајемо. Јер Господ каже: Не дајте светиње псима, нити мећите бисера свога пред свиње (Мт. 7, 6), да не постанете учесници њиховог зловерја (= злоучења) и осуде. Јер ако заиста бива сједињење са Христом и једног са другим, онда се заиста добровољно сједињујемо и са свима онима који се заједно са нама причешћују. А то сједињење збива се добровољно, не без наше сагласности. Јер сви смо једно тело, пошто се од једног тела причешћујемо, као што вели Апостол (1. Кор. 10, 17).

Неустрашиви исповедник Богочовечанских истина православно објављује свима људима у свима световима: „Причешће од јеретика - отуђује од Бога и предаје ђаволу“. У Евхаристији: „хлеб јеретички и није тело Христово“. „Какава је разлика између светлости и таме, таква је и између православног Причешћа и јеретичког. Православно просвећује, јеретичко помрачује; једно сједињује са Христом, друго - са ђаволом; једно оживљује душу, а друго - убија“. „Причешће из јеретичких руку јесте отров, а не прост хлеб“.

Прей. Јусиин
Белијски

СВЕТО ПРИЧЕШЋЕ

У молитви пре Светог Причешћа исповедате: „Верујем да је ово само Пречисто Тело Твоје и да је ово сама Пречасна Крв Твоја.“

Бог вас благословио за ово добро исповедање, за то што ви, као деца, не расуђујући сувише, верујете у велику Тајну Евхаристије.

Само они који су се понизили као деца, и без икаквог расуђивања, прихватају Христове речи за највећу и безусловну истину, добијају од причешћа Светим Тајнама - вечни живот.

А они отуђеници, који су изашли ван Цркве, и који верују само у материјално и негирају све духовно, потпуно су неспособни да верују у то да нам се под видом хлеба и вина даје Тело Христово и Крв Његова.

За њих је Апостол Павле рекао: „А тјелесни човјек не прима што је од духа Божјега; јер му је лудост и не може да разумије, јер се то испитује духовно“ (1 Кор. 2,14).

А Света Тајна Тела и Крви Христове је највећа тајна хришћанске вере.

О тој тајни је сам Господ наш Исус Христос у Капернаумској синагоги овако говорио: „Ја сам хљеб живи који сиђе са неба; ако ко једе од овога хљеба живјеће вавијек; и хљеб који ћу Ја дати Тијело је Моје, које ћу дати за живот свијета... Заиста, заиста вам кажем: ако не једете Тијела Сина Човјечјега и не пијете Крви Његове, немате живота у себи. Који једе Моје Тијело и пије Моју Крв у Мени пребива и Ја у њему. Као што ме посла живи Отац, и ја живим Оца ради; и који једе Мене, он ће живјети Мене ради... који једе хљеб овај живјеће вавијек (Јн. 6,51, 53, 56-58).

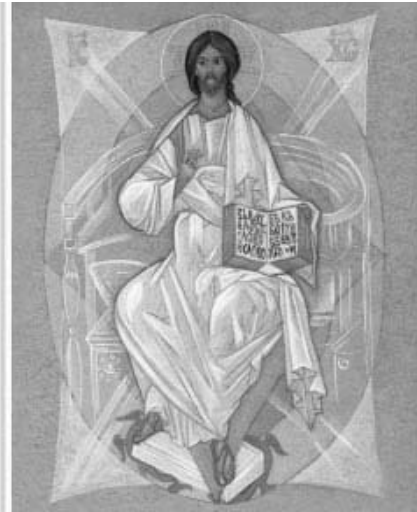
Ове Христове речи су биле толико необичне да чак многи од Његових ученика који су их слушали рекоше: „Ово је тврда бесједа! Ко је може слушати?“ (Јн. 6,60).

И од тада престадоше да иду за њим.

Хоћемо ли и ми отићи од Спаситеља нашег?

Хоћемо ли по сваку цену хтети да у потпуности схватимо велику Христову Свету Тајну?

Никако! Будимо смирени као деца и усудићемо се да само мало подигнемо крајичак завесе над овом великом Светом Тајном.

Уколико нам то пође за руком биће оправдана наша дубока вера у претварање хлеба и вина у Тело и Крв Христову.

Свету Тајну Евхаристије установио је сам Господ Исус Христос на Тајној Вечери. Он је тада узео хљеб, благословио га, узнео Своје Оцу молитву благодарности, преломио га, и поделио Апостолима Својим, рекавши: „Узмите, једите; ово је Тијело Моје које се даје за вас.“

Слично овоме, благослови и чашу са вином, и пружајући је

Апостолима, рече: „Пијте из ње сви, јер је ово Крв Моја Новогa Завјета која ће се пролити за многе ради отпуштења гријеха“ (види: Мт. 26,26-28; Мк. 14,22-24, Лк. 22,19-20).

Он, истинити Син Божји назива Себе Хлебом живим и Хлебом Живота.

Каквог живота? Наравно, не телесног, јер је за њега потребан само пшенични хљеб, већ хлебом другог живота - вишњег, духовног, вечног.

Хљеб који је потребан за тај живот јесте Тело и Крв Његова.

На Тајној Вечери Господ није дао Своје право Богочовечанско Тело и Крв Својим ученицима да једу и пију, већ им је дао освештани хљеб и вино, и рекао им да је то Тело Његово и Крв Његова. И ове дубоко тајанствене речи његове, ми као и све речи Христове, прихватамо као безусловну Истину.

Он је Себе назвао Хлебом Живота, који је сишао са неба, и хљеб који је Он преломио на вечери Телом Својим, а вино, дато ученицима - истинском Крвљу Својом.

И уколико бисмо, причешћујући се, хтели да у освештаном хљебу и вину видимо изглед тела и укуса крви, био би то грех неверовања Христовим речима, које су свагда безусловно истините, и не само грех неверја, него и неразумевање, јер је нама непозната истинска суштина Тела Богочовечног, чија су својства нама несумњиво несхватљива, а која су се више пута испољавала приликом Његовог јављања Апостолима после Његовог Васкрсења из мртвих.

Трудећи се да проникнемо у тајну претварања евхаристијског хлеба и вина у Тело и Крв Христову, не смемо да заборавимо да

је Тело Господа Исуса Христа и за Његова Живота било не само истински људско, већ и духовно.

Христос се помолио Оцу и благословио хлеб и вино, и они постадоше Тело и Крв Његова.

Свештеник који служи Литургију после многих дубоких молитава благосиља хлеб, говорећи: „Претвори хлеб овај у часно Тело Христа Твојега.“ А благосиљајући вино: „А што је у чаши овој у часну Крв Христа Твојега.“

А потом благосиља истовремено хлеб и вино, призивајући на њих силу и дејство Духа Светога речима: „Претворивши их Духом Твојим Светим. Амин.“

И сваки свештеник испуњен вером и страхопоштовањем изговара ове речи са трепетом и дубоким осећањима, јер верује да у том тренутку на Свете Дарове силази Дух Свети и претвара их Својом Божанственом силом у истинско Тело и Крв Христову.

У житију великог преподобног оца нашег Сергија Радоњешког читамо како је једном приликом његов најближи ученик Симон у тренуцима када је Свети изговарао ове велике речи, видео како је цео Престол и самог преподобног Сергија захватио неки чудан пламен. Он се брзо кретао по Престолу и окруживши Преподобног са свих страна, овај свети пламен се скупио и ушао у Чашу са Светом Крвљу.

Зар ни ово није довољно јасно?

Нека нико од нас не посумња у истинитост претварања хлеба и вина у Тело и Крв Христову.

Уколико свим срцем будемо веровали да се у Светој Тајни Евхаристије хлеб и вино заиста претварају у Тело и Крв Христову, оствариће се и на нама драгоцену реч Христова: Који једе Моје Тело и пије моју крв пребива у мени и Ја у њему.

С Телом и Крвљу Својом улази у нас цео Христос и постаје једно

са нама, и ми пребивамо у Њему. Јер се најситијне честице, молекули Тела и Крви Његове сједињују са нашом крвљу и долазе до нашег срца, дајући нам вечни живот.

Давши оне вечери Тело и Крв Своју апостолима, Господ Исус им заповеди: Ово чините за Мој спомен.

Њима и искључиво њима, Својим изабраницима, Он је дао власт да служе Божанственоу Евхаристију онако као што је Он сам управо то био учинио. А Апостоли су ову власт, као и власт проповеди Јеванђеља и вршења свих Светих Тајни предали својим наследницима, епископима и свештеницима.

Сви многобројни протестантски правци и секте, којима припадају баптисти, евангелисти и адвентисти (суботари), не верују у истинско претварање хлеба и вина у Тело и Крв Христову, и своје такозвано „преламање хлеба“ они сматрају само обредом сећања који се обавља да би се испуниле речи Ово чините за мој спомен.

Међутим, код њих Света тајна Евхаристије није ни могућа, јер код њих нема јединих законитих служитеља Свете Тајне Евхаристије - епископа и свештеника,

којима је дата благодат Светог Духа у Светој Тајни Свештенства, коју ови секташи такође одбацују.

Ето, као што казах, усудио сам се са страхом и трепетом да подигнем крајичак завесе над великом Светом Тајном Евхаристије.

За мене ће бити велика радост ако су моје речи успеле да вам улију дубоко страхопоштовање према овој великој Светој Тајни и веру у њену истинитост.

Завршићу своју беседу речима апостола Павла: Тако који недостојно једе овај хљеб и пије чашу Господњу, биће крив Тијелу и Крви Господњој. Али човјек нека испитује себе, и тако од хљеба нека једе и од чаше нека пије; јер који недостојно једе и пије, суд себи једе и пије, не разликујући Тијела Господњега (1 Кор. 11,27-29).

Нарочито запамтите ове последње речи Апостола: јер који недостојно једе и пије, суд себи једе и пије.

Са страхом слушајте и речи свештеника које он изговара после освештања хлеба и вина призивањем Духа Светога: „Светиња Светима!“

Зато што ове речи значе да је велика светиња Тела и Крви Христове намењена само светима, онима који су дубоким покајањем у, суштински битној, Светој Тајни Исповести добили разрешење и опроштај грехова. И увек са послушношћу прихватите забрану вашег духовника да се причестите Светим Тајнама док се дубље не покајете, уколико он сматра да је то потребно због тежине ваших греха, јер је Господ наш Исус Христос дао Својим Апостолима, а преко њих - епископима и свештеницима, власт не само да разрешују људске грехе, већ и да их свезују. Амин.

*Архиепископ Лука
Војно-Јасенецки*

ДА ЛИ СЕ ДУША БРЗО ИСЦЕЉУЈЕ?

Дакле, очигледно је да читаво дело спасења протиче кроз увиђање свог пада, кроз смирење и признање себе недојним било каквих високих духовних дарова, кроз стрпљиво ношење труда покајања и уз очекивање знакова исцељења без журења. Последњи моменат је веома битан - без журења! Овде се данас многи спотичу: сви веома журимо, желимо да видимо плодове свог духовног труда веома брзо. За мало покајање одмах очекујемо велику милост и, кад једном мало отплачемо због себе сматрамо да смо већ чисти и убелени, чекамо појављивање Анђела и знаке нарочите Божије наклоности према нама, као да смо већ достојни многих дарова Духа Светога. Одавде проистичу честе обмане. Међутим, искуство православних подвижника нас уопште не учи овоме. Из Отачника се добро види како је сложен, како је дуготрајан и мукотрпан пут очишћења грехом заражене душе, и то чак у најпогоднијим условима за исцељење - у манастирима и пустињама. Зар нису дивље планине, пусте клисуре и непроходне шуме у којима су се подвизавали многи Оци, одсуство било какве везе са светом, а често и са људима уопште, најстрожији пост, непрестана молитва уз дубоку веру и потпуно препуштање Богу, стални плач због себе и други највиши подвизи светих подвижника - зар нису то најјача средства за искорењење свих дубоких корена греха? Чини се да би човек, који је прихватио такав начин живота, морао у најкраћем року у потпуности да се очисти од свих својих страсти, и да чак заборави и на само постојање греха. Али, у стварности није тако. Многе године и деценије, Свети су проводили у страшној борби против змија страсти које се гнезде у срцу човековом, пре него што би успевали да их умртве и да их се ослободе, и да стекну душевни мир.

„До саме смрти човекове страсти имају способност да се буне у њему и он не зна када ће која

страст да се побуни. Због тога он све док дише не сме да престане будно да мотри на срце, мора непрестано да вапије Богу, молећи Га за помиловање,“ говорио је ава Исаија (11, стр. 128, ст. 58).

*Св. Панїелејмон,
Руски манастїир Св. Панїелејмона,
Светїа гора*

Марија Египатска је отишла у Јорданску пустињу ради покајања, и четрдесет и седам година је проживела у овој пустињи не срећући се ни са ким од људи, без хране и одеће, хранећи се корењем. Од тих четрдесет и седам година седамнаест година се борила против својих помисли као против љутих звери. Када је јела оскудну храну, онама су јој долазиле помисли о месу и риби, жудела је за вином или би је обузимала жеља да пева развратне песме, чинило јој се да их чује, оне су узбуркавале њено срце и слух. Она је плакала и са болом вапила ка Небу, молила Бога за помоћ. Огањ страсти се распљивао у њеном срцу и палио је целу изазивајући врелу похоту. Она се бацала на земљу и тако је лежала дању и ноћу док се не би покајала и док милост Божија не би одагнала зли немир. Тама за тамом, несрећа за несрећом

су је сналазиле читавих седамнаест година. И тек после тог времена јој се јавила Пресвета Богородица као Помоћница и почела да руководи њоме, одагнавши сваку греховну узнемиреност од Маријине душе (из Житија преподобне Марије Египатске, 1. април по старом календару).

Преподобни Јован Многострадални се подвизавао у КијевоПечерској лаври и много је страдао од блудне похоте. Ништа није могло да га избави, ни жеђ, ни глад, ни тешке вериге. Тада се затворио у пећину где је почео да се бори против страсти у најжешћој борби. Долазило је до тога да се Свети закопа у земљу до рамена, али га жар похоте није напуштао. са времена на време је ђаво у облику огромног змаја нападао подвижника, страшно га мучио и мрцварио. Господ је на крају избавио свог слугу - после тридесет година затворништва у пећини, после толико многих патњи. И тек тада је страст одступила од њега и Божанствена светлост га је обасјала (из Житија преподобног Јована Многострадалног, 18. јул по старом календару).

Ава Амон је рекао: „Четрнаест година сам провео у скиту молећи Бога даноноћно да ми дарује победу над гневом.“ (11, стр. 50, ст. 6).

Неки брат који је живео у пустињи и био много узнемиран блудним жељама кренуо је по поуку и молитвену помоћ код једног старца. Пошто је тамо нашао великог подвижника, искусног у расуђивању, аву Памву, испричао му је за своју борбу. Он га је тешио и подучавао. Такође му је рекао о себи: „Видиш како сам ја стар, седамдесет година живим у овој келији и у бризи за своју душу. У таквој старости и до дандас трпим искушења и напасти. Веруј ми, чедо, да ме демон блуда дванаест година није остављао ни дању ни ноћу, непрестано ме нападајући развратним помислима и маштањем.“

И старац је испричао како је била тешка и упорна борба коју је водио против злог духа блу-

да, како је много пута трпео велику бол и падао у очај, како га је после дуго времена Господ ослободио, научивши га да сазнаје своју немоћ и да се узда у помоћ Божију, а не у своју снагу (11).

„Нема ничег горег од греховне навике. Ономе ко је заражен греховном навиком потребно је много времена и труда да би се од ње ослободио,“ рекао је један египатски старац (11, стр. 346, ст. 20).

Дакле, видимо да се страсти не искорењују брзо. Међутим, треба приметити још и то да нам најчешће није ни корисно да се брзо избавимо од њих. Наравно, Господ може у једном тренутку да нас очисти од свих наших болести, али је Господу угодније наше смирење, наше покајничко молитвено стање, док би брзо ослобађање од болести у нама изазвало гордо, самозадовољно и инертно душевно расположење. Свети Оци су ово јасно видели. Тако је ама Сару тридесет година нападао демон блуда и она се никада није помолила да та борба одступи од ње, већ је само молила Бога да јој да храбрости и стрпљења у тој борби. Преп. Јован Колов је умолио Бога да се ослободи од својих страсних жеља. Осетио је непомућени мир. Тада је дошао код једног оца и рекао му: „Видим да сам спокојан и да не водим никакву борбу.“ Старац му је одговорио: „Иди и умоли Бога да ти се врате помисли које си раније имао: душа напредује од борбе.“ Јован је умолио Бога да му врати помисли и када су помисли дошле, он се више није молио за ослобођење од помисли, већ је говорио: Господе! Даруј ми стрпљења у борби.

Ево учења православног! Не тражити мир и брзо ослобођење од свега болног и тешког. Човек чак и не треба да жели да се брзо очисти од свих својих страсти, већ само да стекне скрушено и смирено срце, које Бог „неће презрети“ (Пс. 51, 17) и које је једино угодно Богу, пред Чијом светошћу је све наше „чисто“ као прљавштина и кал. Чак је и само Небо пред Њим нечисто.

У каквој супротности са овим духом стоје савремена учења и распрострањена „трагања“ за ду-

ховним утехама, сладуњавим, безбрижним и безболним стањима, тобожњим „рајским“ блаженствима, а без пролажења путем очишћења од својих греховних чирева. Оваква религијска учења се труде да човеку затворе очи за његове духовне болести, да створе код њега илузију здравља, позивају га да се радује и наслађује лажним здрављем и својим умишљеним савршенством, да пребива у прелестном спокојству у погледу своје будуће судбине, опија се илузијом среће и хармоније, а у ствари носи у себи семе највећег бола, зачетак ужасне муке која ће се открити тада када по свршетку овога живота човеку буде са очију скинута завеса лажи којом се од њега прикривало истинско стање његове душе.

А како је трезвена, како је утешна наша православна вера! Трпети и трпети овде на земљи од демона, од људи, од својих телесних и душевних немоћи, плакати, вапити до краја овог живота, а све слатко и радосно нека буде тамо, у вечности! Јер у пролазном, променљивом животу није сигурно имати било шта драгоцено.

Обманути људи не гледају тако на духовне болести, они који нису прихватили пример покајања од наше свете Цркве, од Светих Отаца, они који не верују у православно учење смело „решавају“ све тешкоће, код њих је све „просто к'о пасуљ“. Имао сам прилике да чујем један разговор пентекосталца секташа са православним Хришћанима. Он је прекоревао Православље за наводну хладноћу и нељубав према Богу, за фарисејство.

Признање православних Хришћана да су духовно немоћни и пуни страсти, он је објаснио њиховим духовним нерадом, њиховим нежељењем да се у потпуности предају „благодати“. Каже он, узрок тога је у њима самима. Ако би само хтели они би за минут могли да се ослободе од свих својих страсти, за то је потребна само одлучност и један снажан покајнички покрет душе - и сва греховност би одмах испарила, као на ватри. „Благодат“ би одмах ослободила покајника, чак и од

свих наклоности према греху. Такво покајање би одмах истерало сваки грех из душе и одмах би наступило прогледавање и просветљење. Тако да је све само ствар избора, одлучности и томе слично. Сам он лично је одмах приликом првог ватреног „покајничког“ акта осетио ово ослобођење и добио „благодат Духа“ од тада је он потпуно променио свој живот, стално у себи осећа необичну љубав према свима, одлучност да се увек жртвује ради Бога, озарен је „светлошћу“ и необично је срећан. И заиста, он је сав сијао, сав је горео од неког унутрашњег жарког одушевљења. Причао је од дивним чудима која се стално догађају њему и члановима његове породице (они су се такође сви „чудесно“ преобразили после његовог „крштења“ у пентекосталце).

Све примедбе православних, њихова упозорења на то да су таква чуда сумњиве природе, сви њихови покушаји да му изложе православно учење о неповерењу у себе и о дубокој греховној заражености човекове душе - прелешћеном пентекосталцу су изгледали само као нови доказ да је он у праву, и још су га једном „убедили“ у то да су православни због своје лењости, маловерја и кукавичлука, везаности за „беживотне каноне“ и „фарисејства“ изгубили сваки контакт са Богом, и при томе је и остао.

Треба напоменути да спољашњи изглед: бодрост, живахност и ватреност која споља изгледа света; ревност, самоодрицање и спремност да се иде на било какав подвиг и друге уочљиве спољашње црте, оваквим прелешћеним људима дају спољашњи изглед „побожности“ који плени и који се многим више свиђа од изгледа смиренога Хришћанина који уздише због себе, који не очекује ништа добро за себе и који је због тога свагда уздржан, а понекад, чак, и, споља гледано, потиштеног изгледа.

Архимандрит
ЛАЗАР Абашидзе

О МОЛИТВИ ЗА УМРЛЕ И ЗНАЧАЈУ ПРИЈЕСМРТНОГ ПРИЧЕШЋА

Из ойїшинскої манастїрскої лїтїойиса - 21. јуни 1856.

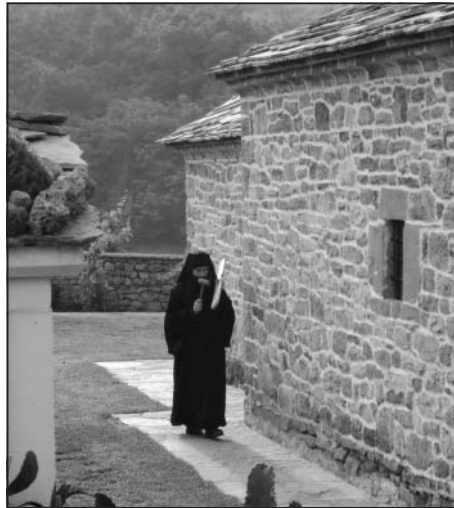
Како су умрлима потребне молитве наше земаљске, војујуће Цркве, показује поред многих других свједочанстава, и случај казиван од оца намјесника Тројице-Сергијеве Лавре, архимандрита Антонија, који је својом посјетом и братском љубављу удостојио нашу пустињску обитељ.

„Када сам ступио у Лавру Пресвете Тројице и преподобног Сергија Радоњешког“, причао је о. намјесник, „тамо је било и братије мало, а ђакона са добрим гласом готово да и није било. Убрзо пошто су ме одредили за намјесника, к нама је у Лавру дошао и братији био прибројан један обудовели парохijski ђакон. Глас је имао доста добар и почео је да стално служи са мном. Нешто прије једног празника почне он да ме моли да га пустим кући на неко вријеме. Ја му кажем: „Но, ако је до пуштања - пустићу те. Али, ако се за празник не вратиш? С ким ћу тада служити?“ - „Вратићу се“, одвраћа он, „што се тога тиче, будите сигурни“.

Ујутру, уочи празника, ја упитам је ли дошао ђакон. Братија одговори да није. Почне већ и повечерје, а ђакона никако нема. Ја се силно узнемирим и на њега огорчим. Пред само свеноћно бденије појави се ђакон и објави да се припремао за богослужење. Пригуших свој гњев на њега и рехох: „Ако си спреман, ти служи!“ Сјутра послѣ свете Литургије, поћосмо у трпезарију на обед. Испред трпезарије неко до братије стане да се шали на ђаконов рачун: „Ето, шта значи ићи у завичај - глас си у завичају оставио!“ Бакон на то нешто оговори и они

се стану препирати док се ја нијесам умијешао и док их нијесам умирио.

Вративши се у своју келију, ђакон узме крчаг и пође по воду. Напунивши крчаг, пође натраг у келију, стане да откључава врата и тек што успије да кључ угура у кључаоницу - падне мртав.

Када су ми то саопштили, тога часа ми се учини да сам ја био виновник његове смрти, зато што сам га уморног од пута, нагнао да служи са мном бденије и још се припрема за Литургију и чита каноне, акатист и повечерје. Било ми је тешко.

Са таквим мислима почео сам да се молим за умрлог ђакона и наложио сам да се помиње у свим црквама на свим проскомидијама и свим црквеним службама. Сјећам се да сам се ватрено молио за душу покојног ђакона.

У предвечерје четрдесетого дана по ђаконовој кончини (смрти), бијах прилегао у својој келији за кратко, кад - чујем, неко улази к мени. Моја се келија освијетли и преда ме стаде почивши!

- Дошао сам да вам заблагодарим, рече.

- За шта?

- За ваше молитве за мене.

- Нијесам се само ја молио, и остала братија су се такође молила. Наложѣо сам да вас свугдје запишу и да вас помињу.

- Ја нигдје нисам записан и нигдје ме нијесу помињали.

(Касније сам се распитао је ли дошло до тога пропуста и показало се да јесте: ђакона су заборавили да запишу.)

Упитао сам умрлога:

- Откуда ви знате да сам се ја за вас молио?

Он ми је на то одговорио:

- Све да се човјек сакрије и три хвата испод земље, ми којима Господ учини ту милост, видимо који човјек се моли, коме се моли, за кога и шта иште. Господу је све знано.

- Како сте прошли митарства?, упитах.

- Као муња, одговори он.

- Како то?

- Због части Тијела и Крви Господње, будући да сам се на дан своје смрти тек био причестио.

- А то што сте се са братијом били споречкали у трпезарији?

- Господ ме на то није подсетио.

У то вријеме у Хотковом манастиру умрла је била једна монахиња. Упитао сам ђакона за њену судбину, послѣ смрти.

- Она је изнад мене!, одговорио је почивши.

Тиме се виђење завршило.

*Архимандрит
Киријан*

*Живой послѣ
смрти*

О ВЕЧНОСТИ ЗАГРОБНИХ МУКА

Још у детињству од многих људи оба пола и разног узраста морао сам да слушам јадиковање, чак и роптање, због тога што ће привремени људски греси на земљи да се кажњавају вечним мукама. Свима познати филозоф В.С. Соловјев усудио се да искаже своје мишљење у вези поменутог питања, када је изјавио: „Вечне муке - ах тај гнусни хришћански догмат...“. И наравно, када су од њега затражили да објасни то своје јавно богохулство, он је изјавио, да је кобајаги рекао „не гнусан“ а „жалостан“ (на руском се римује гнусн?? и грустн?? - прим. прев). Тада сам још као дечак ово његово објашњење прихватио чистог срца, али касније убедио сам се у неискреност овог аутора, а самим тим и у ово његово порицање, и почео сам да сумњам у горе наведене деманте и у тој сумњи још увек се налазим.

Читањем или слушањем приче о богаташу и Лазару већина хришћана усваја жалосно расположење. Ради објашњења ове приче почећу да полако излажем моје мисли. Богаташ у овој причи није био нека безнадежна протува него је само лакомислено проћердао свој живот. Затим, и после његове смрти остало је много чега доброг у његовој души: он није окорели богохулник него само грешник, - грешник који је призивао правичност Божије казне; и не само то, него је он сачувао састрадање и сажалење према својој браћи која су остала на земљи, и он моли Авраама да им са онога

света пошаље проповеднике покајања. А нешто што је најтрагичније у у овој причи то су речи Авраама: „А преко свега тога постављена је велика провалија између нас и вас, да не могу да пређу они који желе одавде к вама, нити да пређу к нама они оданде“ (Лк 16,26). Упитајмо се, о чему овде

*Страшни суд
(новија руска фреска)*

ове речи говоре? О томе ли, шта је било, сада јесте, или ће да у будућности буде, или само о томе шта је било до Христа? Сигурно је да је реч само опоследњем; јер нас Свето Писмо уверава у једно, да је ту провалију Неко прешао: Неко - коме су „додуше тело убили, али је духом оживљен; Њим је сишао и проповедао духовима који су били у тамници, који су некада били непослушни, када је Божија стрпљивост чекала у Но-

јево време“). Па наравно да је у броју поверовавших у проповед и спасених био и тај богаташ који није изгубио добра осећања. Онда коме је Христос лично Својим устима рекао да поћу у огањ вечни, „где ће бити плач и шкргут зуба“? Ево и одговора: речено је огорченим и непокајаним грешницима за које је Спаситељ на другом месту рекао: „да нисам дошао и да им нисам рекао, не би имали греха; овако немају изговора за свој грех“, и даље: „сада су пак гледали и мрзели мене и мог Оца“).

Да би показали правилност овог мог размишљања погледајмо шта се подразумева у овим речима „плач и шкргут зуба“ и „огањ вечни“. Плач је израз страдања и жалости, али бива и плач беспомоћне злобе којем се предавала она зла госпођа у „Плодовима просвећења“ Лава Толстоја. Нема сумње да баш такво значење има шкргут зуба на свим местима Светога писма, како Новог, тако и Старог Завета. Када је првомученик Стефан у свом духовном усхићењу проповедао Христа, са тим и обличавао Његове убице, то су „сви који су седели у Синедриону видели његово лице као лице анђела“, а они када ово чуше „разјарише се врло у срцима својима, и шкргутаху зубима на њега“). У причи позванима на свадбу царевог сина, не говори се о казни него само о изгнању непозваног госта и крајњу таму, нашта је још додато: „онде ће бити плач и шкргут зуба“). Исти израз употребио је Господ, када је ре-

као, да ће нечисти јудеји видети на ономе свету обраћене народе који ће да седе са Авраамом, Исааком и Јаковом, а себе ће избаци-ти ван: „где ће бити плач и шкргут зуба“. У Старом Завету Праведник је говорио Богу, да неваљали којима се он обраћао као браћи, да су му се ругали, где каже: „са лицемерним осмехом шкргутаху на мене својим зубима“. А имамо и не тако ретке примере из нашег свакодневног живота, рецимо када злочинац, атакујући на своју жртву, будући везан, и тако осећајући своју немоћ шкргуће својим зубима и пени. Дакле, овако шкргутање зуба као израз беспомоћне злобе јавља се својством непокајаних грешника, када се ослободе тела и виде Христа у слави Његовој, и сав Небески свет како слави Његову победу, а за њих у исто време толико омрзнутог.

Али питамо се, зашто ће муке те беспомоћне злобе бити вечне? Ево одмах и одговарамо: завршиле би се оне саме по себи са ослобађањем богоборачких душа од те мржње. Међутим, да ли је могуће такво помирење душе са нечим што је њој одувек било мрско; и када је већ једном заувек остала са својом мржњом, чак и после тога, када је чула све Христове призиве, и видела Његов последњи суд и славу Анђела и Светих. Овде на земљи, наша осећања се мењају на добру или лошу страну добијајући нове утиске и спознаје, а када се сваки опит личног и светског живота исцрпи до краја, и озлојеђеност душе не размекша, да ли је тада уопште

потребна унутрашња промена? Наравно да није!

А шта се говори за вечни огањ? Шта је или какав је тај вечни пламен? Одговоримо из књиге пророка Исаије са истим тим његовим питањем: „ко ће из нас остати код огња који прождире, ко ће из нас опстати при вечном пламену - Тај, Ко ходи у правди и говори што је право; Ко мрзи корист“ и т.д. Савршено је јасно, да се под вечним пламеном разуме Божије присуство или чак сам Господ Бог. За једне Он ће бити извор насладе, а за друге, само созерцавање Његовог Бића - извор мука. Нешто слично може се прочитати и код Апостола Павла)

Због чега основно богословље назива ад удаљеним местом од Бога? Ево одговора: ово треба да се разуме као морално удаљавање, а не физичко, јер Апокалипсис нама сведочи, да ко се открије да је непријатељ Божији, тај ће „бити мучен у огњу и у сумпору пред светим Анђелима и пред Јагњетом, и дим мучења његовог уздизаће се у векове векова“).

У самом закључку да кажемо да вечне муке нису казна Божија или некаква Његова освета, него, добровољно њихово расположење и добровољно њихово стање.

*Митрополит
кијевски и галички
Антоније,
„Новое Времја“,
15-го фебралја, 1924. 824*

*Са руског пројојереј
Љубо Милошевић*

САВЕСТ

Савест је - осећај људског духа, фин и свето, који разликује добро од зла. Тај осећај јасније разликује добро и зло него ум.

Добровољна сагрешења помрачују, отупљују, заглушују и успављују савест. Сваки грех, који није очишћен покајањем, штетно утиче на савест. А стални и добровољни греховни живот као да је умртвљује (1. 367).

Као што се сечиво ножа оштри каменом, тако се и савест оштри Христом: она се просвећује изучавањем, а изоштрава испуњавањем јеванђелских заповести.

Просвећена и изоштрана Јеванђељем, савест детаљно и јасно показује човеку његова сагрешења чак и најмања (1. 368).

Буди савестан у односу на Бога: испуњавај све заповести Божије, како оне чије испуњавање сви виде, тако и оне чије испуњење нико не види и које је видљиво само Богу и твојој савести.

Буди савестан у односу на ближњег: не задовољавај се само спољашњом пристојношћу свога понашања према ближњима! Захтевај од себе да и сама твоја савест буде задовољна тим понашањем. А она ће бити задовољна онда када не само твоја дела, него и твоје срце буду постављени у онај однос према ближњем који је заповеђен Јеванђељем.

Буди савестан и када су ствари у питању, клоњећи се претеривања, раскоши и небриге, сећајући се да су све ствари које користиш творевина Божија, Божији дарови човеку.

Буди савестан према самоме себи: не заборављај да си ти - образ и подобје Бога, и да си обавезан да тај образ у чистоти и светости представи Самоме Богу. 1. 369 в. СТРАХ БОЖИЈИ)

*Свети Игњатије
Брјанчанинов*

У МАНАСТИРУ ГОРЊА ЛИЈЕСКА САХРАЊЕН ЈЕРОМОНАХ СТЕФАН МИЛОШЕВИЋ

Јеромонах Стефан рођен је на празник Светог првомученика и архиђакона Стефана, 9. јануара 1977. године, у Београду, од оца почившег Слободана и мајке Вере. На крштењу је добио име Стеван.

Основну и средњу школу похађао је у родном Београду.

У новоосновани манастир Светог Саве у Горњој Лијесци код Вишеграда долази као искушеник 2008. године, у коме са својим духовним оцем и игуманом протосинђелом Симеоном Перенчевићем, оснива радионицу за свештеничке одежде.

Монашки постриг примио је уочи празника Светог Симеона Мироточивог, 25. фебруара 2009. године, од Митрополита Николаја, који га је сутрадан по монашењу рукоположио у чин јерођакона. У чин јеромонаха рукоположен је 14. јануара 2010, на празник Обрезања Господњег и Светог Василија Великог.

У порти манастира Светог Саве у Горњој Лијесци, код Вишеграда, у петак, 23. септембра, сахрањен је јеромонах Стефан Милошевић, сабрат овог манастира.

Заупокојену архијерејску литургију и опијело служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење 36 све-

штеника и свештеномонаха Српске православне цркве.

О животу и дјелу јеромонаха Стефана, који је преминуо у 34 години, након кратке болести, говорио је архимандрит Јован Гардовић, игуман манастира Светог Николаја у Добрунској Ријечи, код Вишеграда.

Високопреосвећени владико, часни и преблагородни оци, драга браћо и сестре,

Окупили смо се данас на овом тужном сабору гдје нас је покојни отац Стефан сакупио да нас подсети шта је смисао нашег живота. Нас свештенике и монахе на своје завјетје; вас, вјерни народ, на то којим путем идемо.

Сви смо данас поражени пред призором његовог одра јер нас боли разлика са драгом особом.

У животу оца Стефана постоје три периода: дјетињство, младост и монашки позив.

У дјетињству у свом дому живи са својим родитељима. Јако је рано осјтао без оца, иако да је увијек осјећао недостатак тог слонца. Уз своју мајку је илако сјасавао, завршио основну и средњу школу, почео да сазријева и да води самосталан живот.

Друштво је била младост већ одраслог младића који, за разлику од свих својих вршњака, одољева изазовима великог града, и живи тихим животом тражећи одговоре на многа живота питања. Незадовољан оним што му је нудио велики град, трага за истином и налази одговор: то је била вјера у Бога. Све је био ближе Цркви живећи духовним животом гдје је постепено добијао одговоре на скоро сва живота питања. Стојећи на живојној раскрсници у дубини душе рађала

се одлука. Та одлука донијела му много радости, као и свима онима који су га познавали.

Трећи период његовог живота, када долази у Дабробосанску епархију и Митрополију Николај за монаши давши му име Стефан. Увидјевши да овај млади монах привлачи доста људи око себе, а ради добра и његовог, и вјерника, рукополаже га у јерођакона, а убрзо послије тога и у чин јеромонаха (14. јануара 2010. год.). У овој новој служби Богу и роду још више је дошла до изражаја његова љубав према повјереној пастиви. Манастир Горња Лијеска је постала све посјећенија.

Али Бог је имао Свој план са оцем Стефаном. Овдје смо сад суочени са реалношћу да он није међу нама. На питање Зашто је дошло до овог разлика? живи и вријеме ће одговорити.

Његов прерани одлазак у Царство Божије за нас је поука да и ми не треба да трчимо за бојаством и уживањима овоземаљског живота. Сви ћемо ми данас отићи својим путем за својим обавезама, само ће он остати овдје, с јужне стране манастира Светог Саве за који вјенчан, да му и у зрбу буде вјеран.

Бог да проси душу нашег оца Стефана.

Манастир Светог Саве у Горњој Лијесци за кратко је вријеме од оснивања окупио православне вјернике из овог краја који је доживио велику миграцију људи, а манастирска радионица за израду одежди и разних црквених предмета постала је позната и ван Епархије дабробосанске.

НЕКРОЛОГ**Александар - Ацо Голубовић**

рођен је 01. новембра 1973. год. у Сарајеву, од родитеља свештеника Цвијана и мајке Борке р. Јанковић. Дјетињство је провео у Нишићима и Илијашу. По занимању је био машински техничар. Послије рата је живио у Војковићима, Сокоцу и Добрињи. Са Наташом Абазовић је ступио у брачну заједницу 2002. год. и у истој је добио синове Милоша (2003.) и Марка (2008.). У неђељу, 04. 12. 2011. год. упокојио се од посљедица повреда задобијених у тешкој сао-

БЕСЈЕДА

Поштована породицо, браћо саслужитељи, браћо и сестре,

Имам тешку и одговорну обавезу да вам се у обратим и као папрох опростим од нашег Александра - Аце Голубовића.

Невјерица и туга притишћу нас у протекла два дана т.ј. од тренутка када смо сазнали за тешку саобраћајну незгоду у којој је један од страдалих наш Ацо. Невјерица у ту вијест није нас напустила ни у тренутку када је иста потврђена, јер се још боримо против исте не желећи да је прихватимо. Но, невјерицу одгони сурова стварност и истина, јер пред нама лежи тијело упокојеног. Над истим извршисмо свети обред и исто ћемо за неки тренутак положити у гробницу, на чување до сусрета са Господом.

Туга. Ријеч коју никако нисам желио поменути, а ни својим говором изазвати. Но, њу није потребно поменути, а она је увијек

пристна на оваквим скуповима. Она је наше тренутно осјећање и не дијелимо га само ми сабрани у и испред овог светог храма, већ и сви они који познају упокојенога и његову породицу, а налазе се широм свијета. Са осјећајем туге ће бити повезано свако наше сјећање на упокојеног, а поготово ће оно бити изражена код његових сродника. Његовим укућанима је најтеже и не зна се коме ће данас и сутра бити теже - да ли његовим синовима, или супрузи, или мајци?

Синови су мали и у овом тренутку несвјесни тренутка и онога што их је снашло. Милош је закорачио у дјетињство и недостајеће му очева подршка у данима узрастања и много тога што би попунило мозаик сјећања на оца. Марко ће лик и успомену на оца градити на основу фотографија и прича других. Супруга Наташа је рођена и васпитана у честитој и патријархалној породици. Пред њом је тешка и одговорна дужност јер својој дјечи треба да буде и отац и мајка. Неће јој бити лако, али не сумњамо у то да ће учинити све неопходно да одговори задатку. Ако је истина да „све ране зарасту, а она на срцу не зараста никада“, мајка Борка поред једне незарасле ране добија другу. Прије скоро 20 година злочиначке руке су испалиле мину која експлодира у близини храма у Илијашу, а од гелера исте је страдао њен млађи син Слободан - Бобо. Отворена је нова или проширена стара рана, али Борка је освједочена и провјерена у трпљењу по погибији млађег сина, смрти супруга... Уздајући се у Васкрслог Господа и слушајући прочитану ријеч светог апостола Павла „да не тугујемо као они који немају наде“ мора да буде јака, да буде узор, да тјешти и помогне у

узрастању својих унука, а и они њој. Гледајући их имаће разлога да живи и истраје у нади на боље сутра. Тјешећи и помажући једни другима савладаваће препреке и искушења овосвјетска, а у свему томе ће им помагати вјера у Онога који је „нада безнадежних и утјеха жалосних“. Ако је Божији промисао био да ова породица има страдање Јовљево, о које се угледамо и опомињемо, молимо се Господу да им подари вјере и снаге Јовљеве, којом ће славити и прослављати Име његово у све дане свога живота.

Ацо, напушташ нас прерано. Неки би рекли „у најбољим годинама“. Младост си проживио и ушао у средње године, у којима човјек стекне неопходно искуство за подршку породици. Они је неће имати од тебе живого, али успомена на твој лик ће их водити и пратити у достизању жељених циљева. Напушташ нас и овај свијет, а придружуваш се оцу и брату, који стоје пред Богом и Царством Његовим, чекајући награду оних који су умрлих у вјери. Господ и Спас наш свједочи да је Он „Васкрсење и живот, па и ако неко умре вјерујући у Њега, има живот вјечни“, па и ми данас молимо многомилостивог и човјекољубивог Бога да опрости сагрешења твоја и душу твоју настани тамо гдје душе праведних почивају.

Твојој породици утјехе, здравља и благослова Божијег, а теби блаженог покоја у Царству небеском. Бог душу твоју да прости и помилује.

(На опијелу раба Божијег +Александра - Аце Голубовића)

Соко лац, 06. 12. 2011. године

*свешћеник Милорад
Бујућ*

СЈЕЋАЊЕ

*Са љубављу се сјећамо наше
мајке, оца и сесџре*

**Љуба Берић (рођ. Планинчић)
(22. 12. 2000. – 22. 12. 2011.)**

**Неђо Берић
(18. 04. 2000. – 18. 04. 2011.)**

**Гордана Пејовић (рођ. Берић)
(30. 11. 2010. – 30. 11. 2011.)**

*Син и браћ
Драженко
и кћерка и сесџра
Љиљана*

НЕКРОЛОГ

**Радисав Станковић
(1918. – 2011.)**

На Светог Николу, 19. 12. 2011. г, а након свете тајне исповјести и причешћа и након славског обреда, упокојио се угледни грађанин Вишеграда и велики поштовалац наше Цркве, Радисав Станковић, рођен у Миочу 1918. г. По његовој жељи, поред породице, пријатеља и поштоваоца, испратила су га три вишеградска свештеника. Бираним ријечима од покојника се опростио надлежни парох јереј Средоје Андрић.

У име породице, супруге Милене, сина Петра, снахе Мире, унука Александре и Иване којима се деда поносио и који нису могли доћи из далеке Аустралије, од оца се опростила ћерка Зора, професор у мировини:

Оишиао је мој добри џаја. Прекјуче је рекао да жели да оде, џражио је да га џусџимо да оде. Није желио да његова болесџ буде џереш породици, а чи џаваођ животиа се џирудио да не смеџа никоме, да он буде џај који џомаже и брине о другџима. Никада ни-

је очекивао од људи да њему дају џредности, да њеђа џошџеде најора или да му се одужују. Сви који су га џознавали џричали су о џаџиној обзирности, о силној џажњи да не џовриједи људе ни несџреџном рјечју ни џосџујком. Поносим се мојим џаџом.

А његов животи није био лак. Са десетџ година одвојио се од џородице и све надаље џосџизао је сам, сувише сам и за одраслог човјека, а џођоџиво за једно дијетџе. Послали су га, као доброђ ученика ниже основне школе, на образовање у Мосџар - у град сџоџишама километџара далеко од његовођ роднођ Миоча, у град без икођа џознаџођ десетџгодишњаку. А касније, док је најорно радио и доџуњавао знања, зараде је дјелио са другџима, увијек - са фамилијом, или са невољницима, или онима који џочинју кућу, заснивају џородицу, куџују лијекове... Чиџав животи џако. Поносим се мојим џаџом. Са вјером је живјео, јер џо његова дјела џоворе.

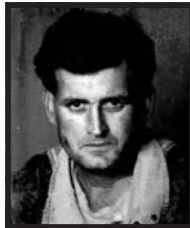
Мој џаџа је џоследњих мјесеци сџално џражио да куџим чизме, џлашио се да ми не буде хладно кад буде његова сахрана. Такав је био мој џајко. Желио је да оде како би маму и мене џошџедио најора који је изискивало сџарање о њему. А није знао да бисмо се ми радо сџарале о њему и до краја животиа, само да буде џу и да нам се џовремено осмјехне.

Таџице, џебе ће сви џамџиџи џо великој души коју си давао другџима.

Бођ душу да џи џросџи и џомилије.

*џроџојереј-сџаврофор
Бођдан Сџанишић*

СЈЕЋАЊЕ

**Бранислав Тотић
(2010. – 2011.)**

*Мајка Злаџа, суџруђа Пеџрија,
сина Дарко,
кћери Мирјана и Драђана*

СЈЕЋАЊЕ

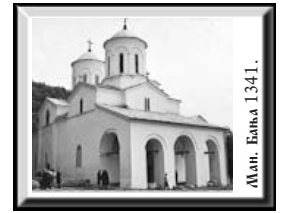

**Драго Тотић
(2001. – 2011.)**

*Оџац Милош, мајка Милева,
суџруђа Миленка,
синови Милан и Јован*

Манастир Свете Троице 1343.

Манастир Свете Троице 1341.

ДАБРОВ ИНФОРМАТОР

Број 44

СТОТИНУ ГОДИНА ХРАМА СВ. АП. ПЕТРА И ПАВЛА У РУДОМ

Варошица Рудо налази се у источном дијелу Републике Српске, уз саму границу са Србијом, у доњем току ријеке Лима. У раним временима ово подручје називало се Доње полимље. Са обје стране Лима налази се више утврђења, што нам указује да су се овуда кретали трговачки каравански путеви од Дубровника ка Блиском истоку и сјеверу Европе. У доба Немањића овај крај припадао је Српској држави све до њеног распада смрћу цара Душана. Борбом цара Лазара и

босанског краља Твртка Котроманића, против Николе Алтомановића, Доње полимље ријеком Лим подјељено је на два дијела. Десна страна са градовима Добруном, Ужицем и Рудником припала је цару Лазару, а лијева страна све до Пријепоља босанском краљу Твртку. Ријека Лим остала је граница све до почетка двадесетог вијека. Ова подјела била је и у духовно-црквеном смислу. Десна страна припадала је прво Дабарској епископији са сједиштем у манастиру Бања, а

касније Дабробосанској митрополији са сједиштем у Сарајеву, а лијева страна Захумско-херцеговачкој епархији са сједиштем у Мостару.

Све до друге половине деветнаестог вијека ови простори били су под духовним утицајем манастира: Добруна, Бање код Прибоја, Св. Троице у Пљевљима, Чајничка и цркве у Повлаћу. Претпоставља се да због тог окружења није било неке значајније црквене грађевине. Само градско насеље Рудо настало је 1555. године. У оснивачкој закладној повељи-вакуфнини, оснивач Мустафа паша Соколовић, напомиње градњу хришћанског вјерског објекта. Има неких назива мјеста, локалитета, зборишта која нам указују да су ту могле бити мање трошне цркве. Да је у овом периоду био јак црквени живот указује нам да су из овог краја потекли патријарси Макарије и Антоније Соколовић и сродник Диоисије епископ бањски на Косову.

Буђењем духовне и националне свијести српског народа у другој половини деветнаестог вијека долази до значајније

градње цркава на просторима под Отоманском влашћу, нарочито после Берлинског конгреса 1878. год, поред саме ријеке Лим подиже се храм Св. пророка Илије, а одмах изнад њега школа. Градњу је помогао и сам аустроугарски цар и нови окупатор цар Фрањо, а звоно су купили преко Епархије у Мостару удружење Православна омладина Херцеговине. Црква је била скромних димензија, од брвана, а свештеник је био протосинђел Михајло Ранковић, родом из ВОЈводине. Овај храм није био дугог вијека. Због обилних киша у новембру 1896. год. храм је заплавлjen придоним таласима Лима, поткопан и унеспособљен за употребу. Сама варош и парохија нашли су се у тешкој ситуацији. Аустро-угарска влада донијела је одлуку да варош и црква буду измјештени на нову локацију на десну страну ријеке. Земљиште је било државно, а држава је урадила урбанистички план, бесплатно подијелила извјестан број локација за градњу установа и кућа. Црквеној општини је додијелила око 2 хектра земљишта, на узвишењу изнад вароши, за градњу цркве и њене потребе.

Уједињени парохијани предвођени предсједником Црквеног одбора и новим парохом, јерејем Данилом Шилком, 1908. год. отпочеше подизање садашњег храма Св. апостола Петра и Павла. Црква је са високим звоником, пространа и функционална. Иконостас су радили локални мајстори, а иконе у Новом Саду. Цркву је осветио Митрополит да-

бробосански Евгеније Летица, на Петровдан 1912. године. Према писању „Сарајевског листа“, била је то непањена свечаност. Онда овај храм служи Богу и српском народу, дјелећи судбину свог народа. Када је народу било тешко и она је патила, а када је било добро и она се радовала. Убрзо је доживјела и прва нево-

ље Првог свјетског рата. Као и са свих цркава у Босни, аустроугарски војници однијели су велико звоно, а на Преображење за време вашара бомбардовали цркву. Вољом Божијом нису погодили цркву, али је било рањених од распукнутих граната. У поратном периоду црква је била мјесто окупљања и духовног уздицања народа. Скоро сваког већег празника код цркве се одржавао вашар, или се одржавале соколске или неке друге манифестације. Године 1935. Црквена општина набавила је два звона у спомен краљу Александру и сатни механизам на звонику. Звона и сат

осветио је на Покров тадашњи Митрополит добробосански, а сада Св. Петар Сарајевски. Свечаност освећења била је величанствена.

Други светски рат поново је донио много невоља и страдања народа. Одмах на почетку озлоглашена Усташка војска на превару похапсила је најугледније Србе, међу њима и свештеника повлаћког Добру Соковића, одвели их у Сарајево и ту им се губи сваки траг. Брзом организацијом војноспособних Срба, Усташе су протјеране преко Дрине. Следећих дана некаквим авионима из правца Вишеграда бомбардовали су РУдо и цркву. Опет на срећу црква је била нетакнута, а и разарање вароши минимално. Рат је прошао са свим негативностима за народ и Цркву.

У поратном времену безбожничка комунистичка власт обрушила се свом силом на угледније српске породице и на Цркву. Угледне домаћине са породицама одводили су у друга мјеста, под изговором да су јатаци и сарадници непријатеља, а свештенике прогонили. Скоро петнаест година Црквена општина није могла да добије сталног свештеника. Благодарје чврстој и непоколебљивој вјери парохијана црквени живот се одвијао у односу на друга мјеста задовољавајуће. Прије Другог свјетског рата у руђанском крају заживео је Богомољачки покрет који је доста допринео у очувању црквеног живота, вјере и православља. Због тога је руђански крај дао већи број свештеника, монаха, мона-

хиња, професора и службеника у Цркви.

Црквена општина окрива простор око двадесетак километра са обје стране Лима. Конфи-

почели фрескоосликавање цркве, уговорили израду иконостаса у дуборезу и израду икона. Уз још неке ситне детаље биће, ако Бог да, у потпуности сређена.

гурација села је доста брдовита и без комуникација. Да би се што више приближила вјерницима Црквена општина је 1975. год. уз помоћ парохијана подигла мањи храм и посветила га Св. патријарху српском Макарију Соколовићу. Храм је подигнут на преводу старог пута Рудо-Вишеград у мјесту Паштан брдо. На правцу Рудо-Прибој у мјесту Миоче, 2009. год. подигнута је црква Св. Николаја Српског, уз помоћ добротвора и вјерника руђанског и прибојског краја.

Црква Св. апостола у Рудом доста добро је одржавана у свом стогодишњем постојању. У више наврата вршени су грађевински радови и замјена унутрашњег ентеријера. У сусрет јубилеју одлучили смо се да обнову цркве комплетирамо. У 2010. год. замјенили смо прозоре, от-

У свом духовном стогодишњем служењу Богу и роду, црква је имала више свечаности и свечаних тренутака. Истакли би високе посјете блаженопочивших патријараха Варнаве 1935. год. и Павла 1997. године. Блаженопочивши патријарх Варнава посјетио је Рудо и цркву помануте године приликом његовог путовања у родно мјесто Пљевља, а блаженопочивши патријарх Павле приликом сто година од оснивања вароши Рудо.

Митрополити дабробосански: Св. Петар, блаженопочивши Нектарије и Владислав, често су посјећивали Рудо, чинили канонске посјете и служили о великим празницима и Храмовној слави Петровдану. Посебно садашњи митрополит господин Николај у својој скоро двадесетогодишњој служби на трону Ми-

трополита дабробосанских сваке године по неколико пута посјећује, служи, проповједа и дијели духовну радост народа.

Сто година у вјечности је као један трен, али по нашим људским мјерилима је дуг период. Ако се подсетимо на све историјске догађаје у протеклом, како га многи називају „крвавом“ вијеку, онда је ово дуг период. Живот се наставља даље. Брине нас велики одлазак млађег становништва и што наша села која су била чувар вјере, традиције, обичаја, практично изумиру. Надамо се уз помоћ Божију бољим, срећнијим и просперитетнијим временима. Радује нас да смо овај храм који нам аши преци подигоше, чували и сачу-

вали, ми и претходне генерације, и да остављамо у аманет синовима и унуцима да наставе у будућем стољећу.

О Божићу 2011. год.

*Пројојереј-сѣавроф.
Саво Брадоњић*

ХРАМ У ВОЈКОВИЋИМА ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ, СВЕТОГ ПЕТРА ДАБРОБОСАНСКОГ

Храм Светог свештеномученика Петра Дабробосанског у Војковићима, општина Источна Илиџа, прославио је у суботу, 17. септембра, своју крсну славу.

Након служења Свете литургије обављен је славски обред и одржана литија око храма.

Пошто је Свети свештеномученик Петар Дабробосански и кр-

не зна за гроб светог Петра Дабробосанског, али да се зна да је мученички пострадао.

Митрополит Петар Сарајевски Зимоњић, чије је свјетовно име Јован, српски је светитељ. Био је митрополит захумско-херцеговачки од маја 1903. до новембра 1920. и митрополит дабробосански од новембра

сна слава Града Источно Сарајево, Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у Парохијском дому у порти храма Светог пророка Илије на Сокоцу обавио чин ломљења славског колача и освјештао славско жито

Владика Николај честитао је славу свим запосленим у Скупштини града и грађанима Источног Сарајева.

Високопреосвећени је у пригодној бесједи подсетио да се

1920. до 1941. године. Одликован је Орденом Светог Саве првог степена, Бијелим орлом другог реда и Карађорђевог звијездом.

Јован се замонашио као професор у манастиру Житомислићу 6. септембра 1895. године и добио монашко име Петар.

Напад нацистичке Њемачке на Југославију 6. априла 1941. године затекао је митрополита Петра у Сарајеву. Те године, 12. мај, а усташки полицијски агенти

су дошли у Митрополију и одвели митрополита у „равнатељство“, не дозволивши да га неко прати. Из полицијске управе митрополит Петар је одведен у општи затвор Беледија.

Има више верзија о смрти митрополита Петра Зимоњића. По једној од тих верзија, из Госпића је одведен у Копривницу, а затим пребачен у загребачку болницу у Стењевцу.

По другој верзији, из логора у Госпићу одведен је у логор Јадовно на Велебиту, где је убијен маљем у главу и бачен у једну провалију, највероватније у Шаранову јаму.

По трећој верзији, која се заснива на свједочанству Јове Фуртуле и Јове Лубуре које су дали Комисији за прикупљање података о страдању Срба у Другом свјетском рату, митрополит Петар је после мучења убијен у логору Јасеновцу и бачен у ужарену пећ за печење цигле.

Тачно мјесто гдје се налази гроб митрополита Петра Зимоњића ни данас није познато.

Свети архијерејски сабор Српске православне цркве је 1998. године митрополита Петра Зимоњића прогласио за свештеномученика.

У Захумско-херцеговачкој епархији у Донићима код Гацка и у Војковићима у Епархији дабробосанској изграђени су храмови посвећени свештеномученику Петру.

У Српској цркви је већ сликан као светитељ у Пећкој патријаршији, Љубљани и Крагујевцу.

У САРАЈЕВУ ПРОСЛАВЉЕН ПРАЗНИК СВЕТЕ ТЕКЛЕ

У Старој српској православној цркви Светих Арханђела на Башчаршији у Сарајеву, 7. октобра је служена Света литургија поводом православног празника Свете првомученице и равноапостолне Текле, која ужива велико поштовање код свих грађана Сарајева и околине.

У овом храму чува се дио свјетих моштију Свете Текле - њена десна рука.

Након литургије, коју је служило седам свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске, обављена је литија око

храма током које су ношене мошти Свете Текле.

Према традицији, освећена је и вода благосиљањем руком светитељке.

Света Текла је и крсна слава Кола српских сестара у Сарајеву, па је тим поводом освештано славско жито и преломљен славски колач.

Архијерејски замјеник протојереј ставрофор Милорад Љубинац пренио је великом броју окупљених вјерника благослов Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја.

Говорећи о данашњем празнику, он је нагласио да је Света Текла проповиједала и утврђивала Христову науку коју је примила лично од Светог апостола Павла.

„Она је себе, своју младост, љепоту, душу и све своје богатство дала Богу и роду људском. Захваљујући њој, која је живјела

у првим вјековима хришћанства, и другим нашим светитељима, утврђена је и потврђена православна вјера" јо истакао је Љубинац.

Он је подсетио да у Старој цркви на Башчаршији више од 300 година почивају мошти ове светитељке.

„Ова црква је наш понос, она је наше благо, она је благо града Сарајева и осталих народа који требају да је чувају и поштују као што и ми требамо да поштујемо блага других народа" јо истакао је Љубинац.

Према његовим ријечима, молити се Богу и тражити да молитва одмах дође до Бога није баш практичан начин мољења него је то пут пречице.

„Ми ту молитву морамо поткријепити и подупријети својим дјелима и жртвовањем за наше ближње, а то је свако моралан честит човјек. Морамо да градимо своју личност и душу преко својих ближњих" јо поручио је Љубинац.

Света Текла је, од када се њене мошти чувају у Старој цркви, у Сарајеву добила заслужени култ поштовања и слављења, посебно међу женама.

Мошти Свете Текле, њена десна рука, донесена је у Србију из Антиохије у вријеме првог српског архиепископа Светог Саве 1233. године, а 1730. године ју је тадашњи патријарх српски Арсеније Четврти Јовановић поконио Старој цркви у Сарајеву

15 ГОДИНА ИК „ДАБАР“

Њену свету десницу митрополит сарајевски Сава Косановић однио је 1873. године у Русију гдје је за њу израђена бисерна рукавица са наруквицом.

Међу православним свијетом у Сарајеву и околини и данас се препричава занимљив и поучан догађај везан за свету и часну десницу Свете Текле који се збио у вријеме Другог свјетског рата.

Пошто ову светитељку не славе само православни него и други хришћани, а њене мошти, као и рука светог Јована Крститеља, која се налази на Цетињу, имају велику вриједност и значај за њих, усташе су покушале да је однесу из цркве.

Када је група Хрвата усташа, који су упали у храм, пошла да изађе са светим моштима Теклиним из цркве, на излазним вратима је онај који је носио свету Теклину десницу пао и на мјесту остао мртав.

Видјевши шта се десило, усташе су брже-боље светињу вратиле у храм.

Мошти ове светитељке чувају се данас у дрвеном изрезбареном кивоту, који има облик цркве са урезаним иконама са стране које показују чуда свете Текле. Кивот је рад Бранка Шотре из 1939. године.

Дио моштију Свете Текле чува се и у манастиру Свете Тројице код Пљеваља.

Издавачка кућа „Дабар“ Митрополије дабробосанске прославила је у уторак, 29. новембра, крсну славу Светог апостола и јеванђелиста Матеја и 15 година рада.

У сали народног дома манастира Светог Николаја у Добрунској Ријечи славски обред обавио је свештеник Саво Брадоњић из Рудог, уз саслужење свештенства и монаштва Митрополије дабробосанске.

Подсјетивши да је Бог појединце обдарио разним даровима, Брадоњић је истакао да је монашко братство манастира у Добрунској Ријечи, које чине архимандрит Јован Гардовић, јеромонах Серафим и јерођакон Гаврило, обдарио даром приређивања разних духовних књига и часописа.

„Тим путем они на свој начин шаљу духовне и родољубиве по-

руке православним вјерницима и свим осталим грађанима“ јо рекао је Брадоњић.

Архимандрит Гардовић подсјетио је да је ова издавачка кућа почела своју племениту издавачку мисију 1996. године у манастиру Добруну, одакле је 2009. године преселила у Добрунску Ријеку, гдје су створени знатно бољи технички услови за рад.

„Све што смо до сада објавили прихваћено је са љубављу, јер у нашим текстовима људи проналазе одговоре на своја животна питања или проблеме. Сваки човјек посрће и пада, али увијек са Богом пронађе излаз. Сама ријеч Дабар значи жприсуство живог Богаж, што нуди излаз из сваке ситуације“ – истакао је архимандрит Гардовић, подсјећајући да су сви текстови у часопису „Дабар“ и у духовној

литератури ове издавачке куће базирани на Јеванђељу, које представља живот и рад Исуса Христа.

Он је нагласио да је „Дабар“ прихваћен код бројних читалаца, јер се увијек, кроз Јеванђеље, дају одговори на сва питања, која су данас све бројнија.

Јеромонах Серафим, члан редакције „Дабра“, који је у овој издавачкој кући објавио и три своје књиге, подсетио је да је „Дабар“ у протеклих 15 година објавио бројне књиге духовног садржаја, међу којима и 15-ак Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, а један дио су и уџбеници за потребе Богословије и Богословског факултета у Фочи, као и десетине других наслова.

„Уз то, штампали смо 44 броја духовног часописа „Дабар“, те 19 бројева часописа за духовну и културну просвјету „Соко“, који је садржајно лаганији и разноврснији и у коме се на пригодан начин пише о обичним људима, јавним, културним и спортским радницима“ – рекао је јеромонах Серафим, подсећајући да Издавачка кућа „Дабар“, осим духовне литературе, објављује и књиге младих пјесника и књижевних стваралаца.

Свечаности, којом је обиљежена и 15. годишњица оснивања Издавачке куће „Дабар“, присуствовао је велики број православних вјерника, међу којима је био и начелник општине Вишеград Томислав Поповић са сарадницима.

ИЗГРАДЊА ЦРКВЕНЕ КУЋЕ У МИЉЕВИНИ

Благословом митрополита Дабробосанског Господина Николаја у октобру 2010. године почело се са изградњом нове црквене куће у порти храма Св. Пророка Илије у Миљевини. Поменути објекат је постављен на темељима старог дома који је саграђен 1970. године. Стари објекат, који је порушен, могао је да прими 50 особа у своју салу, али потребе црквене општине миљевинске изискивале су већу просторију па је сада саграђен објекат који може да прими око

ДОНАТОРСКА ВЕЧЕРА ЗА ДОВРШЕЊЕ РАДОВА НА ИЗГРАДЊИ ЦРКВЕНЕ КУЋЕ

Верници парохије миљевинске услед тешке материјалне кризе нису у могућности да својим средствима доврше црквену кућу у порти храма, па је црквена општина миљевинска била принуђена да уочи храмовне славе 01. августа 2011. године организује донаторску вечеру за довршење радова на изградњи црквене куће. На донаторској вечери учешће су узели Архијерејски на-

120 људи. У склопу објекта налази се велика сала, кухиња и канцеларија црквене општине. Поред поменутог објекта у порти храма налазе се продавница за продају свијећа, горионик за палење свећа, летњиковац две љуљашке и две парковске клупе. Са овим садржајем верници парохије миљевинске врло радо долазе светом храму да поред духовног пронађу и телесни мир, али и користе прилику да се са-стају и друже.

мјесник србињски протој.-ставр. Данило Црногорац, начелници општина Фоча г. Здравко Крсмановић, и начелник општине Пале г. Слободан Савић, посланик у скупштини Републике Српске г. Никола Перишић, и велики број верника парохије миљевинске који су родом из Миљевине и који сад живе у Миљевини. Поред њих ту су били велики број бивших чланова црквеног одбора као и сви садашњи одборници црквене општине миљевинске.

ИВАЊДАН У ТУРБЕТУ

У досадашњем току изградње највеће прилоге у новцу дали су општина Фоча, Хидроградња доо, Црквена општина Чајниче, г-дин Жарко Матовић, Перо и Витомир Мргуд.

У материјалу „Павгорд доо“ из Фоче вл. Гордан Павловић блокови за целу кућу, „Кумонт доо“ Београд Радомир и Владимир Вујадин сви прозори за црквену кућу, Илија, Александар и Недељко Голијанин улазна врата у црквену кућу, Симо и Миодраг Станковић бочна врата у црквену салу која су у изради. ЂОморица дооб власника Мића Вилотића донација грађе.

Поред њих учешће су узели Рајко Вуковић, Радан Милетић и Милисав Божовић у превозу материјала за црквену кућу, Ненад Милетић и Живко Мргуд за увођење електричне енергије.

Казнено поправни завод из Фоче поклатио је икону Светог Василија Острошког са манастиром Острог (уље на платну) димензија 200 x 100 цм.

Донаторску вечеру помогли су Казнено поправни завод из Фоче, пекара „Кроасан“ из Фоче, домаћинства Јова Ребића, Драгана Крстовића, Миливоја Сарифа и Жељка Ћосовића.

На донаторској вечери прикупљено је 13 320 КМ, за отплату дуга за досадашњу изградњу.

Десетак километара од Травника поред магистралног пута Травник Доњи Вакуф налази повеће насеље звано Турбе. До протеклог рата на овом подручју живјело је већином српско становништво те су нашли за потребу да себи саграде и цркву како неби морали да долазе до Травника даби се молили Богу. Прву цркву су саградили и осветили пред сами други свјетски рат, на прелијепом узвишењу ограђено са свих страна лијепом боровом шумом, на истом мјесту гдје је према казивању старих вјерника и раније постојала богомоља те се по том називу и данас ово мјесто зове Црквине. Богомоља коју су себи тадашњи вјерници саградили није дуго потрајала јер су је почетком другог светског рата срушиле усташе те су вјерници овог краја поново морали долазити на Богослужења у травничку цркву све до 1971. године кад су је поново осветили. Добри домаћини су припремили велику гозбу за овај дан а народ се слио са свих страна тако да игла није могла пасти у Турбе. Поред надлежног Митрополита Дабробосанског Владислава освећењу цркве Рођења Св.

Јована Крститеља у Турбету саслуживао је и тадашњи епископ Павле каснији и Патријарх Српски уз велики број Свештеника. Нажалост, трагедији овог светог храма нема краја те је и последњег рата оскрнављен па је и по трећи пут освећен 07. 08. 2005. године од Митрополита Дабробосанског Николаја, надлежног свештеника Горана Живковића а кум цркве је био Мирко Симић из Турбета. Добри домаћини овог краја одувјек су поштовали Св. Јована Крститеља те и данас иако избјегли са ових подручја долазе о празнику да се помоле Богу баш на овом јесту гдје су и крштени. Ове године прослављена је црквена слава Ивањдан уз присуство мањег броја вјерника а кум црквене славе био је Жељко Баљак из Брчког. Од великог броја Православних домова као исамих житеља остало их је да живе у Турбету још само њих 23 Православна дома и то сви у одмаклим годинама живота без и једног Српског дјетета.

*Привр. њарох
ѡравнички
ѡројѡнамјесник
Горан Живковић*

ЕПАРХИЈСКЕ ВИЈЕСТИ

ПОСЈЕТА ПОТПРЕДСЈЕДНИКА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ ЦО ТРАВНИК

Дана 18. 07. 2011. год. у 17 часова посетио је ЦО Травник потпредседник ФБиХ Светозар Пударић са сарадницима те је упознат од надлежног свештеника протонамјесника Горана Живковића о броју вјерника ове парохије те о њиховим проблемима са којима се свакодневно сусрећу. Свештеник Горан је упознао Господниа Пударића са историјом храма те предочио потребе о обнови истог. Међу присутнима били су неколико вјерника из Травника који су питали господу како да се пронађе решење запошљавања српског становништва у Општини Травник и другим институцијама јер је незнатан број нашег живља запослен. Потпредседник Пударић је обећао да ће у будућности имати на уму запошљавање и Српског становништва који за то буду имали потребну стручну спрему. Господин Марко Танасић пензионер из Травника се пожалио на проблем око пензије као и неколицина травничана који пензију примају из РС а зарадили су је у ФБиХ те су тако закинути у одређеним привилегијама пензионера као и примањем мање пензије.

*Привр. њарох
њравнички
Протонамјесник
Горан Живковић*

ОДРЖАН ТРАДИЦИОНАЛНИ РОМАНИЈСКИ САБОР

На Равној Романији је у четвртак, 11. августа, одржан традиционални Романијски сабор под називом „Теби, горо Романијо“ и обиљежен Дан манастира Светог великомученика Георгија, односно девета годишњица од његовог освећења.

Тим поводом је, по благослову Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, Свету литургију служио архимандрит Јован Гардовић, настојатељ манастира Светог Николе у Добрунској ријеци код Вишеграда, уз саслужење шест свештеника и два ђаконa Митрополије дабробосанске.

Послије литургије је обављено даривање барјака и икона, а потом је литија са барјацима и иконама обишла око манастирског храма.

У порти манастира одржана је свечана академија на којој је, по благослову митрополита Николаја, бесједио јереј Владимир Ступар из Фоче.

Он је истакао да без Бога нема ни просвећења ни освећења.

У заједници са Богом, то јест у Цркви, заједничарењу у Тијелу и Крви Христовој, достижемо слободу истинских синова Божијих, јер је Господ рекао: Ко ходи за

мном неће ходити по тами, већ ће имати свјетлост живота"- рекао је Ступар.

Потпредседник Народне скупштине Републике Српске /РС/ Сњежана Божић рекла је да манастир Светог великомученика Георгија на Равној Романији, у чије је зидове уписано око 4 000 имена погинулих бораца у протеклом одбрамбено-отаџбинском рату из Сарајевско-романијске регије, свједочи о страдању Срба у борби за слободу.

Божићева је рекла да је то споменик онима који су животе уградили у темеље Српске, а окупљања у светом храму и манастирској порти требала би да буду света обавеза грађана да тако његују сјећање и успомене на српске хероје који су животима онемогућили непријатељу да пређе Романију и покори источни дио РС.

Ми то чинимо сваког 11. августа, али и другим данима у години доласком у ову богомољу да прислужимо свијеће и помолимо се Богу за душе наших јунака. Овакви скупови морају послати јасну поруку да народ у РС неће заборавити прошлост у којој се гинуло за слободу и опстанак на вјековним огњиштима" јо истакла је Божићева.

У манастирској порти је одржан и богат културно-умјетнички програм.

ХРАМ ПРЕОБРАЖЕЊА ГОСПОДЊЕГ У САРАЈЕВУ ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ

Храм Преображења Господњег у сарајевском насељу Пофалићи прославио је у петак, 19. августа, своју крсну славу.

Тим поводом је служена Света литургија на којој је начал-

ствовао протојереј-ставрофор Милојко Топаловић, уз саслужење четири свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Након Литургије је обављена трократна литија око храма и славски обред.

Свештеници су, традиционално, на овај велики православни празник, освештали грожђе.

Кумови славе ове године су били припадници Оружаних снага БиХ Стјепан Ђукић и Зоран Дивјан.

На Литургији је пјевало Српско пјевачко друштво „Слога“ из Сарајева под диригентским вођством ђакона Душка Сандића.

Парох долачки протојереј-ставрофор Јадран Даниловић рекао је да је прије ратних збивања, на овај дан, окупљање код храма на народном збору било знатно веће.

„Ратна збивања и расељавања утицала су да данашња окупљања не буду више тако ма-

совна. Иако не можемо очекивати да то буде као прије, трудимо се да овај дан обиљежимо и озваничимо као некад“ ју истакао је парох Даниловић.

Он је рекао да овај свети храм углавном посјећују старија лица и да је број вјенчања и крштења изузетно мали.

„У протеклих 10 година забиљежено је више од 30 провала у овај свети храм, а починиоци који су га оскрнављивали дјелимично су откривени. Не вјерујемо да је ријеч о користољубљу, већ о притиску да одемо одавде и да овај храм остане сам“ - истакао је Даниловић.

Србима у Сарајеву Даниловић је поручио да увијек буду на путу Христовом и да никада не забораве своје обичаје и идентитет, односно ко су, шта су и одакле су.

Градња храма Преображења Господњег у Новом Сарајеву завршена је 1940. године, а пројектовао га је професор Александар Дероко.

Освећење овог храма обавио је тадашњи патријарх српски Гаврило /Дожић/ уз саслужење тадашњих архијереја Српске православне цркве који су касније канонизовани у светитеље ју светог свештеномученика Петра Дабробосанског и светог Николаја Жичког.

ОДРЖАНА ДОНАТОРСКА ВЕЧЕРА ЗА ЗАВРШЕТАК ГРАДЊЕ ХРАМА НА ПАЛАМА

По благослову Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја на Палама је у суботу, 27. августа, уочи великог православног празника Успења Пресвете Богородице одржана донаторска вечера за завршетак изградње храма посвећеног Светом архангелу Гаврилу.

Вечери, чији је мото био „Изградимо храм да би храм изградио нас“, присуствовао је велики број гостију из политичког, привредног и јавног живота Републике Српске /РС/, на челу са предсједником господином Милорадом Додиком.

На донаторској вечери прикупљено је више од 200.000 КМ, од чега је 100.000 КМ обезбједила Влада РС, а 25.000 КМ господин Додик.

Присутнима се на донаторској вечери, по благослову митрополита Николаја, обратио протојереј-ставрофор Миомир Зекић, истакавши да храм на Палама подижемо за спас своје и душа наших предака и потомака, за слободарску душу Срба овог краја и њихову постојаност у свом имену и православној вјери.

„Попут својих предака, окупили смо се да покажемо да је слободарски народ Пала задужбинарски, да још једном посвједочимо да смо достојни наслједници оне златне гране немањићког задужбинарства, захваљујући којој, као Срби и православци,

на вијеки вјеков, постојано претрајавамо своји на своме, знајући ко смо, одакле долазимо и куда идемо", рекао је Зекић.

Зекић је истакао „да смо се окупили да разлучимо претежније од спореднога, савјечно од пролазнога, словесно од профаног, и да још једном посвједочимо да смо достојни баштеници немањићке славе: јунаштва, државотворства и просвјетитељства; да будемо достојни баштеници светитеља наших и градитеља непролазних вриједности; да посвједочимо истину да је и српски народ Пала, између слободарских гора Романије и Јахорине, народ – задужбинар”.

„Градимо Богу храм, а себи задужбину и вјечан спомен. Окренимо се својој Цркви, јер ћемо само тако оставити трајне трагове нашег живота на овим просторима, као достојни синови и кћери наше светосавке цркве и вјере” – нагласио је Зекић.

Он је истакао да је до сада у изградњу храма уложено око 900.000 КМ, а да је потребно још око 800.000 КМ да би се храм покорио и у њему могла одржавати служба.

Додик је рекао да му је жеља да храм буде покривен до 21. новембра наредне године.

„Српски национални идентитет треба да буде ојачан, а један од кључних елеманата за то је Црква. Жеља нам је да у оквиру Цркве буду изграђена обданишта и школе и друге установе”, рекао је Додик.

Начелник општине Пале Слободан Савић нагласио је да изградња храма „чини круну напора да сачувамо нашу вјеру, традицију и нацију”.

НОВИ ПОСЛЕНИЦИ НА ЊИВИ ГОСПОДЊОЈ У МИТРОПОЛИЈИ ДАБРОБОСАНСКОЈ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 4. септембра, служио Свету архијерејску литургију у храму Свете Тројице у Рогатици, уз саслужење четири свештеника и два ђакон Митрополије дабробосанске.

Владика Николај је на Литургији у чин свештеника рукоположио ђакон Василија Цвјетковића из Рогатице, а у чин ђакон Срђана Пијевца из Рудог.

Високопреосвећени Николај честитао је новорукоположеним ступање у свештенички и ђаконски чин и пожелио да им свештеничка служба буде на спасење душе, а на корист свете Цркве.

Господин Николај је нагласио да је свештеничка служба једна од најузвишенијих коју људи могу да приме.

Митрополит је истакао да је дужност новоруположених да читав живот служе Богу и својој пастви, односно народу „који ће водити у духовом узрастању”.

Владика Николај позвао је присутне вјернике да се помолу Богу за новорукоположене како би били успјешни у својој духовној мисији.

Свештеник Цвјетковић биће постављен за пароха у Рудом, а Пијевац ће службу ђакон обављати у храму Свете Тројице у Рогатици.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПРИМИО ПУДАРИЋА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у четвртак, 15. септембра, примио у својој резиденцији у згради Митрополије дабробосанске у Сарајеву потпредсједника Федерације БиХ /ФБиХ/ господина Светозара Пударића.

Владика Николај рекао је да су наше богомоље близу, али да смо ми далеко једни од других, те да треба радити на томе да се поново зближимо.

Господин Николај честитао је Пударићу на избору за потпредсједника ФБиХ.

Захваливши митрополиту Николају на пријему, Пударић је рекао да му је јасно да је за Српску православну цркву /СПЦ/ и Митрополију дабробосанску приоритетно питање враћање имовине која јој је одузета, а посебно зграде Богословије у Сарајеву у којој се сада налази Економски факултет. Он је нагласио да треба радити на рјешавању тог проблема.

Пударић је навео да је током свог досадашњег мандата обишао неколико православних храмова на подручју Митрополије дабробосанске и других епархија СПЦ на подручју ФБиХ попут оних у Травнику, Бугојну, Курпесу, Равном, Доњем Вакуфу итд. Потпредсједник ФБиХ констатовао је да се у та подручја вратио веома мали број православних Срба. Према његовом мишљењу, треба направити план повратка Срба у ФБиХ и на њему заједнички радити.

Он је нагласио да је Сарајево српско исто онолико колико и бошњачко и хрватско и да га не треба напустити и тако издати.

Потпредсједник ФБиХ захвалио је митрополиту Николају што обнавља црквене општине и парохије у ФБиХ, нагласивши да то треба помоћи и подржати.

Пударић је обишао Саборни храм Рођења Пресвете Богородице чији га је старјешина јереј Борислав Ливопољац упознао са његовом реконструкцијом и обновом.

ЗАВРШЕНИ РАДОВИ НА УВОЂЕЊУ ПОДНОГ ГРИЈАЊА У САБОРНОМ ХРАМУ

У оквиру пројекта обнове, реконструкције и рестаурације Саборног храма Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, након два и по мјесеца су окончани грађевински, електроинсталатерски и радови на увођењу подног гријања у овој цркви.

Старјешина Саборног храма јереј Борислав Ливопољац рекао је да су у овом периоду обављени радови скидања подне облоге од камена и керамике, те ископавања, затим полагања цијеви за гријање и подних електроинсталација за озвучење, освјетљење, аларм и видеонадзор, те изливен бетонски естрих.

Он је поновио да су за све ове радове, које су у предвиђеном року обавиле фирме „Мибрал“ из Сарајева, „Гријањеинвест“ са Пала и „Лорд“ из Лукавице, претходно прибављене све потребне дозволе од федералног Министарства просторног уређења.

Јереј Ливопољац очекује да би након радова за прикључење гаса гријање у храму требало да почне почетком грејне сезоне.

Да би овај дио обнове храма био завршен потребно је још поставити мермерне подне плоче, што је због обимности и скупоће радова планирано за наредну годину.

Обзиром да за тај дио радова недостају средства, јереј Ливопољац позвао је све људе добре воље, православне вјернике и остале грађане Сарајева, те институције на свим нивоима да, уколико су у могућности, финансијски помогну обнову храма, који је био знатно оштећен.

Он је истакао да се од Града Сарајева посебно очекује већа материјална и свака друга подр-

шка, имајући у виду његову кандидатуру за европску пријестоницу културе 2014. године.

Према његовим ријечима, обнова Саборног храма као једног од симбола српске културне баштине није од великог значаја само за Србе у Сарајеву, Источном Сарајеву и овом дијелу БиХ, него и за све грађане Сарајева, сам град и БиХ, јер је ријеч о вриједном културно-историјском споменику.

Ливопољац је рекао да су у току и радови на рестаурацији сликарских декорација западног дијела храма, те рестаурација иконостаса и икона.

Уколико временске и материјалне прилике дозволе до краја године би требало да буде настављена рестаурација и конзервација двије куполе на западној страни храма и његовог балкона.

„Завршена је конзервација и рестаурација западног свода, који је пријетио да се уруши. Претходних година су ојачани темељи храма упумпавањем бетонске масе, урађена је комплетна фасада и малтерисање унутрашњих зидова, те дио електроинсталација, као и ињектирање пукотина на сводо-

вима цркве" - рекао је Ливопољац.

О обимности посла обнове и рестаурације Саборног храма говори и податак да ће он трајати скоро 10 година, јер је започет 2005. године, а према Ливопољчевим ријечима требао би, уколико све буде ишло како је планирано, да буде окончан за двије године.

Посљедња овако озбиљна обнова храма обављена је прије 90 година.

Ливопољац је најавио да ће након двоипомјесечне паузе због радова у храму богослужења бити настављена Светом литургијом у недјељу, 18. септембра.

**САБОРНИ ХРАМ
У САРАЈЕВУ ПРОСЛАВИО
КРСНУ СЛАВУ
МАЛУ ГОСПОЈИНУ**

Саборни храм Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву прославио је у сриједу, 21. септембра, своју крсну славу ю Малу Госпојину.

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење шест свештеника и једног ђакон Митрополије дабробосанске, након чега је обављен славски обред.

Честитајући присутним вјерницима и свим православним данашњи празник, старјешина Саборног храма јереј Борислав Ливопољац истакао је да се рођењем Пресвете Богородице рађа Син Божији, рађа Црква и спасење наше.

„Овим празником благосиља се рођење људско и долазак људски у овај свијет" - истакао је Ливопољац.

Он је нагласио да Црква позира своје вјерне, на првом мјесту, али и невјерне или маловјерне да повјерују и крсте се у име Оца, Сина и Светога Духа, јер онај који се крсти улази у свету, саборну и апостолску Цркву, вјечно се рађа за Царство небеско.

Наглашавајући да не треба да се стидимо имена српског и православног, Ливопољац је позвао да превазиђемо земаљске подјеле и раздоре, да се окренемо истоку - извору свјетлости, и Богу који нас све грли, љуби и воли.

„Нека Господ услиши наше молитве и окрене нас једне другима, јер рај јесте гледање лицем у лице, а свако окретање једних од других јесте пакао, мрзовоља, зло, смрт и умирање

људскости, човјечности и личности" – рекао је Ливопољац и додао да нам данас треба људскости и Божијег благослова.

Према његовим ријечима Црква уједињује народ, али Цркву употребљавају, односно злоупотребљавају, ако то уопште могу учинити, у своје дневнополитичке и идеолошке сврхе.

„Призивамо Божији благослов и мир нашем народу, поготово у овом незгодном и несрећном времену када многи желе да подијеле народ" ю рекао је Ливопољац.

ПРОВАЛА У ХРАМ ЗАЧЕЋА СВЕТОГ ЈОВАНА КРСТИТЕЉА

Непознати починилац провалио је у храм Зачећа светог Јована Крститеља на Голом Брду, између Високог и Какња, и покушао да украде црквене ствари.

Према ријечима пароха какањског Марка Малеша, провала се догодила у четвртак, 22. септембра, око 14.00 часова, када је провалник разбио прозор на источном олтарском дијелу храма и ушао у унутрашњост цркве.

Малеш сматра да се провалник том приликом посјекао, јер су на мјесту провале остали трагови крви.

„Провалник је ушао кроз прозор у унутрашњост храма, купио у један покривач са стола све чираке и кандило и понио то. Из храма је изашао тако што је отворио врата са унутрашње стране. Највјероватније се преплашио од људи који су радили на оближњем православном гробљу, па је украдене ствари оставио поред храма и побјегао" - рекао је Малеш.

Он је истакао да је о овом догађају обавијештена локална полиција, која је изузела трагове и обавила увиђај.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ПОКРОВ СЛУЖИО У СОКОЦУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у петак, 14. октобра, на велики православни празник Покрова Пресвете Богородице, служио Свету архијерејску литургију у храму Светог пророка Илије у Сокоцу, уз саслужење четири свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Високопреосвећени Николај је на литургији у чин ђакона рукоположио Дарка Даниловића, дипломираног теолога из Сара-

јева, сина пароха долачког у Новом Сарајеву протојереја-ставрофора Јадрана Даниловића.

Митрополит Николај честитао је ђакону Даниловићу рукоположење, а вјернике позвао да се помоле Богу да му његова ђаконска служба буде на спасење душе и на корист Цркве.

Ђакон Даниловић служиће при храму Успења пресвете Богородице у Палама.

О празнику Покрова Пресвете Богородице, по благослову митрополита Николаја, бесједио је игуман манастира Светог Георгија на Равној Романији јеромонах Андреј Ковачевић, који је, честитавши празник присутним вјерницима, истакао да је ово још један у низу Богородичних празника које прослављамо у години, када се молимо Пресветој Богородици да буде наша заштитница пред Богом.

Парох соколачки и архијерејски замјеник Митрополита дабробосанског протојереј-ставрофор Милорад Љубинац обиљежио је данас 40 година свештеничке службе.

ОДРЖАН САБОР ХАЦИЈА У МНАСТИРУ У ОЗЕРКОВИЋИМА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 23. октобра, служио Свету архијерејску литургију у манастиру

Свете Тројице у Озерковићима, код Сокоца, поводом празновања Иконе Пресвете Богородице Јерусалимске, чија се копија чува у манастирском храму.

Владики Николају саслуживала су четири свештеника и три ђакона Митрополије дабробосанске.

Током литургије високопреосвећени Николај је у чин свештеника рукоположио ђакона Немању Манџића из Фоче, а у чин ђакона Велимира Дивљановића из Власнице.

Отац Немања биће постављен за пароха на Палама, а Дивљановић ће бити ђакон при храму Светог Николе у Фочи.

Послије литургије прочитан је Акатист Пресветој Богородици Јерусалимској и обављен славски обред, јер је овај празник слава и саборни дан хаџија из Републике Српске /РС/ и Србије.

Митрополит Николај је у пригодној бесједи истакао да на овај дан обиљежавамо празник Пресвете Богородице Јерусалимске и сјећамо се поклоничких путовања у Свету земљу и свети град Јерусалим.

„Велика је ствар наше окупљање код ове наше светиње коју градимо. Наши преци су то жељели, али нису остварили. Сада је то на нама да урадимо. Овдје ће требати још много тога да се ради, али даће Бог да се и

то заврши“ – истакао је господин Николај.

За допринос у изградњи манастира у Озерковићима игуманија овог манастира монахиња Јустина уручила је захвалнице Мирку Пандуревићу и Радивоју Чајевићу из Сокоца, Радомиру Дрињаку и Недељку Елеку са Пала, као и Ради Пандуревић и Милораду Јагодићу из Рогатице.

Манастир Свете Тројице у Озерковићима је женски манастир и налази се на тремеђи општина Пале, Соколац и Рогатица.

Код манастирског храма у Озерковићима се од 2005. године, у недељу уочи свете Петке, одржава сабор хаџија из РС и Србије.

ХРАМ СВЕТЕ ПЕТКЕ НА ВОЈНИЧКОМ ГРОБЉУ У СОКОЦУ ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у четвртак, 27. октобра, на православни празник Свете преподобне мајке Параскеве, служио Свету архијерејску литургију у храму Свете Петке на Војничком спомен-гробљу Мали Зејтинлик у Сокоцу, уз саслужење четири свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Након Свете литургије обављен је славски обред.

У име митрополита Николаја присутним вјерницима обратио се протојереј-ставрофор Милорад Љубинац који је бесједио о животу Свете Петке, ове велике српске светитељке.

„Окупљамо се у овом храму када празнујемо Свету Петку

како би јој се помолили да буде заступник и посредник српског рода пред Господом“ – рекао је Љубинац.

Он је истакао да се овај спомен-храм, на чијој су изградњи у току завршни радови, налази на гробљу на којем почива више од 1000 великих српских родољуба са подручја Сарајевско-романијске регије који су у посљедњем одбрамбено-отаџбинском рату у БиХ дали своје животе како би могли слободно да живимо у Републици Српској.

Љубинац је честитао и благодарио на кумству овогодишњем куму храмовне славе Миловану Бјелици.

Света преподобна мајка Параскева, у српском народу позната као Света Петка, хришћанска је подвижница из 11. вијека. Њене свете мошти чувају се у румунском граду Јашију.

**МИТРОПОЛИТ
ЗАГРЕБАЧКО-ЉУБЉАНСКИ
ЈОВАН СЛУЖИО
У ДОБРУНУ**

Његово високопреосвештенство митрополит загребачко-љубљански господин Јован је у недјељу, 6. новембра, служио Свету архијерејску литургију у манастиру Успења Пресвете Богородице у Добруну, код Вишеграда, уз присуство и благослов Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја.

Митрополиту Јовану саслуживало је пет свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Током Свете литургије, владика Јован је у име митрополита Николаја обавио и два рукоположења клирика Митрополије дабробосанске. У чин свештеника рукоположио је протођакон Златка Богдановића из Сокоца, а у чин ђакона Марка Јаковљевића, дипломираног теолога из Рудог.

Отац Златко Богдановић дугогодишњи је службеник Митрополије дабробосанске, вјероучитељ и ђакон храма Светог пророка Илије на Сокоцу, а своју ће свештеничку службу наставити као парох соколачки.

Високопреосвећени Јован је у бесједи након Литургије подсјетио присутне вјернике да је свештенство узвишена служба, јер

су свештеници људи од Бога изабрани да воде своју паству, те да кроз њих дјелује Дух Свети у Светим тајнама које врше.

„Овдје се изобилно излила благодат Духа Светога, јер имамо двојицу новорукоположених свештенослужитеља који ће служити Богу и своме народу,“ нагласио је господин Јован.

Тумачећи причу из Јеванђеља прочитаног на Литургији о сијачу који сије сјеме, митрополит Јован је рекао да је сјеме Христовог јеванђеља, преко Светих апостола, њихових ученика и наслједника, у српском народу пало на веома плодно тло и узрасло и даље узраста доносећи стотруки род, чему су потврда и ова нова рукоположења.

**У ВАГАНУ ОДРЖАН
ТРАДИЦИОНАЛНИ
МИТРОВДАНСКИ САБОР**

У Благовештењском скиту у Вагану код Добрунске ријеке одржан је традиционални Митровдански сабор, поводом празника Светог Димитрија Солунског Мироточивог, којем је присуствовало око 250 вјерника.

Свету литургију служио је протојереј-ставрофор Саво Брадоњић из Рудог уз саслужење пароха бјелобрђанског протонамјесника Живка Васића и архимандрита Јована Гардовића из манастира Светог Николаја из

Добрунске ријеке код Вишеграда.

У бесједи окупљеном народу отац Саво је подсјетио на живот Светог Димитрија и чуда која је чинио, наводећи да он и данас, мироточећи својим моштима, зрачи као један од највећих свјетилника, зближава и сједињује све људе да буду браћа.

Подсјећајући на важност скита у Вагану, он је истакао да је ова црква брвнара последица манастира Добруна најстарија православна светиња у овом крају.

„Након што је манастир Добрун - Крушево био срушен под најездом Турака, дио монаштва се повукао у ову светињу, гдје су наставили свој монашки живот, молећи се Богу за свој мученички народ. А чим су се створиле прилике поново су се враћали у манастир Добрун и уз помоћ народа обнављали порушене дијелове манастирског комплекса“ – рекао је отац Саво.

Након литургије, у новоизграђеном народном дому „Владимира Милановића“, који је сопственим трудом и средствима чувао и сачувао ову светињу, служено је благодарење.

Архимандрит Гардовић, као надлежни парох, у свом обраћању за трпезом љубави, подсјетио је на изведене радове, захваливши свим приложницима и Митрополији дабробосанској, која је добрим дијелом помогла

овај подухват, као и грађевинској екипи на челу са Гораном Лучићем, који су за 22 радна дана ставили овај објект под кров.

Посебну захвалност упутио је парохијанима који су учествовали у изградњи овог народног дома.

КАПЕЛА НА ВРАЊЕШУ ПРОСЛАВИЛА КРСНУ СЛАВУ – ВАРНАВУ ХВОСТАНСКОГ

У капели посвећеној Светом исповједнику Варнави Настићу, епископу хвостанском, у насељу Врањеш у Источном Сарајеву у суботу, 12. новембра, служена је Света литургија коју је служило осам свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Пошто је овај светитељ, који се прославља овог дана, крсна слава капеле, након литургије су обављени славски обред и литија око капеле.

О Светом Варнави Хвостанском говорио је парох друге парохије касиндолске јереј Бошко Тошовић.

Он је истакао да је светитељ у младости био изузетно надарен, да је одлично свирао виолину, али да је до прекретнице у његовом животу дошло када је док је био тешко болестан попио свету водицу коју му је мајка донијела

из цркве, након чега је оздравио.

„Имао је јак призив од Бога за свештеничку и владичанску дужност. Свети Варнава био је свјетло вјере и извор воде живе, односно Светог Духа" јо рекао је јереј Бошко, додајући да су се над гробом овог светитеља у манастиру Беочину, гдје је сахрањен, десила многа чуда.

Свети исповједник Варнава Хвостански један је од многих канонизованих у Српској православној цркви који су дјелом и животом везани за Сарајево.

Епископ Варнава, поријеклом из Пљеваља, рођен је 31. јануара 1914. године у Гери у америчкој држави Индијана, као Војислав Настић, гдје је живио до своје осме године када је 1923. године са родитељима дошао у Сарајево.

Након што је завршио Богословски факултет у Београду вратио се у Сарајево гдје остаје за вријеме Другог свјетског рата.

Након што су усташе одвеле и убиле митрополита дабробосанског Петра Сарајевског од њега је затражено да буде епископ „хрватске православне цркве" што је он одлучно одбио.

Након рата се нашао на удару комунистичког режима. У то вријеме је пет година био заточен у Сарајеву, Стоцу, Зеници и Сремској Митровици, а потом 12 година, до смрти, био у кућном притвору у манастирима Ваве-

дење, Гомионица, Крушедол и Беочин.

Преминуо је у манастиру Беочин 12. новембра 1964. године под сумњивим околностима и ту је и сахрањен.

Поред капеле у Врањешу су изграђени темељи за храм посвећен светом Варнави, које је у априлу освештао Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, а на прољеће ће почети и зидање цркве.

ХРАМ СВЕТОГ ГЕОРГИЈА У МИЉЕВИЋИМА ПРОСЛАВИО КРСНУ СЛАВУ

Храм Светог великомученика Герогија у Миљевићима, општина Источно Ново Сарајево, прославио је у сриједу, 16. новембра, крсну славу Ђурђиц.

Свету литургију служило је 10 свештеника и један ђакон Митрополије дабробосанске, а на литургији је началствовао архијерејски намјесник сарајевски протојереј-ставрофор Миомир Зекић.

Након литургије обављени су славски обред и литија око храма.

Старјешина храма јереј Бојан Зекић честитао је вјерницима славу.

Говорећи о значају овог празника за православне хришћане, он је подсетио да је храм посвећен Светом великомученику

Георгију, али да као крсну славу обиљежава Ђурђиц, у спомен Обновљења храма Светог великомученика Георгија и преноса његових моштију из Никомидије у Лиду Палестинску, гдје је пострадао у вријеме цара Диоклецијана

Јереј Зекић је у име Црквене општине додјелио захвалнице овогодишњем куму славе Слободану Пајићу из Источног Сарајева и његовом суграђанину Бориши Берибаки за исказану хришћанску љубав и помоћ овом храму.

**СТАРА ЦРКВА
НА БАШЧАРШИЈИ
У САРАЈЕВУ ПРОСЛАВИЛА
КРСНУ СЛАВУ**

Стара српска православна црква Светог архангела Михаила на Башчаршији у Сарајеву прославила је у понедељак, 21. новембра, крсну славу Сабор светог архангела Михаила и осталих небеских сила бестјелесних – Аранђеловдан.

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење седам свештеника и два ђакон Митрополије дабробосанске.

У току литургије владика Николај је рукоположио ђакон

Марка Јаковљевића у чин свештеника.

Отац Марко свештеничку службу обављаће у Фочи.

Након литургије обављен је славски обред.

У име митрополита Николаја присутним вјерницима обратио се архијерејски намјесник протојереј-ставрофор Милорад Љубинац честитајући најприје свечарима који славе овај празник као крсну славу.

Он је указао на значај који у српском народу имају овај празник и Стара црква на Башчаршији.

Протојереј Љубинац навео је да Црква арханђела Михаила назива архистратигом, јер се сматра главом војске анђелске која поштује вољу Божију.

„Хришћанска есхатологија да је велику улогу арханђелу Михаилу у коначној побједи над злом, као и учешћу у самом суду Господњем.

У народу су познате молитве светом Михаилу за исцјељење обољелих, а то је повезано са вјером да је он побједник над злим духовима, који се у хришћанству сматрају узроком свих болести.

Стара православна црква на Башчаршији најстарији је сакрални објекат у Сарајеву и околини и као таква представља најбогатији и најважнији културно-историјски споменик од прворазредног значаја за општу културну баштину.

У прилог томе говори и податак да је Комисија за очување националних споменика БиХ градитељску цјелину цркве про-

гласила националним спомеником БиХ.

Када је изграђена Стара православна српска црква у Сарајеву, са сигурношћу се не може рећи, јер писаних трагова о томе нема, али са великом поузданошћу може тврдити да је то било прије доласка Турака на ове просторе.

О тачном времену настанка цркве и њеном развоју кроз историју постоји више различитих мишљења. Неки њену изградњу смјештају у 5. или 6. вијек, а неки у раздобље од 12. до 14. вијека, док неки помињу њену обнову у вријеме отоманске управе на овим просторима у 15. и 16. Вијеку.

**ХРАМ УСПЕЊА ПРЕСВЕТЕ
БОГОРОДИЦЕ У ПАЛАМА
НАЦИОНАЛНИ СПОМЕНИК**

Комисија за очување националних споменика БиХ прогласила је храм Успења Пресвете Богородице у Палама националним спомеником БиХ.

Храм је довршен 1909. године, а освећење је обавио митрополит дабробосански Евгеније Летица.

Освећење темеља цркве обављено је на Петровдан 1908. године, а чин освећења извршио је прота Васо Поповић, у присуству више од 1.000 људи.

Два и по мјесеца након овог чина дошло је до анексије БиХ, па је градња храма настављена у тешким условима.

Већ 30. августа 1909. године храм је био довршен, када је освештан и посвећен Успењу Пресвете Богородице - Великој Госпојини, коју данас општина Пале прославља као славу града.

Остало је записано да су тог дана хиљаде вјерника - младо и старо, мушко и женско, сељаци и господа „дојахали на коњима, возом или пјешке дошли из Горача, Трнова, Фоче, Сарајева, Високог, Зенице, Сокоца, Хан Пијеска, Рогатице и Вишеграда тако да се цркви у свечаном чину освећења тешко могло прићи."

Први свештеник био је Ђорђе Грабеж, чији је син Трифко био члан Младе Босне и један од учесника атентата на аустро-угарског престолонаследника Фердинанда 1914. године.

Цркву на Палама је пројектовао несвршени грађевински тех-

ничар, а касније познати академски сликар Лазар Дрљача, српски Крајишник који је тада имао тек 24 године.

Након што је у прољеће 1905. године расписан конкурс за израду пројекта цркве на Палама, Дрљача је за свој пројекат добио прву награду, те је донесена одлука да се по њему гради црква.

Паљанска црква је уклоњена за 35 степени у односу на традиционални правац православних цркава запад-исток. Олтар цркве је окренут према југоистоку, а портална врата према сјеверо-западу.

Градитељ је, наиме, на дан освећења темеља цркве направљено грешку, која је касније повукла и друге, као што је споменик жртвама првог свјетског рата и неколико зграда стамбеног и јавног садржаја.

На почетку Првог свјетског рата 1914. године аустроугарски војници су скинули звоно са храма и отпремили га у топионицу, што је у то вријеме била општа појава.

Паљанска црква је на почетку рата била мјесто гдје су се затварали царски коњи. Та „цивилизована Европа" утјеривала је у храм алате, путаље, дорате, кулаше.

У Другом свјетском рату пуне четири године пламтјела је ватра унутар храма, с времена на вријеме, ту међу коњима, међу свецима, међу фрескама.

Дијелови олтара, богослужбене књиге, књиге рођених и умрлих, љетописи, повеље, крстионице, све од чега је могла да се потпали ватра изгорело је.

Скрнавећи храм усташе су окретале ликове светаца на иконама према зиду, да свети не виде њихове злочине.

Након завршетка сваког од ратова, Паљани су обнављали свој храм.

Слава цркве је празник Успења Пресвете Богородице 28. августа, а саборни дани су још и Петровдан 12. јула, те Усјековање главе Светог Јована Крститеља 11. септембра.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА ВАВЕДЕЊЕ СЛУЖИО У ФОЧИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 4. децембра, на велики православни празник Ваведења Пресвете Богородице, служио Свету архијерејску литургију у школском храму Светог Василија Острошког и Светог Петра Дабробосанског у кругу Богословије и Православног богословског факултета у Фочи.

Високопреосвећеном Николају саслуживали су ректор Богословије Високопреподобни архимандрит мр Лазар Лазаревић и свештенство Митрополије дабробосанске.

На литургији је пјевао хор Богословије, под диригентском палицом професора Видака Вујадиновића.

На литургији су се професори, студенти и ђаци причестили.

УПОКОЈИЛА СЕ У ГОСПОДУ СЛУШКИЊА БОЖИЈА ГРОЗДА МАТОВИЋ (1914-2011)

У Недељу први дан Васкрсења Христовог своју добру и племени-ту душу предала је Господу слушкиња Божија Грозда Матовић (1914 - 2011) у 97. години живота.

Ова честита и племенита старица рођена је 1914. године, у честитом дому Божа и Јоке Вељовић, у засеоку Клијешта који се налази поред старог пута од Миљевине према Калиновику. Грозда је рођена као друга од шесторо дијете колико су имали њени родитељи.

Године 1936 Грозда се удала за Петра Матовића у село доњи Будањ у непосредној близини храма Св. Пророка Илије. Петар и Грозда изродили су десеторо деце од којих је сад живо њих деветоро. У најновијем отаџбинском рату погинуо им је најстарији син Саво на планини Тре-скавици, али је Грозда пропати-ла сама ову погибију, јер се њен животни сапутник Петар упоко-јио 1989. године. Поред Сава, Петар и Грозда имају још Мило-ша, Драгињу, Стоју, Наду, Дану, Миладинку, Миладина, Миливо-ја и Милицу.

У периоду од 1945. до 1992. године у Миљевини је био веома мали број људи који су долазили у свети храм на богослужења и који су помагали Цркву Божију,

али ово двоје супружника који су побожност понели у свом ср-цу од раног детињства били су прави светионици парохије ми-љевинске јер не само да су по-сјећивали храм Св. Пророка Илије него су обилазили и пома-гали многе Цркве и манастире у Србији и Црној Гори. Они су по-магали изградњу храма Светог Саве на Врачару. Патријарх Српски Герман на Видовдан 1989. године прогласио је Гро-зду за ктитора зедужбинара храма Светог Саве на Врачару - Београду. Треба нагласити да су Петар и Грозда боравили и у па-тријаршији у Београду.

На почетку најновијег рата ко-ји је погодио наше просторе Гро-зда је била приморана да напу-сти Будањ и пресели се код си-нова у Београд, али ту остаје ве-ома кратко само до фебруара 1993. године када се враћа у свој дом у који се поново враћа и ње-на кћерка Стоја која је напусти-ла Трново у које је била удата. Након погибије мужа Стоја се враћа мајци на Будањ и са њом остаје до краја Гроздиног овозе-маљског живота на Васкрс 2011. године.

Величина Гроздине личности је изузетно велика, као што смо поменули помагала је свете хра-мове, посјећивала богослужења и редовно се молила. Била је пример праве хришћанске мајке увијек се молила Богу и све мај-ке искрено савјетовала како да цијене праве вредности.

У марту и априлу 1944. године упокојили су се у Господу роди-тељи Петрови прво отац Ристо а месец дана касније и мајка Стоја, због целокупне ситуације њима није тада прочитано опијело. Време

је учинило своје да се то ни дуго година после не уради, али Гро-зда је 2009. године то учинила и прочитано је опијело Ристу и Сто-ји. Увек брижна и богочежњива мајка и свога сина Сава је уписла у књигу вечних поменова храма Св. Пророка Илије.

Две заповести о љубави пре-ма Богу и љубави према бли-жњима Грозда је својски испу-њавала па је поред молитве и поста које је увек испуњавала, увек се трудила да прими Свето Причешће, па је увек док је мо-гла одлазила у свети храм на причешће а у позним годинама увијек је позивала свештенике да је причешћују код куће.

Породица Матовић прославља Васкрсење праведног и четверо-дневног Лазара за крсну славу и то је увек ревностно вршено, го-дине су чиниле своје али Грозда никада није желела да се тога дана у њеном дому не помене кр-сна слава, да се крсни колач не пререже и да се најмилији срод-ници не угосте на трпезу љубави која је увијек бивала посна. Тако је било и 2011. године Грозда и њена кћерка Стоја су уз прекаду, колач и свећу дочекале своје најмилије а свештеник због сво-јих обавеза није био у могућности да их посјети тога дана, али је то урадио на празник Цвијети након свете Литургије. Са Гроздом је попричао и помолио се Богу за њу, а она је још седам дана про-вела овде на земљи и на највећи хришћански празник своју пле-мениту душу предала Богу.

ВЈЕЧАН ЈОЈ ПОМЕН И БОГ ДА ЈОЈ ДУШУ ПРОСТИ И ПОМИ-ЛУЈЕ! АМИН.

Јереј Душко Лаловић

ВАВЕДЕЊЕ У ФОЧИ

Митрополит Николај је у недељу, 4. децембра, на велики православни празник Ваведења Пресвете Богородице, служио Свету архијерејску литургију у школском храму Светог Василија Острошког и Св. Петра Дабробосанског у кругу Богословије и Православног богословског факултета у Фочи.

На литургији су се професори, студенти и ђаци причестили.

ЉУБАВ БОЖЈА И ЉУБАВ МАЈКЕ

Само је љубав мајке слична Божијој љубави. Послије Божије љубави долази љубав мајке. Ништа не може замјенити материнску љубав. Мајка са љубављу рађа чедо. Са искреном мајчинском љубављу храни га, одгаја, његује, штити, жртвује се, васпитава и образује своје дијете. Ништа не може потамнити нити поколебати љубав мајке према дјетету. Довољан је само један облачак да закљони сунце и оно престаје да нас грије. Љубав мајке никад не престаје. Никад не пролази. Ништа је не може закљонити. Зато је љубав мајке најсличнија љубави Божијој.

Прво је љубав Божја, а онда љубав мајчинска. Бог те никада не оставља и не одваја од своје љубави. Тако и мајка, никада не смањује љубав према дјетету. Кад те сви напусте и оставе, сродници и пријатељи једино Бог и мајка остану уз тебе. То је случај са свим људима. То је Богочовјек Христос потврдио. Каква је страшна жртва очекивала Христа? Учинило се да је Отац оставио Сина. Христос се моли: „Боже, Боже мој, зашто си ме оставио? Ако је могуће да ме мимоиђе ова чаша, али не како ја хоћу, него како ти хоћеш.“ Пред распеће и смрт на крсту, само је Бог и мајка Његова са Христом. Пријатељи су се разбјежали, а народ узвикивао: „Распни га, распни. Крв Његова на нас и на дјецу нашу.“

Само Бог и мајка никада не остављају чеда своја. Само Бог и мајка никада не желе и не чине зло чеду своме.

БОГ ЈЕ ЉУБАВ

Бог је љубав. Бог је из љубави створио човјека и удахнуо му дух живота. Мајка нас рађа, по Божјем благослову. Бог даје дух и душу, од мајке примамо тијело. Бог нам даје духовну храну, а мајка тјелесну. Божијој науци и заповјестима учи нас и приводи највише мајка. Ништа се не може мјерити, нити поредити са Божјом љубављу према човјеку.

Послије пада и сагрјешења, Бог нас није оставио сироте и без свог старања. Руководио је и упућивао нас Духом Светим, а преко изабраних људи, који су у различитим временима, показивали храброст и мудрост, љубав и светост и упућивали и помињали људе да се не удаље од извора - од науке Божје и вјере у једнога Бога.

Врхунац љубави Божје јесте Рођење Христово. „Бог толико завоље свијет да је и Сина Свога јединородног дао да се сви људи спасу и дођу до познања истине“.

*Пројојереј-сѣаврофтор
Момир Васиљевић*

ДАБАР

Билтен излази повремено

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
архимандрит Калисѣрай (Бобушић)

Технички уредници:
*архимандрит Јован (Гардовић)
пројој.-сѣавроф. Момир Васиљевић*

Уредник у редакцији:
пројој.-сѣавроф. Богдан Сѣанишић

Секретар у Редакцији:
пројојоџакон Мишир Танасић

Редакција:
*јеромонах Серафим (Глизић)
јероџакон Гаврило (Ђурић),
јереј Злајко Богдановић,
фото: Младен Томић
Хаџи Бранко Никићовић*

Сарадници:
*пројојонамесник Горан Живковић,
јереј Душко Лаловић,
пројојонамесник Милорад Вујић,
Небојша Ђосовић, Славко Хелеша,
Милица Кусмук*

Уредништво и администрација:
**МАНАСТИР СВЕТОГ НИКОЛАЈА
Добрунска Ријека, Република Српска**

Адреса редакције:
*Манастир Светог Николаја
73247 Добрунска Ријека, РС*

e-mail: dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
(+387) (0)58 612-112,
(+387) (0)65 431-505

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 *примерака*

Штампа:
„Графичар“, Ужице

Припрема штампе:
Мирослав Радуловић

Решењем Министарства информација Републике Српске, број 01-280/96 од 12.7.1996. године, Билтен Манастира Успења Пресвете Богородице у Добруну под називом „Дабар“ је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе Републике Српске, број 04-1202/01 од 25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као публикација од општег друштвеног и националног интереса ослобађа се плаћања пореза на промет.